

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۲۱۲۶۶

چاپ اول

۱۳۹۵

INSO

21266

1st. Edition

2017

Modification of
ISO 15494: 2015

پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری برای
کاربردهای صنعتی - پلی‌بوتن (PB)، پلی‌اتیلن
(PE)، پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)،
پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده (PE-X)، پلی‌پروپیلن
(PP) - ویژگی‌های اجزا و سامانه

Plastics piping systems for industrial
applications - Polybutene (PB),
polyethylene (PE), polyethylene of
raised temperature resistance (PE-RT),
crosslinked polyethylene (PE-X),
polypropylene (PP) - Specifications for
components and the system

ICS: 23.040.01

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹ تهران - ایران

تلفن: ۵-۸۸۸۷۹۴۶۱

دورنگار: ۸۸۸۸۷۰۸۰ و ۸۸۸۸۷۱۰۳

کرج، شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۳۱۵۸۵-۱۶۳ کرج - ایران

تلفن: ۸-۳۲۸۰۶۰۳۱ (۰۲۶)

دورنگار: ۳۲۸۰۸۱۱۴ (۰۲۶)

رایانامه: standard@isiri.org.ir

وبگاه: <http://www.isiri.gov.ir>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No.1294 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.org.ir

Website: <http://www.isiri.gov.ir>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری کند. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمونگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاها، واسنجی وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legals)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری برای کاربردهای صنعتی - پلی‌بوتن (PB)، پلی‌اتیلن (PE)، پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)، پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده (PE-X)، پلی‌پروپیلن (PP) - ویژگی‌های اجزا و سامانه»

(چاپ اول)

رئیس:

معصومی، محسن

(دکتری مهندسی پلیمر)

دبیر:

آریانسب، فضا

(دکتری شیمی آلی)

اعضا: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

احمدی، زاهد

(دکتری مهندسی پلیمر)

اکرمی، محمد

(کارشناسی مهندسی عمران-آب)

ایلاتی خامنه، جمشید

(کارشناسی مهندسی عمران)

جباری، حامد

(کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)

جمالیان، محسن

(کارشناسی مهندسی صنایع)

خاکپور، مازیار

(دکتری مهندسی پلیمر)

دیانت‌پی، سینا

(کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)

رضاپور، ولی

(کارشناسی مهندسی متالوژی)

سمت و/یا محل اشتغال:

رئیس کمیته فنی متناظر ISIRI TC 138

پژوهشکده شیمی و پتروشیمی، پژوهشگاه استاندارد

عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی امیرکبیر

شرکت آب و فاضلاب استان یزد

شرکت آب و فاضلاب استان تهران

شرکت پلی‌اتیلن سمنان

انجمن صنفی لوله‌ها و اتصالات پلی‌اتیلن

شرکت ساوه صنعت بسپار

شرکت انوشا پرشیا

شرکت قطران ساوه

شرکت پارس اتیلن کیش	زندیه، پیمان (کارشناسی مهندسی مکانیک)
شرکت تدبیر نوین سازان	سلامی حسینی، مهدی (دکتری مهندسی پلیمر)
پژوهشکده شیمی و پتروشیمی، پژوهشگاه استاندارد	سنگ‌سفیدی، لاله (کارشناسی ارشد شیمی آلی)
آزمایشگاه آریانام	سیری، مریم (کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)
شرکت آوند پلاست کرمان	شاه‌نوشی، محبوبه (کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)
دینا پلیمر (گروه صنایع گیتی پسند اصفهان)	شریعت، سید وحید (کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)
شرکت پتروشیمی مارون	صائن، پریرسا (کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)
گروه صنعتی وحید	صحاف امین، علیرضا (کارشناسی ارشد مهندسی مدیریت اجرایی)
شرکت نیک بسپار یزد	صلواتی، محسن (کارشناسی ارشد شیمی آلی)
شرکت فراز پلیمر فردوس	عابدزاده، کامران (کارشناسی پلیمر)
شرکت پتروشیمی اراک	عبادی، مهدی (کارشناسی مهندسی شیمی)
مرکز تحقیقات شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور	عطائی‌فر، حسین (کارشناسی محیط زیست)
شرکت گسترش پلاستیک	عیسی‌زاده، احسان (کارشناسی مهندسی پلیمر)
شرکت رسا لوله پاسارگاد	کاظمی، وحیده (کارشناسی ارشد شیمی معدنی)
شرکت تولیدی گاز لوله	کربلایی کریم، مجید (کارشناسی مهندسی پلیمر)

شرکت جهاد زمزم

کمالی نهاد، مرضیه

(کارشناسی ارشد شیمی تجزیه)

شرکت مهندسی مشاور مهتاب قدس

محسنیان، احسان

(کارشناسی ارشد پلیمر)

شرکت سنجش گستر صنعت سپاهان

مغفریان، مژگان

(کارشناسی شیمی تجزیه)

سازمان ملی استاندارد ایران

ملکی، بهزاد

(کارشناسی ارشد شیمی تجزیه)

شرکت کاوشیار پژوهان

میرزائیان، نورالله

(کارشناسی ارشد پلیمر)

استاد دانشگاه صنعتی امیر کبیر

نازک‌دست، حسین

(دکتری مهندسی پلیمر)

شرکت پتروشیمی جم

ولی اقبال، خسرو

(کارشناسی ارشد شیمی کاربردی-پلیمر)

شرکت پی‌ای‌اس

هارطونیان، هوسپ

(کارشناسی مهندسی شیمی)

عضو هیات علمی دانشگاه تهران

هاشمی مطلق، قدرت الله

(دکتری مهندسی شیمی-پلیمر)

ویراستار:

پژوهشکده شیمی و پتروشیمی، پژوهشگاه استاندارد

ابراهیم، الهام

(کارشناسی شیمی کاربردی)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ج	آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران
د	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
ط	پیش‌گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۳	۲ مراجع الزامی
۵	۳ اصطلاحات و تعاریف
۱۱	۴ نمادها و کوتاه‌نوشت‌ها
۱۲	۵ مواد
۱۴	۶ مشخصات کلی
۱۴	۷ مشخصات هندسی
۱۶	۸ مشخصات مکانیکی
۱۷	۹ مشخصات فیزیکی
۱۷	۱۰ مشخصات شیمیایی
۱۸	۱۱ مشخصات الکتریکی
۱۸	۱۲ الزامات کارایی
۱۸	۱۳ رده‌بندی اجزای سامانه
۱۹	۱۴ طراحی و نصب
۱۹	۱۵ اظهار انطباق
۱۹	۱۶ نشانه‌گذاری
۲۲	پیوست الف (الزامی) مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌بوتن (PB)
۳۶	پیوست ب (الزامی) مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌اتیلن (PE)
۶۱	پیوست پ (الزامی) مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)
۶۹	پیوست ت (الزامی) مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌اتیلن شبکه‌ای‌شده (PE-X)
۷۹	پیوست ث (الزامی) مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌پروپیلن (PP)

صفحه	عنوان
۱۰۶	پیوست ج (آگاهی دهنده) طراحی و نصب
۱۰۸	پیوست چ (آگاهی دهنده) تغییرات اعمال شده در استاندارد منبع
۱۱۴	کتابنامه

www-parsethylene-kish-com

پیش‌گفتار

استاندارد «پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری برای کاربردهای صنعتی - پلی‌بوتن (PB)، پلی‌اتیلن (PE)، پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)، پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده (PE-X)، پلی‌پروپیلن (PP) - ویژگی‌های اجزا و سامانه» که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط بر مبنای پذیرش استانداردهای بین‌المللی به‌عنوان استاندارد ملی ایران به روش اشاره‌شده در مورد پ، بند ۷، استاندارد ملی شماره ۵ تهیه و تدوین شده، در یک‌هزار و پانصد و بیست و چهارمین اجلاس هیئت کمیته ملی استاندارد شیمیایی و پلیمر مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۰۶ تصویب شد. اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن‌ماه ۱۳۷۱، به‌عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران - ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در صورت لزوم تجدید نظر خواهند شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط، مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

این استاندارد ملی بر مبنای پذیرش استاندارد بین‌المللی زیر به روش «ترجمه تغییر یافته» تهیه و تدوین شده و شامل ترجمه تخصصی کامل متن آن به زبان فارسی همراه با اعمال تغییرات با توجه به مقتضیات کشور است:

ISO 15494:2015, Plastics piping systems for industrial applications - Polybutene (PB), polyethylene (PE), polyethylene of raised temperature resistance (PE-RT), crosslinked polyethylene (PE-X), polypropylene (PP) - Metric series for specifications for components and the system

پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری برای کاربردهای صنعتی - پلی‌بوتن (PB)،
 پلی‌اتیلن (PE)، پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)، پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده
 (PE-X)، پلی‌پروپیلن (PP) - ویژگی‌های اجزا و سامانه

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین مشخصات و الزامات اجزایی از قبیل لوله‌ها، اتصالات^۱ و شیرآلات مورد استفاده در سامانه‌های لوله‌گذاری پلاستیکی برای کاربردهای صنعتی روزمینی و مدفون است، که از یکی از مواد زیر تولید می‌شوند:

- پلی‌بوتن (PB)؛

- پلی‌اتیلن (PE)؛

- پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)؛

- پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده (PE-X)؛

- پلی‌پروپیلن (PP)؛

یادآوری ۱ - منظور از پلی‌بوتن در این استاندارد، پلی‌بوتن-۱ (PB-1)^۲ است؛ که برای سهولت، از شناسه‌گذاری پلی‌بوتن همراه با کوتاه‌نوشت PB در سراسر این استاندارد استفاده می‌شود.

یادآوری ۲ - الزامات شیرآلات صنعتی در این استاندارد و یا سایر استانداردها داده می‌شود. شیرآلاتی که قرار است با اجزای منطبق بر این استاندارد استفاده شوند باید منطبق بر الزامات مرتبط در این استاندارد ملی نیز باشند.

این استاندارد برای لوله‌ها، اتصالات و شیرآلات PB، PE-RT، PE-X، یا PP، محل اتصال آن‌ها با هم، محل اتصال آن‌ها با اجزای پلاستیکی و غیر پلاستیکی، بسته به مناسب بودن، به منظور انتقال سیالات مایع و گازی و مواد جامد معلق در سیالات برای کاربردهای صنعتی زیر کاربرد دارد:

- صنایع شیمیایی^۳؛

- مهندسی شبکه‌های فاضلاب صنعتی^۴؛

- مهندسی نیروگاه^۵ (آب برای خنک‌کاری و مصارف عمومی)؛

- معدن‌کاری^۶؛

1- Fitting

2- Polybutene-1

3- Chemical plants

4- Industrial sewage engineering

5- Power engineering

6- Mining

- صنایع آب کاری و اسیدشویی^۱؛

- صنایع نیمه‌رسانا^۲؛

- صنایع تولیدی کشاورزی^۳؛

- آتش‌نشانی^۴؛

- صنعت تصفیه آب^۵؛

- صنایع وابسته به گرمای درون زمین^۶.

یادآوری ۳ - در صورت وجود مقررات ملی (برای مثال، صنعت تصفیه آب)، این مقررات نیز کاربرد دارند.

یادآوری ۴ - این استاندارد برای لوله‌های مورد استفاده در مصارف انسانی^۷ صنایع فوق کاربرد ندارد.

اگر الزامات این استاندارد و یا سایر استانداردهای مربوط برآورده شود، استفاده از آن برای سایر کاربردهای صنعتی نیز مجاز است.

در صورت وجود مقررات ملی برای رفتار آتش و خطر انفجار، این مقررات نیز کاربرد دارد.

اجزای سامانه باید الزامات مکانیکی، شیمیایی و گرمایی مورد انتظار را برآورده کرده و مقاوم به سیال در حال انتقال باشند.

مشخصات و الزاماتی که برای تمام مواد (PE, PB, PE-RT, PE-X, یا PP) کاربرد دارد، در بندهای مرتبط این استاندارد داده می‌شود. مشخصات و الزاماتی که به نوع مواد بستگی دارند، در پیوست الزامی مربوط ارائه می‌شوند (جدول ۱).

جدول ۱- پیوست‌های مربوط به مواد

نام ماده	پیوست
پلی‌بوتن (PB)	الف
پلی‌اتیلن (PE)	ب
پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)	پ
پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده (PE-X)	ت
پلی‌پروپیلن (PP)	ث

اجزای منطبق بر هر یک از استانداردهای محصول فهرست‌شده در کتاب‌نامه، می‌توانند با اجزای منطبق بر این استاندارد استفاده شوند؛ به شرطی که آن‌ها منطبق بر الزامات ابعادی محل اتصال و سایر الزامات مربوط در این استاندارد باشند.

- 1- Electroplating and pickling plants
- 2- Semiconductor industry
- 3- Agricultural production plants
- 4- Fire fighting
- 5- Water treatment
- 6- Geothermal
- 7- Human consumption

۲ مراجع الزامی

در مراجع زیر ضوابطی وجود دارد که در متن این استاندارد به صورت الزامی به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن ضوابط جزئی از این استاندارد محسوب می‌شوند.

در صورتی که به مرجعی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن برای این استاندارد الزام‌آور نیست. در مورد مراجعی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی برای این استاندارد الزام‌آور است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۱۲، پلاستیک‌ها- سامانه‌های لوله‌گذاری - اجزای پلاستیکی - تعیین ابعاد

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۶۹۸۰-۱، پلاستیک‌ها - تعیین نرخ جریان جرمی مذاب (MFR) و نرخ جریان حجمی مذاب (MVR) ترموپلاستیک‌ها - قسمت ۱: روش استاندارد

۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۷۰۹۰-۱، پلاستیک‌ها - روش‌های تعیین چگالی پلاستیک‌های غیر اسفنجی - قسمت اول: روش غوطه وری، روش پیکنومتر مایع و روش تیتراسیون

۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۷۰۹۰-۲، پلاستیک‌ها - روش‌های تعیین چگالی پلاستیک‌های غیر اسفنجی - قسمت دوم: روش ستون گرادیان چگالی

۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۷۱۸۶-۶، پلاستیک‌ها - گرماسنجی روبشی تفاضلی (DSC) - تعیین زمان القای اکسایش (OIT همدم) و دمای القای اکسایش (OIT دینامیکی)

۶-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۹۲۷۷-۲، پلاستیک‌ها- تعیین خواص ضربه چارپی- روش آزمون- قسمت ۲- آزمون ضربه با دستگاه تجهیز شده

۷-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰، پلاستیک‌ها - لوله‌های پلاستیکی گرمانرم صاف برای انتقال سیالات - ابعاد و رواداری‌ها - قسمت ۱: سری‌های متریک

۸-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۲۳۳-۲، پلاستیک‌ها- سامانه‌های لوله‌گذاری برای کاربرد گازرسانی - پلی‌اتیلن (PE) - قسمت ۲: لوله‌ها

۹-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۳۷۳-۱، پلاستیک‌ها - نمادها و علائم اختصاری - قسمت اول: پلیمرهای پایه و مشخصه‌های ویژه آن‌ها

۱۰-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۸، پلاستیک‌ها- لوله‌های پلاستیکی گرمانرم- تعیین مقاومت درمقابل ضربه توسط سقوط وزنه به روش ساعت گرد- روش آزمون

۱۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱، پلاستیک‌ها- لوله‌ها، اتصالات و سامانه‌های مونتاژ شده برای انتقال سیالات - تعیین مقاومت در مقابل فشار داخلی - قسمت ۱: روش کلی

- ۱۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۲، پلاستیک‌ها- لوله‌ها، اتصالات و سامانه‌های مونتاژ شده برای انتقال سیالات - تعیین مقاومت در مقابل فشار داخلی - قسمت ۲: تهیه آزمون‌های لوله
- ۱۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۳، پلاستیک‌ها - لوله‌ها، اتصالات و سامانه‌های مونتاژ شده برای انتقال سیالات - تعیین مقاومت در مقابل فشار داخلی - قسمت ۳: تهیه اجزا
- ۱۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۴، پلاستیک‌ها - لوله‌ها، اتصالات و سامانه‌های مونتاژ شده برای انتقال سیالات - تعیین مقاومت در مقابل فشار داخلی - قسمت ۴: تهیه سیستم‌های مونتاژ شده
- ۱۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۹۱، پلاستیک‌ها- تعیین محتوی آب- روش آزمون
- ۱۶-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۰۶۵، لوله‌های پلی‌اولفینی برای انتقال سیالات - تعیین مقاومت در برابر انتشار ترک - روش آزمون برای رشد آهسته ترک بر روی لوله‌های شکافدار
- ۱۷-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۴۲۷-۱، پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری برای کاربرد آبرسانی - پلی‌اتیلن (PE) - قسمت ۱: کلیات
- ۱۸-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۸۴۲-۱، رزوه‌های لوله- اتصالات فشاری رزوه‌ای- قسمت ۱- ابعاد، رواداری‌ها و شناسه‌گذاری
- ۱۹-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۳، لوله و اتصالات پلی‌اتیلنی شبکه‌ای شده (PE-X) - ارزیابی درجه شبکه‌ای شدن توسط تعیین محتوی ژل - روش آزمون
- ۲۰-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۱۴۰-۳، پلاستیک‌ها - لوله‌های گرمانرم - تعیین خواص کششی - قسمت سوم - لوله‌های پلی‌الفین
- ۲۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۴، پلاستیک‌ها - لوله‌های گرمانرم- برگشت طولی- روش و پارامترهای آزمون
- ۲۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۵، پلاستیک‌ها - مواد پلاستیکی گرمانرم برای لوله‌ها و اتصالات تحت فشار - رده‌بندی، نام‌گذاری و ضریب طراحی
- ۲۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۴۷۴، پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری و کانال‌گذاری - لوله‌ها و اتصالات پلاستیکی - روشی برای قرارگرفتن در معرض هوازدگی مستقیم (طبیعی)
- ۲۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۹۴۴۱، پلاستیک‌ها - مواد و اجزای سامانه لوله‌گذاری از جنس پلی‌اتیلن - تعیین میزان مواد فرار
- ۲۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۹۰۲۷، مواد گرمانرم- آماده‌سازی آزمون‌های لوله‌ای شکل برای تعیین استحکام هیدرواستاتیک مواد مورد استفاده در قالب‌گیری تزریقی
- ۲۶-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۵۹، پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری - روش ارزیابی درجه پراکنش رنگدانه یا دوده در لوله‌ها، اتصالات و آمیزه‌های پلی‌الفینی

۲-۲۷ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۶۰، پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله و کانال‌گذاری - تعیین استحکام هیدروستاتیک بلندمدت مواد پلاستیکی گرمانرم به شکل لوله با روش برون‌یابی

۲-۲۸ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۳۲، پلاستیک‌ها - لاس‌تیک‌ها - مواد لاس‌تیکی - مقاومت شیمیایی

۲-۲۹ استاندارد ملی ایران شماره ۲۱۲۴۴، پلاستیک‌ها - واژه‌نامه

2-30 ISO 228-1, Pipe threads where pressure-tight joints are not made on the threads - Part 1: Dimensions, tolerances and designation

2-31 ISO 4065, Thermoplastics pipes - Universal wall thickness table

2-32 ISO 6964, Polyolefin pipes and fittings - Determination of carbon black content by calcination and pyrolysis - Test method and basic specification

2-33 ISO 13477, Thermoplastics pipes for the conveyance of fluids - Determination of resistance to rapid crack propagation (RCP) - Small-scale steady-state test (S4 test)

2-34 ISO 13478, Thermoplastics pipes for the conveyance of fluids - Determination of resistance to rapid crack propagation (RCP) - Full-scale test (FST)

2-35 ISO 13760, Plastics pipes for the conveyance of fluids under pressure - Miner's rule - Calculation method for cumulative damage

2-36 ISO 14531-1, Plastics pipes and fittings - Crosslinked polyethylene (PE-X) pipe systems for the conveyance of gaseous fuels - Metric series - Specifications - Part 1: Pipes

2-37 ISO 16135, Industrial valves - Ball valves of thermoplastics materials

2-38 ISO 16136, Industrial valves - Butterfly valves of thermoplastics materials

2-39 ISO 16137, Industrial valves - Check valves of thermoplastics materials

2-40 ISO 16138, Industrial valves - Diaphragm valves of thermoplastics materials

2-41 ISO 16139, Industrial valves - Gate valves of thermoplastics materials

2-42 ISO 21787, Industrial valves - Globe valves of thermoplastics materials

2-43 IEC 60529, Degrees of protection provided by enclosures (IP-code)

2-44 EN 712, Thermoplastics piping systems - End-load bearing mechanical joints between pressure pipes and fittings - Test method for resistance to pull-out under constant longitudinal force

2-45 EN 1092-1, Flanges and their joints - Circular flanges for pipes, valves, fittings and accessories, PN designated - Part 1: Steel flanges

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، علاوه بر اصطلاحات و تعاریف ارائه‌شده در استانداردهای ملی ایران شماره ۲۱۲۴۴ و ۱-۱۳۷۳، اصطلاحات و تعاریف زیر نیز به کار می‌رود.

۳-۱ تعاریف هندسی

یادآوری - نمادهای d_e و e متناظر با d_{ey} و e_y هستند که در استانداردهایی از قبیل استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ داده شده‌اند.

۱-۱-۳

قطر خارجی اسمی

nominal outside diameter

d_n

قطر خارجی مشخص که به یک اندازه اسمی DN/OD، اختصاص یافته است.

یادآوری ۱ - قطر داخلی اسمی مادگی برابر با قطر خارجی اسمی لوله متناظر است.

یادآوری ۲ - قطر خارجی اسمی برحسب میلی‌متر است.

۲-۱-۳

قطر خارجی در هر نقطه

outside diameter at any point

d_e

مقدار اندازه‌گیری شده قطر خارجی در هر نقطه از سراسر سطح مقطع لوله است، که با دقت ۰/۱ میلی‌متر به سمت رقم بزرگ‌تر بعدی گرد می‌شود.

۳-۱-۳

میانگین قطر خارجی

mean outside diameter

d_{em}

مقدار اندازه‌گیری شده محیط بیرونی یک لوله یا انتهای نری دار یک اتصال در هر سطح مقطع تقسیم بر عدد π (تقریباً برابر با ۳/۱۴۲) است، که با دقت ۰/۱ میلی‌متر به سمت رقم بزرگ‌تر بعدی گرد می‌شود.

۴-۱-۳

میانگین قطر داخلی مادگی

mean outside diameter of a socket

میانگین حسابی دو قطر داخلی اندازه‌گیری شده عمود بر هم است.

۵-۱-۳

اندازه اسمی

nominal size

DN/OD

شناسه‌گذاری عددی اندازه هر یک از اجزای^۱ سامانه لوله‌گذاری، که عدد گرد شده مناسب تقریباً برابر با ابعاد تولید، برحسب میلی‌متر، بوده و مرتبط با قطر خارجی است. این تعریف، اجزای شناسه‌گذاری شده با اندازه رزوه^۲ را در بر نمی‌گیرد.

1- Components

2- Thread

۳-۱-۶

اندازه اسمی فلنج

nominal size of flange

DN

شناسه گذاری عددی اندازه فلنج برای اهداف مرجع که مرتبط با ابعاد تولید، برحسب میلی متر، است.

۳-۱-۷

دوپهنی

out of roundness

ovality

تفاوت بین حداکثر و حداقل قطر خارجی اندازه گیری شده در یک سطح مقطع از لوله یا نری است.

۳-۱-۸

حداقل ضخامت دیواره

minimum wall thickness

شناسه گذاری عددی ضخامت دیواره هر یک از اجزای سامانه لوله گذاری، که عدد گرد شده مناسب تقریباً برابر با ابعاد تولید، برحسب میلی متر، است.

یادآوری - برای اجزای ترموپلاستیکی مطابق با پیوست های مختلف این استاندارد، حداقل ضخامت اسمی دیواره (e_n) مساوی با حداقل ضخامت دیواره تعیین شده در هر نقطه (e_{min}) است.

۳-۱-۹

ضخامت دیواره در هر نقطه

wall thickness at any point

e

مقدار اندازه گیری شده ضخامت دیواره در هر نقطه از محیط هر یک از اجزای سامانه لوله گذاری، که با دقت ۰/۱ میلی متر به سمت رقم بزرگ تر بعدی گرد می شود.

۳-۱-۱۰

حداقل ضخامت دیواره در هر نقطه

minimum wall thickness at any point

e_{min}

حداقل مقدار تعیین شده ضخامت دیواره در هر نقطه از محیط هر یک از اجزای سامانه لوله گذاری است.

یادآوری - نماد برای ضخامت دیواره بدنه اتصالات و شیرآلات در هر نقطه E است.

۳-۱-۱۱

سری لوله

pipe series

S

عدد بدون بعد برای شناسه گذاری لوله مطابق با ISO 4065 است.

یادآوری ۱ - ارتباط بین سری لوله (S) و نسبت ابعادی استاندارد (SDR) مطابق با ISO 4065 توسط معادله (۱) داده می‌شود:

$$S = \frac{SDR - 1}{2} \quad (۱)$$

یادآوری ۲ - فلنج‌ها بر مبنای فشار اسمی (PN) شناسه‌گذاری می‌شوند.

۱۲-۱-۳

نسبت ابعادی استاندارد

standard dimension ratio

SDR

شناسه‌گذاری عددی سری لوله، که عدد گرد شده مناسب تقریباً برابر با نسبت قطر خارجی اسمی (d_n) به ضخامت اسمی دیواره (e_n) است.

۲-۳ تعاریف مربوط به مواد

۱-۲-۳

نرخ جرمی جریان مذاب

melt mass-flow rate

MFR

مقدار مربوط به گرانیوی ماده مذاب در دما و وزنه مشخص است.

یادآوری - نرخ جرمی جریان مذاب بر حسب g/10 min است.

۲-۲-۳

مواد بکر

virgin material

مواد به شکل دانه^۱ یا پودر که در معرض هیچ کاربرد یا فرایندی، به غیر از آنچه برای تولید آن‌ها لازم است، قرار نگرفته‌اند؛ و هیچ‌گونه مواد فرایندشده^۲ یا بازیافت‌شده^۳ نیز به آن‌ها اضافه نشده است.

۳-۲-۳

مواد فرایندشده داخلی

own reprocessable material

مواد تمیز برگشتی^۴ حاصل از لوله‌ها، اتصالات یا شیرآلات استفاده‌نشده (شامل پلیسه‌های حاصل از تولید لوله‌ها، اتصالات یا شیرآلات) که در کارخانه تولیدکننده دوباره فرایند خواهند شد و قبلاً توسط همان تولیدکننده در تولید اجزای سامانه توسط فرآیندهایی از قبیل قالب‌گیری تزریقی یا اکستروژن فرایند شده‌اند.

1- Granule

2- Reprocessable material

3- Recyclable material

4- Rejected material

یادآوری - فقط بخش‌های ترموپلاستیکی از شیرآلات که از مواد منطبق بر این استاندارد تولید شده باشند، می‌توانند استفاده شوند.

۳-۳ تعاریف مربوط به مشخصات مواد

۱-۳-۳

حد پایین اطمینان برای استحکام هیدروستاتیک پیش‌بینی شده

lower confidence limit of the predicted hydrostatic strength

σ_{LPL}

کمیتی با ابعاد تنش و نشانگر حد پایین اطمینان $\% ۹۷/۵$ برای استحکام هیدروستاتیک بلندمدت پیش‌بینی شده در دمای θ و زمان t است.

یادآوری - حد پایین پیش‌بینی برحسب مگاپاسکال است.

۲-۳-۳

حداقل استحکام لازم

minimum required strength

MRS

مقدار σ_{LPL} در دمای ۲۰°C و ۵۰ سال، که به سمت عدد کوچک‌تر قبلی از سری R10 یا سری R20 گرد می‌شود.

یادآوری - سری R10 مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۷۰۰ و سری R20 مطابق با ISO 497 است.

۳-۳-۳

تنش طراحی

design stress

σ_s

تنش مجاز برای کاربردی مشخص در دمای ۲۰°C است که از تقسیم حداقل استحکام لازم (MRS) بر ضریب طراحی (C) محاسبه می‌شود.

یادآوری ۱ - تنش طراحی از معادله (۲) محاسبه می‌شود.

$$\sigma_s = \frac{MRS}{C} \quad (۲)$$

یادآوری ۲ - تنش طراحی برحسب مگاپاسکال است.

۴-۳-۳

ضریب طراحی

design coefficient

C

ضریبی با مقداری بزرگ‌تر از یک که شرایط بهره‌برداری و خواصی از اجزای سامانه لوله‌گذاری که در حد پایین اطمینان (σ_{LPL}) در نظر گرفته نشده را لحاظ می‌کند.

۳-۴ تعاریف مربوط به شرایط بهره‌برداری

۳-۴-۱

فشار اسمی

nominal pressure

PN

شناسه‌گذاری عددی هر یک از اجزای سامانه لوله‌گذاری مرتبط با خواص مکانیکی آن‌ها، که برای اهداف مرجع استفاده می‌شود.

یادآوری ۱ - فشار، برحسب بار، با مقدار عددی PN، برابر با فشار (PS) تعریف شده در مرجع ۱۶ کتاب‌نامه است؛ اگر هر دو فشار در دمای °C ۲۰ در نظر گرفته شوند.

یادآوری ۲ - در سامانه‌های لوله‌گذاری پلاستیکی برای کاربرد آب‌رسانی، PN برابر با حداکثر فشار کاری (MOP) پیوسته، بر حسب بار، است که می‌تواند برای آب با دمای °C ۲۰ به مدت ۵۰ سال حفظ شود. PN بر مبنای حداقل ضریب طراحی از معادله (۳) محاسبه می‌شود:

$$PN = \frac{10 \sigma_s}{[S]} = \frac{20 \sigma_s}{SDR - 1} = \frac{20 MRS}{C (SDR - 1)} \quad (3)$$

که در آن σ_s برحسب MPa و PN برحسب bar است.

یادآوری ۳ - $1 \text{ bar} = 0.1 \text{ MPa} = 10^5 \text{ Pa}$; $1 \text{ MPa} = 1 \text{ N/mm}^2$

۳-۴-۲

تنش هیدروستاتیک

hydrostatic stress

σ

تنش ایجادشده در دیواره لوله که ناشی از اعمال فشار هیدروستاتیک داخلی است.

یادآوری ۱ - تنش هیدروستاتیک با استفاده از معادله (۴) به فشار هیدروستاتیک داخلی اعمال شده (P) برحسب بار، ضخامت دیواره در هر نقطه (e) و میانگین قطر خارجی (d_{em}) لوله مربوط می‌شود.

$$\sigma = p \frac{d_{em} - e_{min}}{20 e_{min}} \quad (4)$$

یادآوری ۲ - معادله (۴) فقط برای لوله کاربرد دارد.

یادآوری ۳ - تنش هیدروستاتیک برحسب مگاپاسکال است.

۳-۴-۳

استحکام هیدروستاتیک بلندمدت

long-term hydrostatic strength

σ_{LTHS}

کمیتی با ابعاد تنش که نشانگر میانگین استحکام پیش‌بینی‌شده در دمای T و زمان t است.

یادآوری ۱ - تنش هیدروستاتیک بلندمدت برحسب مگاپاسکال است.

۴ نمادها و کوتاه‌نوشت‌ها

۱-۴ نمادها

C	ضریب طراحی
d_e	قطر خارجی (در هر نقطه)
d_{em}	میانگین قطر خارجی
d_n	قطر خارجی اسمی
DN	اندازه اسمی فلنج
e	ضخامت دیواره (در هر نقطه)
e_n	ضخامت دیواره اسمی
l_0	طول آزاد
p	فشار هیدروستاتیک داخلی
p_c	فشار بحرانی
p_s	حداکثر فشار مجاز
T	دما
t	زمان
ρ	چگالی ماده
σ_{LPL}	حد پایین اطمینان برای استحکام هیدروستاتیک پیش‌بینی شده
σ_{LTHS}	استحکام هیدروستاتیک بلندمدت
σ_s	تنش طراحی

۲-۴ کوتاه‌نوشت‌ها

MFR	نرخ جرمی جریان مذاب
MOP	حداکثر فشار کاری
MRS	حداقل استحکام لازم
OIT	زمان القای اکسایش
PB	پلی‌بوتن
PE	پلی‌اتیلن
PE-RT	پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا
PE-X	پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده
PP	پلی‌پروپیلن

هموپلیمر پلی پروپیلن	PP-H
کوپلیمر تصادفی پلی پروپیلن	PP-R
کوپلیمر دسته‌ای پلی پروپیلن	PP-B
کوپلیمر تصادفی پلی پروپیلن با تبلور اصلاح شده	PP-RCT
فشار اسمی	PN
سری لوله	S
نسبت ابعادی استاندارد	SDR
نرخ صحیح ضربه	TIR

۵ مواد

۱-۵ کلیات

موادی که اجزای سامانه از آن تولید می‌شوند باید، برحسب کاربرد، PE، PB، PE-RT، PE-X، یا PP باشد؛ که در صورت لزوم به آن‌ها افزودنی‌هایی برای آسان‌سازی تولید لوله‌ها، اتصالات و شیرآلات مطابق با این استاندارد اضافه می‌شود.

افزودنی‌ها، در صورت استفاده، باید به‌طور یکنواخت پخش شوند.

افزودنی‌ها نباید به‌طور مجزا یا با هم به مقداری استفاده شوند که بر مشخصات تولید یا جوش‌پذیری یا خواص شیمیایی، فیزیکی و مکانیکی تعیین‌شده در این استاندارد تاثیر منفی گذارند.

یادآوری - مواد PE، PB، PE-RT و PP باید توسط تولیدکننده مواد بکر (صنایع پتروشیمی) تولید شود.

۲-۵ خواص استحکام هیدروستاتیک

مواد باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۶۰ به‌وسیله تحلیل آزمون‌های انجام‌شده طبق استانداردهای ملی ایران شماره ۱-۱۲۱۸۱ و ۲-۱۲۱۸۱ ارزیابی شده و مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۵ رده‌بندی شوند.

انطباق مواد با منحنی‌های مرجع داده‌شده برای PB (پیوست الف)، PE (پیوست ب)، PE-RT (پیوست پ)، PE-X (پیوست ت)، یا PP (پیوست ث) باید مطابق با پیوست مربوط در این استاندارد اثبات شود. حداقل ۹۷٫۵٪ نقاط داده‌ها باید روی منحنی‌های مرجع یا بالای آن‌ها باشد. برای طراحی، این منحنی‌های مرجع باید به‌عنوان مبنا استفاده شوند.

تاییدیه رده‌بندی مواد باید توسط تولیدکننده مواد اولیه ارائه شود.

یادآوری - برای PE-X، تولیدکننده اجزای سامانه به‌عنوان تولیدکننده مواد اولیه در نظر گرفته می‌شود.

اگر اتصالات و شیرآلات از همان مواد لوله تولید شوند، رده‌بندی مواد برای آن‌ها با لوله یکسان است.

برای رده‌بندی موادی که فقط برای تولید اتصالات و شیرآلات استفاده می‌شوند، آزمون به شکل لوله تزریق یا اکستروژنه بوده و فشار آزمون مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱-۱۲۱۸۱ اعمال شود. طول آزاد مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲-۱۲۱۸۱ یا استاندارد ملی ایران شماره ۱۹۰۲۷ باید $3d_n$ باشد.

۳-۵ مشخصات مواد

جزئیات مشخصات موادی PE, PE-RT, PE-X یا PP و خواص فیزیکی و مکانیکی اجزای سامانه همراه با الزامات، در هر یک از پیوست‌های مرتبط این استاندارد داده می‌شود.

۴-۵ مواد فرایندشده و بازیافت‌شده

استفاده از مواد فرایندشده داخلی حاصل از تولید و آزمون اجزای منطبق بر این استاندارد، فقط تحت شرایط ذکر شده در پیوست موادی مرتبط مجاز است. استفاده از مواد فرایندشده داخلی PE-X مجاز نیست. از مواد فرایندشده بیرونی (تهیه‌شده از منابع بیرونی) و بازیافت‌شده نباید استفاده شود.

۵-۵ مواد اجزای غیر PE, PE-RT, PE-X یا PP

۱-۵-۵ کلیات

تمام اجزای سامانه لوله‌گذاری باید مطابق با استانداردهای ملی مرتبط باشند. در صورتی که استاندارد ملی وجود نداشته باشد، می‌توان از استانداردهای بین‌المللی مرتبط استفاده کرد. در تمام حالت‌ها، کارایی سامانه حاصل از اجزا باید اثبات شود.

مواد و عناصر سازنده مورد استفاده در ساخت اجزای سامانه (از قبیل الاستومر، روان‌ساز و هرگونه جزء فلزی) باید مشابه با سایر اجزای سامانه لوله‌گذاری منطبق بر این استاندارد، به محیط‌های داخلی و بیرونی مقاوم باشند.

۲-۵-۵ اجزای فلزی

تمام اجزای مستعد خوردگی باید به‌طور مناسب محافظت شوند.

در صورت استفاده از مواد فلزی نامشابه^۱ در تماس با رطوبت، باید اقداماتی برای جلوگیری از خوردگی گالوانیکی انجام شود.

۳-۵-۵ مواد درزگیر

مواد درزگیرها نباید اثرات زیان‌آور بر خواص اجزای سامانه، محل‌های اتصال و سامانه‌های مونتاژشده داشته باشند.

1- Dissimilar

۵-۴ سایر مواد

گریس‌ها یا روان‌سازها نباید از نواحی جوش ترواش کرده و نباید بر کارایی بلندمدت مواد منطبق بر این استاندارد تاثیر گذارند.

۶ مشخصات کلی

۱-۶ وضعیت ظاهری

پس از مشاهده لوله‌ها و اتصالات بدون بزرگ‌نمایی، سطوح داخلی و خارجی آن‌ها باید صاف، تمیز، عاری از شیار، حفره، و سایر نواقص سطحی باشد که مانع انطباق با این استاندارد می‌شود. اجزای سامانه از نظر وضعیت ظاهری نباید دارای ناخالصی باشند. هر انتهای اجزای سامانه باید عمود بر محور آن‌ها بوده و باید پلیسه‌گیری شود.

۲-۶ رنگ

رنگ اجزای سامانه به مواد مورد استفاده بستگی داشته و برای PE، PE-RT، PE-X، یا PP باید مطابق با پیوست موادی مرتبط در این استاندارد باشد. یادآوری - هرگونه مقررات مربوط به طبقه‌بندی رنگ لوله‌گذاری باتوجه به نوع کاربرد یا سیال درون لوله در محلی که اجزای سامانه قرار است استفاده شوند، در نظر گرفته شود.

۳-۶ تاثیر پرتو UV

اجزای سامانه برای نصب روزمینی باید به اندازه کافی درمقابل پرتو UV محافظت شده یا از مواد مقاوم به پرتو UV در تولید آن‌ها استفاده شود. برای محصولاتی که قبل از نصب به‌طور معمول در محیط بیرون در معرض تابش مستقیم نور خورشید قرار دارند، تاثیر پرتو UV باید در نظر گرفته شود. برای ارزیابی مقاومت مواد به پرتو UV برای اهداف انبارش، لوله در معرض تابش تجمعی مساوی یا بیش از $3/5 \text{ GJ/m}^2$ ، مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۸۴۷۴، قرار داده شود. پس از در معرض تابش قراردادن، لوله از نظر هرگونه تغییر قابل توجه در خواص مکانیکی ارزیابی شود.

۷ مشخصات هندسی

۱-۷ کلیات

اندازه‌گیری ابعاد باید حداقل ۲۴ ساعت پس از تولید انجام شود. ابعاد باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۱۲ در دمای $(23 \pm 2)^\circ\text{C}$ پس از تثبیت شرایط به‌مدت حداقل ۴ ساعت اندازه‌گیری شود؛ بجز مواردی که در پیوست موادی مربوط طور دیگری قید شده باشد.

اندازه‌گیری غیرمستقیم حین مرحله تولید در دوره‌های زمانی کوتاه‌تر مجاز است؛ به شرطی که مدارک نشان‌دهنده هم‌بستگی نتایج اندازه‌گیری ارائه شود.

شکل‌های داده‌شده در این استاندارد، تنها نشانگر شمای کلی به‌منظور نمایش ابعاد مربوط هستند؛ و الزاماً اجزای تولید شده را نشان نمی‌دهند. از ابعاد داده‌شده باید پیروی شود.

ابعاد داده‌نشده باید توسط تولیدکننده تعیین شوند.

۲-۷ میانگین قطرهای خارجی، دوپه‌نی و رواداری‌ها

برای اجزای تولیدشده از PE، PB، PE-RT، PE-X، یا PP، برحسب کاربرد، قطرهای دوپه‌نی و رواداری‌های مربوط باید مطابق با پیوست مرتبط در این استاندارد باشند.

دوپه‌نی باید در محل تولید اندازه‌گیری شود.

۳-۷ ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

برای اجزای تولیدشده از PE، PB، PE-RT، PE-X، یا PP، برحسب کاربرد، ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط باید مطابق با پیوست مرتبط در این استاندارد باشند.

۴-۷ زاویه‌ها

انحراف‌های مجاز از زاویه اسمی یا اعلام‌شده اتصالات باید $\pm 2^\circ$ درجه باشد؛ طوری که زاویه، حاوی تغییر محور جریان درون اتصال باشد.

یادآوری - زاویه‌های اسمی ترجیحی برای اتصال غیرخطی 45° یا 90° است.

۵-۷ طول‌های استقرار^۱

طول‌های استقرار برای اتصالات و شیرآلات باید توسط تولیدکننده اعلام شود.

طول‌های استقرار برای کمک به طراحی قالب‌ها بوده و برای اهداف کنترل کیفیت نیستند. استاندارد ملی ایران شماره ۱۹۵۹۴-۱ می‌تواند به‌عنوان راهنما استفاده شود.

۶-۷ رزوه‌ها

رزوه‌های مورد استفاده در اتصال‌دهی باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۸۴۲-۱ باشند. اگر رزوه به‌عنوان رزوه بست در اتصال‌دهی یک سامانه مونتاژشده استفاده شود (مانند مهره‌های اتصال‌دهی^۲)، رزوه مطابق با ISO 228-1 ترجیح داده می‌شود.

1- Laying length

2- Union nuts

۷-۷ اتصالات مکانیکی

اتصالات مکانیکی از قبیل تبدیل‌ها، مهره‌ماسوره، اتصالات فشاری و جفت‌سازهای کاهنده^۱ می‌توانند استفاده شوند؛ به شرطی که ابعاد محل اتصال آن‌ها مطابق با ابعاد قابل کاربرد اجزای منطبق بر این استاندارد باشد.

۷-۸ ابعاد محل اتصال شیرآلات

ابعاد محل اتصال شیرآلات باید مطابق با ابعاد مربوط از لوله‌ها و اتصالات منطبق بر این استاندارد باشد.

۸ مشخصات مکانیکی

۸-۱ مقاومت اجزای سامانه به فشار داخلی

پس از آزمون مطابق با استانداردهای ملی ایران شماره ۱-۲۱۸۱، ۲-۲۱۸۱ و ۳-۱۲۱۸۱ طبق شرایط آزمون تعیین‌شده برای PE، PE-RT، PE-X، یا PP در پیوست مرتبط در این استاندارد، اجزای سامانه باید تنش هیدروستاتیک ناشی از فشار هیدروستاتیک داخلی را بدون ترکیدگی یا نشی تحمل کنند.

۸-۲ محاسبه فشار آزمون برای اجزای سامانه

۸-۲-۱ لوله‌ها

فشار هیدروستاتیک (p) آزمون، برحسب بار، برای لوله‌ها باید از معادله (۵) تعیین شود.

$$p = \sigma \frac{20 e_{\min}}{d_{em} - e_{\min}} \quad (5)$$

که در آن:

σ تنش هیدروستاتیک برای PE، PE-RT، PE-X، یا PP منطبق بر پیوست مرتبط در این استاندارد است.

۸-۲-۲ اتصالات

فشار هیدروستاتیک (p) آزمون، برحسب بار، برای اتصالات باید از معادله (۶) تعیین شود. برای S و SDR به ترتیب، مقدار لوله متناظر باید در نظر گرفته شود.

$$p = \frac{10 \sigma}{[S]} = \frac{20 \sigma}{SDR - 1} \quad (6)$$

۸-۲-۳ شیرآلات

فشار هیدروستاتیک (p) آزمون، برحسب بار، برای شیرآلات بسته به نوع شیر در ISO 16135، ISO 16136، ISO 16137، ISO 16138 یا ISO 21787 تعریف می‌شود.

1- Reducing bush

۸-۲-۴ مقاومت به رشد سریع ترک (RCP)

برای سامانه‌های خط لوله حامل هوا یا گاز تراکم‌پذیر، برای اهداف طراحی، مقاومت ماده به رشد سریع ترک باید در نظر گرفته شود (پیوست ب استاندارد ملی ایران شماره ۱-۱۴۴۲۷). فشار بحرانی (p_c) به نوع ماده، قطر لوله و دمای کاری بستگی دارد.

فشار بحرانی اندازه‌گیری شده مطابق با آزمون S4 در ISO 13477 یا آزمون مقیاس کامل در ISO 13478 باید بیش از ۱/۵ برابر حداکثر فشار کاری سامانه خط لوله باشد.

توصیه می‌شود هنگام طراحی سامانه خط لوله صنعتی برای انتقال هوا یا گاز تراکم‌پذیر، اطلاعات داده شده توسط تولیدکننده لوله یا مواد در نظر گرفته شود. لوله‌های پلی اتیلن (PE) تولید شده مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲-۱۱۲۳۳ برای کاربردهای گاز طبیعی برای قطرهای تا ۹۰ mm تحت فشار کاری ۴ bar و دمای بالای ۰ °C به RCP مقاوم هستند. آزمون نشان داده است که لوله SDR ۱۱ تولید شده با برخی از مواد PE 100 می‌تواند بسته به قطر، تحت فشار کاری تا ۱۰ bar در دمای ۰ °C کار کند. لوله تولید شده از پلی اتیلن شبکه‌ای شده (PE-X) مطابق با ISO 14531-1، در دماهای تا ۵۰ °C به RCP مقاوم است.

۹ مشخصات فیزیکی

مشخصات فیزیکی اجزای تولید شده از PE, PE-RT, PE-X, یا PP، باید مطابق با پیوست مرتبط در این استاندارد باشد.

۱۰ مشخصات شیمیایی

۱۰-۱ تأثیرات سیال روی مواد اجزای سامانه

اگر سیالی غیر از آب انتقال داده می‌شود، توصیه می‌شود اثر سیال روی مواد اجزای سامانه در نظر گرفته شود.

یادآوری ۱ - راهنمای مقاومت شیمیایی در ISO/TR 10358 یا توسط تولیدکننده اجزای سامانه داده می‌شود.

یادآوری ۲ - اگر ارزیابی مقاومت شیمیایی لوله برای کاربردی خاص لازم باشد، لوله می‌تواند مطابق با استانداردهای ملی ایران شماره ۱-۱۲۹۲۵ و ۲-۱۲۹۲۵ رده‌بندی شود.

مواد الاستومری مورد استفاده برای تولید درزگیر از نظر رده‌بندی مقاومت شیمیایی در مقابل سیال، برحسب کاربرد، باید مطابق با گونه ۱ در استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۳۲ باشد.

۱۰-۲ تأثیرات مواد اجزای سامانه روی سیال

اگر سیالی غیر از آب انتقال داده می‌شود، توصیه می‌شود اثر مواد اجزای سامانه روی سیال در نظر گرفته شود.

۱۱ مشخصات الکتریکی

بسته به مشخصات منبع تغذیه الکتریسیته، حفاظت الکتریکی باید در فرایند جوش کاری تامین شود.

یادآوری – اجزای سامانه حین فرایند جوش کاری بخشی از سامانه الکتریکی تعریف شده در مرجع ۱۵ یا ۱۳ کتاب نامه هستند.

حفاظت به تماس مستقیم با بخش های فعال (رساناهای بدون عایق حفاظتی^۱) باید مطابق با IEC 60259 باشد. این حفاظت تابعی از شرایط محل کارگذاری لوله ها است.

سطح نهایی پین های پایانه ای باید طوری باشد که حداقل مقاومت تماسی وجود داشته باشد.

۱۲ الزامات کارایی

۱-۱۲ کلیات

اگر اجزای تولید شده از یک نوع مواد مطابق با این استاندارد به یکدیگر متصل می شوند، لوله ها، اتصالات، شیرآلات و محل های اتصال باید مطابق با الزامات پیوست مرتبط در این استاندارد باشند.

یادآوری – اگر سامانه های مونتاژی تولید شده از اجزای نامشابه (مانند محل های اتصال پیچی، محل های اتصال فلنج دار) تحت فشارهای آزمون تعریف شده برای لوله آزمون شوند، کرنش حاصل بیش از کرنشی خواهد بود که تحت شرایط بهره برداری رخ می دهد. کرنش ها ناگزیر منجر به نشی می شوند. بنابراین، در این استاندارد، رفتار وابسته به زمان کرنش در سامانه مونتاژ شده در نظر گرفته شده و فشارهای آزمون به دست آورده شده از نمودار تنش-کرنش در کرنش هم زمان^۲ استفاده می شوند.

۲-۱۲ جوش سازگاری

تولید کننده اجزای سامانه باید اعلام کند کدام یک از اجزا و مواد منطبق بر این استاندارد می توانند با استفاده از روش های یکسان (مانند زمان ها، دماها، فشارهای جوش) به هم جوش شوند؛ طوری که منطبق بر الزامات این استاندارد شوند. اگر انحراف از روش های جوش نیاز باشد، تولید کننده باید آن را اعلام کند.

۱۳ رده بندی اجزای سامانه

رده بندی لوله ها باید، بر حسب کاربرد، بر مبنای سری لوله (S)، نسبت ابعادی استاندارد (SDR) یا فشار اسمی (PN) باشد.

بر حسب کاربرد، رده بندی اتصالات باید بر مبنای لوله متناظر همراه با سری لوله (S)، نسبت ابعادی استاندارد (SDR) یا فشار اسمی (PN) باشد.

شیرآلات، بر حسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135, ISO 16136, ISO 16137, ISO 16138, ISO 16139 یا ISO 21787 رده بندی شوند.

1- Live conductor

1- Isochronous stress – strain diagram

۱۴ طراحی و نصب

برای طراحی و نصب سامانه‌های لوله‌گذاری ترموپلاستیکی برای کاربردهای صنعتی، پیوست ج مشاهده شود.

۱۵ اظهار انطباق

تولیدکننده باید انطباق با الزامات این استاندارد را به‌وسیله نشانه‌گذاری اجزا مطابق با بند ۱۶ اظهار کرده و در صورت درخواست، گزارش انطباق را ارائه دهد.

۱۶ نشانه‌گذاری

۱-۱۶ کلیات

عناصر نشانه‌گذاری باید به‌طور مستقیم روی اجزای سامانه چاپ، حک یا برچسب‌گذاری شوند، طوری که پس از انبارش، قرارگرفتن در معرض شرایط جوی، حمل و نقل، نصب و بهره‌برداری، خوانایی حفظ شود.

یادآوری ۱ - تولیدکننده در قبال ناخوانا بودن نشانه‌گذاری که ناشی از وقایع پیش‌آمده حین نصب و بهره‌برداری (از قبیل رنگ‌کاری، خراش‌خوردگی و پوشش اجزا یا استفاده از مواد پاک‌کننده و غیره) است، مسئولیتی ندارد؛ مگر اینکه توسط تولیدکننده قید شده یا مورد توافق قرار گرفته باشد.

نشانه‌گذاری نباید باعث آغاز ترک یا سایر نواقصی شود که بر کارایی اجزای سامانه تأثیر منفی می‌گذارد.

در صورت استفاده از چاپ، رنگ اطلاعات چاپ‌شده باید متفاوت با رنگ اصلی اجزای سامانه باشد.

یادآوری ۲ - در صورت استفاده از چاپ برای نشانه‌گذاری، چاپ باید به روشی انجام شود که عناصر نشانه‌گذاری دائمی بوده و خوانایی آن‌ها پس از انبارش، قرارگرفتن در معرض شرایط جوی، حمل و نقل، نصب و بهره‌برداری حفظ شود.

اندازه نشانه‌ها باید طوری باشد که بدون بزرگ‌نمایی خوانا باشند.

۲-۱۶ حداقل نشانه‌گذاری لازم روی لوله‌ها

حداقل نشانه‌گذاری لازم روی لوله‌ها باید مطابق با جدول ۲ باشد. حداکثر فاصله بین نشانه‌ها نباید بیش از یک متر باشد و باید حداقل یک‌بار به ازای هر لوله باشد.

جدول ۲- حداقل نشانه‌گذاری لازم روی لوله‌ها

اطلاعات	نشانه یا نماد ^(۱)
شماره این استاندارد	...
نام تولیدکننده و یا علامت تجاری	...
قطر خارجی اسمی (d_n)	برای مثال، ۱۱۰
ضخامت اسمی دیواره (e_n)	برای مثال، ۱۰/۰
سری لوله (S) یا نسبت ابعادی استاندارد (SDR)	برای مثال، S ۵ یا SDR ۱۱
فشار اسمی (PN)	برای مثال، PN ۱۰
نوع ماده ^(۲)	برای مثال، PP-H
نوع کاربرد	کاربرد صنعتی یا IS
اطلاعات تولیدکننده ^(۳)	برای مثال، ۱۳۹۵/۸/۵

(۱) برای اطلاعات درخصوص کوتاه‌نوشت‌ها به مرجع ۱۴ کتاب‌نامه مراجعه شود.

(۲) اگر گونه‌های مختلفی از ماده وجود دارد، باید در نشانه‌گذاری قید شود؛ برای مثال، PP-H یا PP-R.

(۳) تاریخ تولید باید طوری باشد که امکان ردیابی بازه زمانی تولید را در محدوده سال، ماه و روز فراهم کند. اگر تولیدکننده در مکان‌های مختلف تولید می‌کند، نام مکان تولید نیز باید قید شود.

۳-۱۶ حداقل نشانه‌گذاری لازم روی اتصالات

حداقل نشانه‌گذاری لازم روی اتصالات، بجز اتصالات با قطر خارجی اسمی مساوی یا کمتر از ۳۲ mm، باید مطابق با جدول ۳ باشد. برای اتصالات با $d_n \leq 32 \text{ mm}$ ، حداقل نشانه‌گذاری باید به‌طور مستقیم روی اتصال انجام شده و حاوی اطلاعات زیر باشد:

- نام تولیدکننده و یا علامت تجاری؛
- قطر(های) خارجی اسمی؛
- نوع ماده؛
- ضخامت اسمی دیواره (e_n) یا سری لوله (S) یا نسبت ابعادی استاندارد (SDR) یا فشار اسمی (PN).

جدول ۳- حداقل نشانه‌گذاری لازم روی اتصالات

اطلاعات	نشانه یا نماد ^(۱)
شماره این استاندارد ^(۲)	...
نام تولیدکننده و یا علامت تجاری	...
قطر(های) خارجی اسمی (d_n)	برای مثال، ۶۳-۳۲-۶۴
ضخامت اسمی دیواره (e_n) یا سری لوله (S) یا نسبت ابعادی استاندارد (SDR) یا فشار اسمی (PN)	برای مثال، ۵/۸ یا برای مثال، S ۵ یا SDR ۱۱ یا برای مثال، PN ۱۰
اندازه اسمی (DN) ^(۳)	برای مثال، DN ۵۰
نوع ماده ^(۴)	برای مثال، PP-H
نوع کاربرد	کاربرد صنعتی یا IS
اطلاعات تولیدکننده ^(۵)	برای مثال، ۱۳۹۵/۸/۵
(۱) برای اطلاعات درخصوص کوتاه‌نوشت‌ها به مرجع ۱۴ کتاب‌نامه مراجعه شود. (۲) این اطلاعات می‌توانند به‌طور مستقیم روی اتصال یا روی برچسب متصل به آن یا روی بسته‌بندی آن نشانه‌گذاری شوند. (۳) این اطلاعات فقط برای فلنج کاربرد دارد. (۴) اگر گونه‌های مختلفی از ماده وجود دارد، اطلاعات مربوط به آن می‌تواند به‌طور مستقیم روی اتصال یا روی برچسب متصل به آن یا روی بسته‌بندی آن نشانه‌گذاری شود. برای مثال، PP-H یا PP-R. (۵) تاریخ تولید باید طوری باشد که امکان ردیابی بازه زمانی تولید را در محدوده سال، ماه و روز فراهم کند. اگر تولیدکننده در مکان‌های مختلف تولید می‌کند، نام مکان تولید نیز باید قید شود.	

۴-۱۶ حداقل نشانه‌گذاری لازم روی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135، ISO 16136، ISO 16137، ISO 16138، ISO 21787 یا ISO 16139 نشانه‌گذاری شوند.

پیوست الف

(الزامی)

مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌بوتن (PB)

الف-۱ مواد

الف-۱-۱ مواد اجزای سامانه

برای اثبات انطباق با منحنی‌های مرجع داده‌شده در شکل الف-۱، مواد باید مطابق با بند ۵-۲ در دماهای 20°C ، 60°C ، 80°C و 95°C در تنش‌های (محیطی) هیدروستاتیک مختلف طوری آزمون شوند که در هر دما حداقل سه زمان وقوع نقیصه در هریک از بازه‌های زمانی زیر قرار گیرد. توصیه می‌شود انطباق با خطوط مرجع به وسیله رسم هر یک از نتایج تجربی به صورت نمودار اثبات شود. توصیه می‌شود حداقل $97/5\%$ نتایج روی خط مرجع زیر یا بالای آن قرار گیرد.

- ۱۰ ساعت تا ۱۰۰ ساعت؛

- ۱۰۰ ساعت تا ۱۰۰۰ ساعت؛

- ۱۰۰۰ ساعت تا ۸۷۶۰ ساعت؛

- بیش از ۸۷۶۰ ساعت.

در آزمون‌های با مدت‌زمان بیش از ۸۷۶۰ ساعت، زمان وقوع نقیصه می‌تواند زمانی در نظر گرفته شود که تنش و زمان آزمون، حداقل روی خط مرجع مربوط یا بالای آن باشد.

مقادیر حداقل استحکام هیدروستاتیک لازم (منحنی‌های مرجع شکل الف-۱) در محدوده دمایی 10°C تا 110°C با استفاده از معادله‌های (الف-۱) و (الف-۲) محاسبه می‌شوند. اگر آزمون‌ها با زمان‌های طولانی‌تر انجام شوند، خطوط نقطه‌چین منحنی‌های مرجع در دماهای 80°C ، 90°C ، 95°C و 110°C ، برحسب کاربرد، اعمال می‌شوند. زمان‌های طولانی‌تر آزمون باید از حدود زمان برون‌یابی داده‌شده در استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۶۰ تعیین شوند.

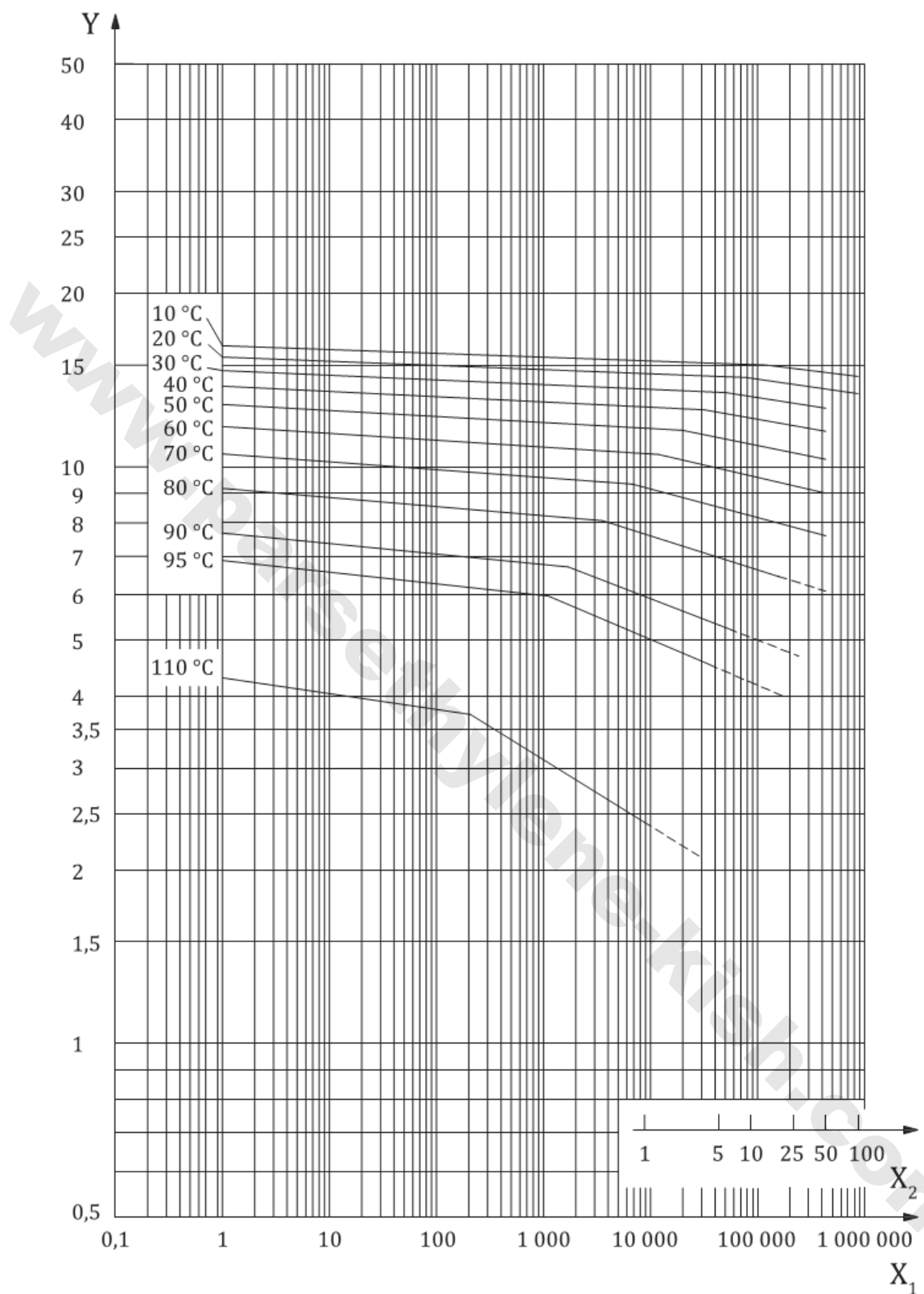
معادله (الف-۱) مربوط به شاخه اول (یعنی قسمت سمت چپ منحنی‌ها در شکل الف-۱) است.

$$\text{PB : } \log t = -430,866 - 125010,0 \frac{\log \sigma}{T} + 173893,7 \frac{1}{T} + 290,0569 \log \sigma \quad (\text{الف-۱})$$

معادله (الف-۲) مربوط به شاخه دوم (یعنی قسمت سمت راست منحنی‌ها در شکل الف-۱) است.

$$\text{PB : } \log t = -129,895 - 37262,7 \frac{\log \sigma}{T} + 52556,48 \frac{1}{T} + 88,56735 \log \sigma \quad (\text{الف-۲})$$

یادآوری - محاسبات برای PB بر مبنای ISO 12230 است.

راهنما:

X_1	زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛
X_2	زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛
Y	تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل الف-۱- منحنی های حداقل استحکام محیطی لازم برای PB

الف-۱-۲ مقدار MRS

پس از ارزیابی مطابق با بند ۵-۲، حداقل استحکام لازم (MRS) پلی‌بوتن (PB) باید 12.5 MPa باشد.

الف-۱-۳ مشخصات مواد

استفاده از مواد فرایند شده داخلی به میزان حداکثر ۵٪ وزنی فقط در صورتی مجاز است که MFR مواد فرایند شده مطابق با الزامات داده شده در جدول الف-۱۱ این پیوست باشد.

مواد مورد استفاده در تولید اجزای سامانه باید منطبق بر الزامات داده شده در جدول الف-۱ باشد.

جدول الف-۱- مشخصات مواد پلی‌بوتن (PB)

مشخصه	الزامات ^۱	پارامترهای آزمون	روش آزمون
پراکنش رنگ دانه	$\geq$ درجه ۳	تهیه آزمون‌ها	ملی ۲۰۰۵۹
پایداری گرمایی آزمون شده به وسیله مقاومت به فشار داخلی در دمای 110°C	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	درپوش‌های انتهایی آرایش‌یابی مدت زمان تثبیت شرایط نوع آزمون تنش هیدروستاتیک دمای آزمون مدت زمان آزمون	استانداردهای ملی ایران شماره‌های ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۲
(۱) انطباق با الزامات باید توسط تولیدکننده مواد اولیه اعلام شود. (۲) در صورت وجود اختلاف نظر، روش فشاری باید استفاده شود.			

الف-۱-۴ تبلور

به دلیل تبلور آهسته، تبدیل بلورین^۱ و جمع‌شدگی^۲ که پس از خنک‌شدن آمیزه‌های PB از دمای ذوب رخ می‌دهد، آزمون‌های فیزیکی و مکانیکی مطابق با بند الف-۴-۱ و اندازه‌گیری ابعاد باید با تاخیر انجام شود. مدت زمان تاخیر پس از اکستروژن یا قالب‌گیری مطابق با توصیه‌های ارائه شده توسط تولیدکننده اجزای سامانه یا تولیدکننده مواد است. اجزای تولید شده از آمیزه‌های PB قبل از اندازه‌گیری ابعاد، باید مطابق با توصیه‌های ارائه شده توسط تولیدکننده تثبیت شرایط شوند.

الف-۲ مشخصات کلی: رنگ

رنگ باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

1- Crystalline transformation
2- Shrinkage

الف-۳ مشخصات هندسی

الف-۳-۱ ابعاد لوله‌ها

الف-۳-۱-۱ قطر‌ها و رواداری‌های مربوط

میانگین قطر خارجی (d_{em}) و رواداری‌های مربوط باید مطابق با جدول الف-۲، متناسب با گونه رواداری، باشد. مقدار میانگین اندازه‌گیری‌های قطر خارجی که در فواصل d_n و $0,1d_n$ از انتهای آزمون‌ها انجام شده است باید در محدوده رواداری تعیین شده برای d_{em} در جدول الف-۲ باشد.

الف-۳-۱-۲ دوپه‌نی

پس از اندازه‌گیری در محل تولید، دوپه‌نی لوله‌های شاخه‌ای باید مطابق با جدول الف-۲ باشد. اگر مقادیر دوپه‌نی بجز مقادیر داده شده در جدول الف-۲ لازم باشد، باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شوند. برای لوله‌های کلافی، حداکثر دوپه‌نی باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

جدول الف-۲- میانگین قطرهای خارجی، رواداری‌های مربوط و دوپه‌نی لوله‌ها

ابعاد برحسب میلی‌متر

قطر خارجی اسمی d_n	میانگین قطر خارجی d_{em} حداقل	رواداری قطر خارجی گونه A ^۲	دوپه‌نی ^۱ گونه M ^۲ حداکثر
۱۲	۱۲/۰	+۰/۳	۱/۰
۱۶	۱۶/۰	+۰/۳	۱/۰
۲۰	۲۰/۰	+۰/۳	۱/۰
۲۵	۲۵/۰	+۰/۳	۱/۰
۳۲	۳۲/۰	+۰/۳	۱/۰
۴۰	۴۰/۰	+۰/۴	۱/۰
۵۰	۵۰/۰	+۰/۵	۱/۲
۶۳	۶۳/۰	+۰/۶	۱/۵
۷۵	۷۵/۰	+۰/۷	۱/۸
۹۰	۹۰/۰	+۰/۹	۲/۲
۱۱۰	۱۱۰/۰	+۱/۰	۲/۷
۱۲۵	۱۲۵/۰	+۱/۲	۳/۰
۱۴۰	۱۴۰/۰	+۱/۳	۳/۴
۱۶۰	۱۶۰/۰	+۱/۵	۳/۹

(۱) برای لوله‌های شاخه‌ای، دوپه‌نی از گونه M ($0,024d_n$) است.

(۲) رواداری قطر خارجی و دوپه‌نی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ است. رواداری‌های قطر خارجی با دقت ۰/۱ mm به سمت رقم بعدی گرد می‌شوند.

الف-۳-۱ ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

ضخامت دیواره (e_n) و رواداری‌های مربوط باید مطابق با جدول الف-۳ باشد.
حداقل ضخامت دیواره اجزایی که قرار است جوش شوند باید ۱/۹ mm باشد.

جدول الف-۳ - ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

ابعاد برحسب میلی‌متر

ضخامت دیواره (e) و رواداری‌های مربوط ^(۱)												قطر خارجی اسمی d _n
سری لوله (S) و نسبت ابعادی استاندارد (SDR)												
S 3,2 SDR 7,4		S 4 SDR 9		S 5 SDR 11		S 6,3 SDR 13,6		S 8 SDR 17		S 10 SDR 21		
رواداری ^(۲)	e _n	رواداری ^(۲)	e _n	رواداری ^(۲)	e _n	رواداری ^(۲)	e _n	رواداری ^(۲)	e _n	رواداری ^(۲)	e _n	
+۰,۳	۱,۷	+۰,۳	۱,۴	+۰,۳	۱,۳	+۰,۳	۱,۳	+۰,۳	۱,۳	+۰,۳	۱,۳	۱۲
+۰,۴	۲,۲	+۰,۳	۱,۸	+۰,۳	۱,۵	+۰,۳	۱,۳	+۰,۳	۱,۳	+۰,۳	۱,۳	۱۶
+۰,۴	۲,۸	+۰,۴	۲,۳	+۰,۳	۱,۹	+۰,۳	۱,۵	+۰,۳	۱,۳	+۰,۳	۱,۳	۲۰
+۰,۵	۳,۵	+۰,۴	۲,۸	+۰,۴	۲,۳	+۰,۳	۱,۹	+۰,۳	۱,۵	+۰,۳	۱,۳	۲۵
+۰,۶	۴,۴	+۰,۵	۳,۶	+۰,۴	۲,۹	+۰,۴	۲,۴	+۰,۳	۱,۹	+۰,۳	۱,۶	۳۲
+۰,۷	۵,۵	+۰,۶	۴,۵	+۰,۵	۳,۷	+۰,۴	۳,۰	+۰,۴	۲,۴	+۰,۳	۱,۹	۴۰
+۰,۸	۶,۹	+۰,۷	۵,۶	+۰,۶	۴,۶	+۰,۵	۳,۷	+۰,۴	۳,۰	+۰,۴	۲,۴	۵۰
+۱,۰	۸,۶	+۰,۹	۷,۱	+۰,۷	۵,۸	+۰,۶	۴,۷	+۰,۵	۳,۸	+۰,۴	۳,۰	۶۳
+۱,۲	۱۰,۳	+۱,۰	۸,۴	+۰,۸	۶,۸	+۰,۷	۵,۶	+۰,۶	۴,۵	+۰,۵	۳,۶	۷۵
+۱,۴	۱۲,۳	+۱,۲	۱۰,۱	+۱,۰	۸,۲	+۰,۸	۶,۷	+۰,۷	۵,۴	+۰,۶	۴,۳	۹۰
+۱,۷	۱۵,۱	+۱,۴	۱۲,۳	+۱,۱	۱۰,۰	+۱,۰	۸,۱	+۰,۸	۶,۶	+۰,۷	۵,۳	۱۱۰
+۱,۹	۱۷,۱	+۱,۵	۱۴,۰	+۱,۳	۱۱,۴	+۱,۱	۹,۲	+۰,۹	۷,۴	+۰,۷	۶,۰	۱۲۵
+۲,۱	۱۹,۲	+۱,۷	۱۵,۷	+۱,۴	۱۲,۷	+۱,۲	۱۰,۳	+۱,۰	۸,۳	+۰,۸	۶,۷	۱۴۰
+۲,۳	۲۱,۹	+۱,۹	۱۷,۹	+۱,۶	۱۴,۶	+۱,۳	۱۱,۸	+۱,۱	۹,۵	+۰,۹	۷,۷	۱۶۰

(۱) تمام ابعاد مطابق با ISO 4065 است.

(۲) رواداری ضخامت دیواره از «0,1e_n + 0,1 mm» محاسبه شده و با دقت mm ۰,۱ به سمت رقم بعدی گرد می‌شود.

(۳) برای d_n = ۱۲ mm، ضخامت دیواره غیر ترجیحی mm ۱,۱ می‌تواند انتخاب شود.

(۱) تمام ابعاد مطابق با ISO 4065 است.

(۲) رواداری ضخامت دیواره از « $0,1e_n + 0,1 \text{ mm}$ » محاسبه شده و با دقت ۰/۱ mm به سمت رقم بعدی گرد می‌شود.

(۳) برای $d_n = 12 \text{ mm}$ ضخامت دیواره غیرترجیحی ۱/۱ mm می‌تواند انتخاب شود.

الف-۳-۲ ابعاد اتصالات

الف-۳-۲-۱ کلیات

این پیوست برای انواع اتصالات زیر کاربرد دارد:

- اتصالات جوش مادگی؛

- اتصالات الکتروفیوژن؛

- تبدیل‌های فلنج‌دار و فلنج‌های پشت‌بند؛

- اتصالات مکانیکی.

الف-۲-۳ اتصالات جوش مادگی

الف-۲-۳-۱ انواع اتصالات جوش مادگی

اتصالات جوش مادگی (شکل الف-۲) باید به دو نوع زیر رده‌بندی شوند:

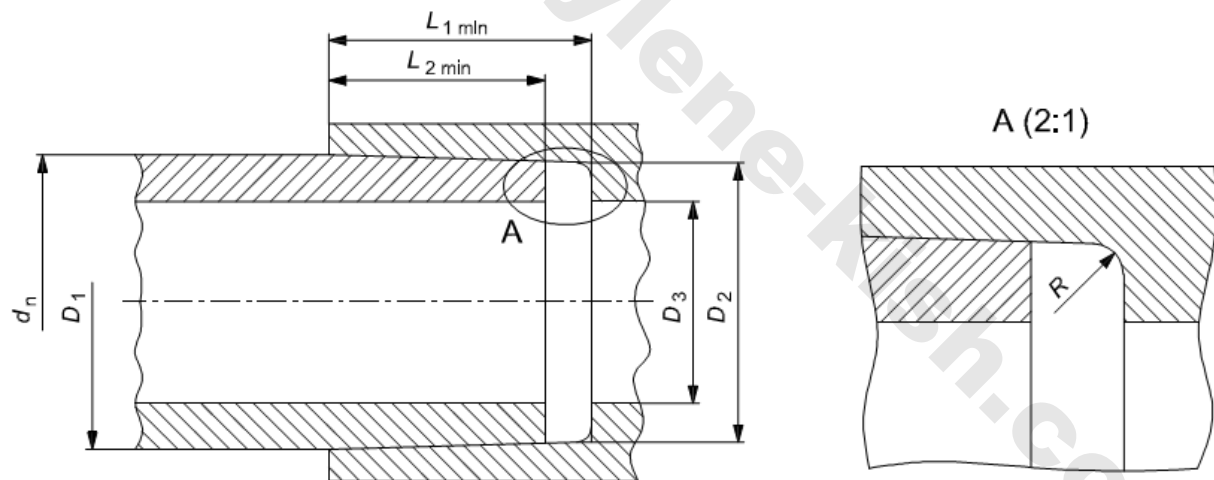
- نوع الف: اتصالاتی که قرار است با لوله‌های دارای ابعادی مطابق با بند الف-۳-۱ بدون الزام به ماشین‌کاری سطح بیرونی لوله استفاده شوند.

- نوع ب: اتصالاتی که قرار است با لوله‌های دارای ابعادی مطابق با بند الف-۳-۱ همراه با الزام به ماشین‌کاری سطح بیرونی لوله طبق دستورالعمل‌های تولیدکننده، استفاده شوند.

الف-۲-۳-۲ قطرهای و طول‌های مادگی‌ها

قطر(های) اسمی (d_n) اتصالات جوش مادگی و شناسه‌گذاری آن باید متناظر با قطر(های) خارجی لوله‌ای (لوله‌هایی) باشد که برای آن طراحی شده است.

قطرها و طول‌های مادگی‌ها برای اتصالات جوش مادگی نوع الف باید مطابق با جدول الف-۴ و برای اتصالات جوش مادگی نوع ب باید مطابق با جدول الف-۵ باشد.

راهنما:

- D_1 قطر داخلی دهانه مادگی که شامل میانگین قطر دایره در مقطع داخلی محل تقاطع محور مادگی با صفحه دهانه مادگی است.
- D_2 میانگین قطر داخلی ریشه مادگی که شامل میانگین قطر دایره در صفحه‌ای موازی با صفحه دهانه مادگی است که با فاصله L_{1min} نسبت به آن قرار دارد.
- D_3 حداقل قطر کانال جریان (قطر داخلی) از درون بدنه اتصال است.
- L_{1min} حداقل طول مادگی که شامل فاصله از دهانه مادگی تا شانه است.
- L_{2min} حداقل طول جازنی که شامل عمق نفوذ انتهای گرم‌شده لوله به درون مادگی است.
- R حداقل شعاع در ریشه مادگی است.

شکل الف-۲- قطرهای و طول‌های اتصالات جوش مادگی

جدول الف-۴- قطر ها و طول های اتصالات جوش مادگی از نوع الف

ابعاد بر حسب میلی متر

قطر خارجی اسمی لوله	میانگین قطر خارجی لوله	میانگین قطر داخلی				دوپهنی	قطر کانال جریان	شعاع در ریشه مادگی	طول مادگی	عمق نفوذ لوله درون مادگی
		دهانه مادگی		ریشه مادگی						
		رواداری	حداقل	رواداری	حداقل					
d_n	d_{em}	D_1	D_2				D_3	R	L_1	L_2
حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداکثر	حداقل	حداقل
۱۶	۱۶٫۰	۱۵٫۲	+۰٫۳	۱۵٫۱	+۰٫۳	۰٫۴	۹٫۰	۲٫۵	۱۳٫۰	۹٫۵
۲۰	۲۰٫۰	۱۹٫۲	+۰٫۳	۱۹٫۰	+۰٫۳	۰٫۴	۱۳٫۰	۲٫۵	۱۴٫۵	۱۱٫۰
۲۵	۲۵٫۰	۲۴٫۲	+۰٫۳	۲۳٫۹	+۰٫۴	۰٫۴	۱۸٫۰	۲٫۵	۱۶٫۰	۱۲٫۵
۳۲	۳۲٫۰	۳۱٫۱	+۰٫۴	۳۰٫۹	+۰٫۴	۰٫۵	۲۵٫۰	۳٫۰	۱۸٫۰	۱۴٫۵
۴۰	۴۰٫۰	۳۹٫۰	+۰٫۴	۳۸٫۸	+۰٫۴	۰٫۵	۳۱٫۰	۳٫۰	۲۰٫۵	۱۷٫۰
۵۰	۵۰٫۰	۴۸٫۹	+۰٫۵	۴۸٫۷	+۰٫۵	۰٫۶	۳۹٫۰	۳٫۰	۲۳٫۵	۲۰٫۰
۶۳	۶۳٫۰	۶۱٫۹	+۰٫۶	۶۱٫۶	+۰٫۵	۰٫۶	۴۹٫۰	۴٫۰	۲۷٫۵	۲۴٫۰
۷۵	۷۵٫۰	۷۴٫۳	+۰٫۶	۷۳٫۱	+۰٫۶	۱٫۰	۵۹٫۰	۴٫۰	۳۰٫۰	۲۶٫۰
۹۰	۹۰٫۰	۸۹٫۳	+۰٫۶	۸۷٫۹	+۰٫۶	۱٫۰	۶۹٫۰	۴٫۰	۳۳٫۰	۲۹٫۰
۱۱۰	۱۱۰٫۰	۱۰۹٫۴	+۰٫۶	۱۰۷٫۷	+۰٫۶	۱٫۰	۸۵٫۰	۴٫۰	۳۷٫۰	۳۲٫۵

(۱) فقط در صورت وجود شانه کاربرد دارد.

(۲) طول مادگی (گردشده) برای d16 تا d63: $L_{1min} = 0,3 d_n + 8,5 \text{ mm}$ ؛ برای d75 تا d110: $L_{1min} = 0,2 d_n + 15 \text{ mm}$.

(۳) عمق نفوذ لوله درون مادگی برای d16 تا d63: $L_{2min} = L_{1min} - 3,5 \text{ mm}$ ؛ برای d75 تا d110: معادله ای وجود ندارد.

جدول الف-۵- قطر ها و طول های اتصالات جوش مادگی از نوع ب

ابعاد بر حسب میلی متر

قطر خارجی اسمی لوله	میانگین قطر خارجی لوله d_{em}		میانگین قطر داخلی				دوپهنی	قطر کانال جریان $^{(1)}D_3$	شعاع در ریشه مادگی R	طول مادگی $^{(2)}L_1$	عمق نفوذ لوله درون مادگی $^{(3)}L_2$
			ریشه مادگی D_1		دهانه مادگی D_2						
			رواداری	حداقل	رواداری	حداقل					
d_n	حداقل	حداکثر	حداقل	رواداری	حداقل	رواداری	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر
۱۶	۱۵٫۸	۱۶٫۰	۱۵٫۲	+۰٫۳	۱۵٫۱	+۰٫۳	۰٫۴	۱۱٫۰	۲٫۵	۱۳٫۰	۹٫۵
۲۰	۱۹٫۸	۲۰٫۰	۱۹٫۲	+۰٫۳	۱۹٫۰	+۰٫۳	۰٫۴	۱۳٫۰	۲٫۵	۱۴٫۵	۱۱٫۰
۲۵	۲۴٫۸	۲۵٫۰	۲۴٫۲	+۰٫۳	۲۳٫۹	+۰٫۴	۰٫۴	۱۸٫۰	۲٫۵	۱۶٫۰	۱۲٫۵
۳۲	۳۱٫۸	۳۲٫۰	۳۱٫۱	+۰٫۴	۳۰٫۹	+۰٫۴	۰٫۵	۲۵٫۰	۳٫۰	۱۸٫۰	۱۴٫۵
۴۰	۳۹٫۸	۴۰٫۰	۳۹٫۰	+۰٫۴	۳۸٫۸	+۰٫۴	۰٫۵	۳۱٫۰	۳٫۰	۲۰٫۵	۱۷٫۰
۵۰	۴۹٫۸	۵۰٫۰	۴۸٫۹	+۰٫۵	۴۸٫۷	+۰٫۵	۰٫۶	۳۹٫۰	۳٫۰	۲۳٫۵	۲۰٫۰
۶۳	۶۲٫۷	۶۳٫۰	۶۱٫۹	+۰٫۵	۶۱٫۶	+۰٫۵	۰٫۶	۴۹٫۰	۴٫۰	۲۷٫۵	۲۴٫۰
۷۵	۷۴٫۷	۷۵٫۰	۷۳٫۷	+۰٫۵	۷۳٫۴	+۰٫۵	۱٫۰	۵۸٫۰	۴٫۰	۳۱٫۰	۲۷٫۵
۹۰	۸۹٫۷	۹۰٫۰	۸۸٫۶	+۰٫۶	۸۸٫۲	+۰٫۶	۱٫۰	۶۹٫۰	۴٫۰	۳۵٫۵	۳۲٫۰
۱۱۰	۱۰۹٫۶	۱۱۰٫۰	۱۰۸٫۴	+۰٫۶	۱۰۸٫۰	+۰٫۶	۱٫۰	۸۵٫۰	۴٫۰	۴۱٫۵	۳۸٫۰

(۱) فقط در صورت وجود شانه کاربرد دارد.

(۲) طول مادگی (گردشده): $L_{1min} = 0,3 d_n + 8,5 \text{ mm}$.

(۳) عمق نفوذ لوله درون مادگی: $L_{2min} = L_{1min} - 3,5 \text{ mm}$.

الف-۳-۲-۳ سایر ابعاد

سایر ابعاد اتصالات جوش مادگی باید توسط تولیدکننده مشخص شود.

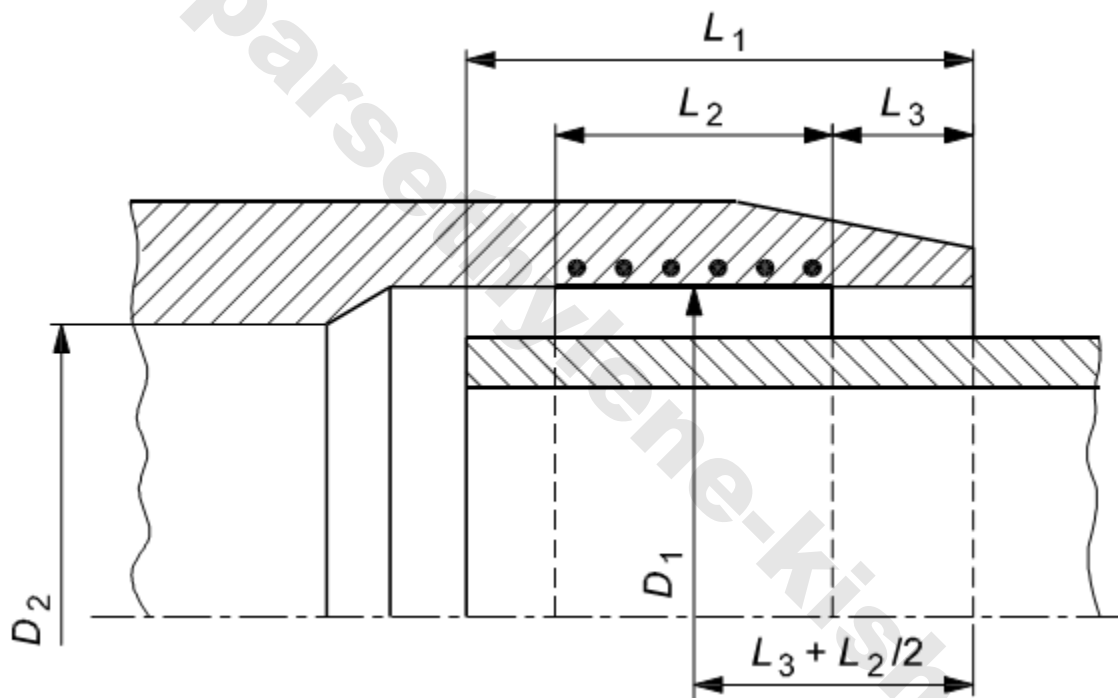
الف-۳-۲-۳ اتصالات مادگی الکتروفیوژن

الف-۳-۲-۳-۱ ابعاد مادگی‌های اتصالات الکتروفیوژن

ابعاد مادگی‌های اتصالات الکتروفیوژن (شکل الف-۳) باید مطابق با جدول الف-۶ باشد.

اگر یک اتصال دارای مادگی‌هایی با اندازه‌های مختلف باشد (مانند اتصال از نوع کاهنده)، هر مادگی باید مطابق با الزامات قطر اسمی متناظر باشد.

در صورت استفاده از اتصالات با انتهای نری دار، طول لوله‌ای شکل بیرونی انتهای جوشی باید امکان مونتاژ با اتصال الکتروفیوژن را فراهم سازد.

راهنما:

- D_1 میانگین قطر داخلی در ناحیه جوش است که در صفحه‌ای موازی با صفحه دهانه در فاصله $L_3 + 0,5L_2$ از آن اندازه‌گیری می‌شود.
- D_2 قطر کانال جریان، که حداقل قطر کانال جریان از درون بدنه اتصال است.
- L_1 عمق نفوذ لوله یا انتهای نری دار یک اتصال است. در مورد جفت‌ساز بدون توقف^۱، مقدار آن از نصف طول کل اتصال بیشتر نیست.
- L_2 طول گرم‌شده درون مادگی است، که توسط تولیدکننده به‌عنوان طول اسمی ناحیه جوش اعلام می‌شود.
- L_3 فاصله بین دهانه اتصال و آغاز ناحیه جوش است، که توسط تولیدکننده به‌عنوان طول ورودی گرم نشده^۲ی اسمی اتصال اعلام می‌شود و باید مساوی یا بیش از ۵ mm باشد.

- 1- Stop
- 2- Unheated

شکل الف-۳- ابعاد مادگی‌های اتصالات الکتروفیوژن

جدول الف-۶- ابعاد مادگی های اتصالات الکترونیوژن

ابعاد برحسب میلی متر

عمق ناحیه جوش L_2 حداقل	عمق نفوذ ^(۱) L_1		قطر اسمی اتصال d_n
	حداکثر	حداقل	
۱۰	۳۵	۲۰	۱۶
۱۰	۳۷	۲۰	۲۰
۱۰	۴۰	۲۰	۲۵
۱۰	۴۴	۲۰	۳۲
۱۰	۴۹	۲۰	۴۰
۱۰	۵۵	۲۰	۵۰
۱۱	۶۳	۲۳	۶۳
۱۲	۷۰	۲۵	۷۵
۱۳	۷۹	۲۸	۹۰
۱۵	۸۵	۳۲	۱۱۰
۱۶	۹۰	۳۵	۱۲۵
۱۸	۹۵	۳۸	۱۴۰
۲۰	۱۰۱	۴۲	۱۶۰

(۱) به منظور تعیین مناسب بودن برای گیرداری^۱ و ساخت محل اتصال، تولیدکننده باید حداکثر و حداقل مقادیر واقعی L_1 و D_1 را اعلام کند.

میانگین قطر داخلی اتصال در میانه ناحیه جوش (D_1 در شکل الف-۳) نباید کمتر از d_n باشد.

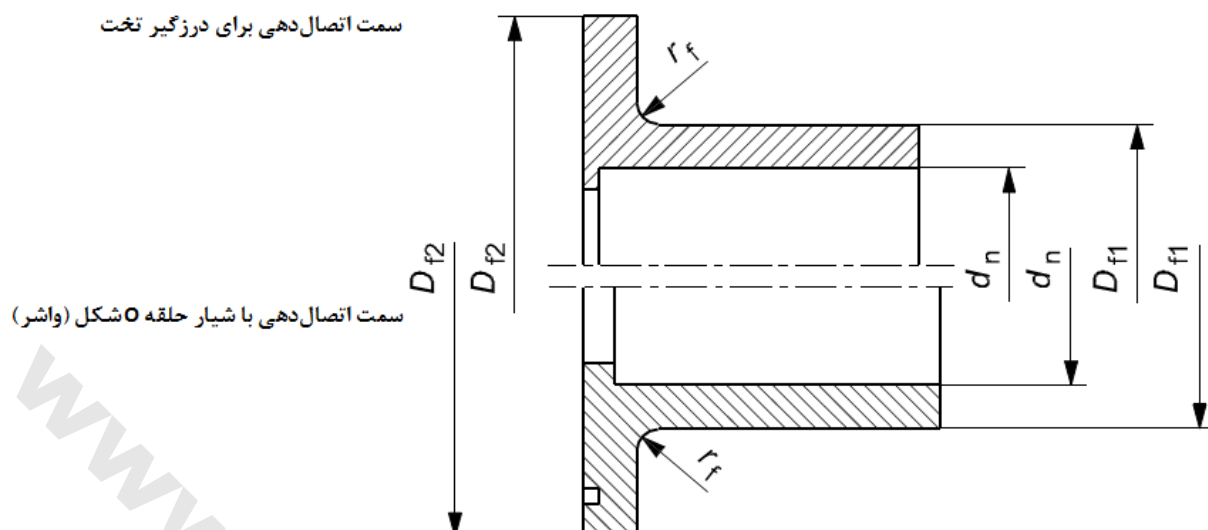
الف-۳-۲-۳ سایر ابعاد

سایر ابعاد مادگی اتصالات الکترونیوژن باید توسط تولیدکننده مشخص شود.

الف-۳-۲-۴ تبدیل های فلنج دار و فلنج های پشت بند

الف-۳-۲-۴-۱ ابعاد تبدیل های فلنج دار برای جوش مادگی

ابعاد تبدیل های فلنج دار (شکل الف-۴) باید مطابق با جدول الف-۷ باشد.

راهنما:

D_{f1} قطر خارجی تبدیل فلنچدار
 D_{f2} قطر خارجی پخ روی شانه
 r_f شعاع پخ روی شانه

شکل الف-۴- ابعاد تبدیل های فلنچدار برای جوش مادگی

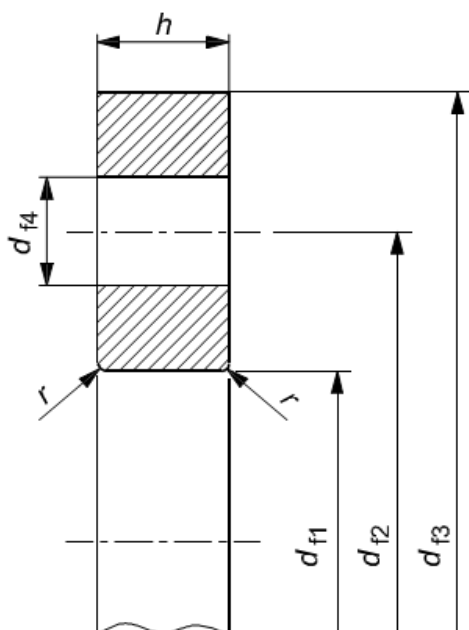
جدول الف-۷- ابعاد تبدیل های فلنچدار برای جوش مادگی

ابعاد برحسب میلی متر

شعاع پخ روی شانه r_f	قطر خارجی تبدیل فلنچدار D_{f2}	قطر خارجی پخ روی شانه D_{f1}	قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n
۳	۴۰	۲۲	۱۶
۳	۴۵	۲۷	۲۰
۳	۵۸	۳۳	۲۵
۳	۶۸	۴۱	۳۲
۳	۷۸	۵۰	۴۰
۳	۸۸	۶۱	۵۰
۴	۱۰۲	۷۶	۶۳
۴	۱۲۲	۹۰	۷۵
۴	۱۳۸	۱۰۸	۹۰
۴	۱۵۸	۱۳۱	۱۱۰

الف-۳-۲-۴-۲ ابعاد فلنچ های پشت بند برای استفاده با تبدیل های فلنچدار برای جوش مادگی

ابعاد فلنچ های پشت بند برای استفاده با تبدیل های فلنچدار برای جوش مادگی (شکل الف-۵) باید مطابق با جدول الف-۸ باشد.

راهنما:

- d_{f1} قطر داخلی فلنج
- d_{f2} قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ فلنج
- d_{f3} قطر خارجی فلنج
- d_{f4} قطر سوراخ پیچ‌ها
- r شعاع فلنج
- h ضخامت حلقه پشت‌بند

یادآوری - ضخامت (h) فلنج پشت‌بند به نوع مواد مورد استفاده بستگی دارد.

شکل الف-۵- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش مادگی

جدول الف-۸- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش مادگی

ابعاد برحسب میلی‌متر

قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n	اندازه اسمی فلنج DN	قطر داخلی فلنج d_{f1}	قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ‌ها d_{f2}	قطر خارجی فلنج d_{f3} حداقل	قطر سوراخ‌های پیچ d_{f4}	شعاع فلنج r	تعداد سوراخ‌های پیچ N	رزوه متریک پیچ
۱۶	۱۰	۲۳	۶۰	۹۰	۱۴	۳	۴	M12
۲۰	۱۵	۲۸	۶۵	۹۵	۱۴	۳	۴	M12
۲۵	۲۰	۳۴	۷۵	۱۰۵	۱۴	۳	۴	M12
۳۲	۲۵	۴۲	۸۵	۱۱۵	۱۴	۳	۴	M12
۴۰	۳۲	۵۱	۱۰۰	۱۴۰	۱۸	۳	۴	M16
۵۰	۴۰	۶۲	۱۱۰	۱۵۰	۱۸	۳	۴	M16
۶۳	۵۰	۷۸	۱۲۵	۱۶۵	۱۸	۳	۴	M16
۷۵	۶۵	۹۲	۱۴۵	۱۸۵	۱۸	۳	۴	M16
۹۰	۸۰	۱۱۰	۱۶۰	۲۰۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۱۰	۱۰۰	۱۳۳	۱۸۰	۲۲۰	۱۸	۳	۸	M16

الف-۴ مشخصات مکانیکی

الف-۴-۱ مشخصات مکانیکی لوله‌ها و اتصالات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول الف-۹ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، اجزای سامانه تحت شرایط آزمون داده شده در جدول الف-۱۰، باید تنش هیدروستاتیک را بدون ترکیدگی یا نشتی تحمل کنند.

جدول الف-۹- الزامات آزمون فشار داخلی

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
		تنش هیدروستاتیک MPa	زمان h
مقاومت به فشار داخلی در دمای ۲۰ °C	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	۱۵٫۵	ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳ مساوی یا بیش از ۱
مقاومت به فشار داخلی در دمای ۹۵ °C		۶٫۲	ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳ مساوی یا بیش از ۱۶۵
مقاومت به فشار داخلی در دمای ۹۵ °C		۶٫۰	ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳ مساوی یا بیش از ۱۰۰۰

جدول الف-۱۰- شرایط آزمون برای آزمون فشار داخلی

پارامترهای آزمون	
درپوش‌های انتهایی	نوع الف مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
آرایش‌یابی	آزاد
مدت زمان تثبیت شرایط	مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
نوع آزمون	آب در آب یا آب در هوا ^(۱)
(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب در آب باید استفاده شود.	

الف-۴-۲ مشخصات مکانیکی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135, ISO 16136, ISO 16137, ISO 16138, ISO 16139 یا ISO 21787 باشند.

الف-۵ مشخصات فیزیکی

الف-۵-۱ مشخصات فیزیکی لوله‌ها

پس از انجام آزمون مطابق با جدول الف-۱۱ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی لوله‌ها باید مطابق با الزامات داده شده در جدول الف-۱۱ باشند.

جدول الف-۱۱- مشخصات فیزیکی لوله‌ها

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	پس از فرایند، حداکثر انحراف از مقدار اندازه گیری شده روی بیج مورد استفاده برای تولید لوله، ۲۰٪	دمای آزمون وزنه بارگذاری زمان تعداد آزمونه	۱۹۰ °C ۵ kg یا ۲,۱۶ kg ۱۰ min ملی ۶۹۸۰-۱
پایداری گرمایی آزمون شده به وسیله مقاومت به فشار داخلی در دمای ۱۱۰ °C	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	درپوش های انتهایی آرایش یابی مدت زمان تثبیت شرایط نوع آزمون تنش هیدروستاتیک دمای آزمون مدت زمان آزمون	نوع الف آزاد ملی ۱۲۱۸۱-۱ آب در هوا ۲,۴ MPa ۱۱۰ °C ۸۷۶۰ h
برگشت طولی برای ضخامت $\geq 16 \text{ mm}$	$\geq 3\%$ وضعیت ظاهری اصلی لوله باید حفظ شود	دمای آزمون طول آزمونه مدت زمان غوطه‌وری روش آزمون تعداد آزمونه	۱۱۰ °C ۲۰۰ mm ۱ h آزاد ^(۱) ملی ۱۷۶۱۴

(۱) انتخاب روش الف یا روش ب آزاد است. در صورت وجود اختلاف نظر، روش ب باید استفاده شود.

الف-۵-۲ مشخصات فیزیکی اتصالات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول الف-۱۲ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی اتصالات باید مطابق با الزامات داده شده در جدول الف-۱۲ باشد.

جدول الف-۱۲- مشخصات فیزیکی اتصالات

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	پس از فرایند، حداکثر انحراف از مقدار اندازه گیری شده روی بیج مورد استفاده برای تولید اتصال، ۲۰٪	دمای آزمون وزنه بارگذاری	۱۹۰ °C ۵ kg یا ۲,۱۶ kg

الف-۵-۳ مشخصات فیزیکی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135, ISO 16136, ISO 16137, ISO 16138, ISO 16139 یا ISO 21787 باشند. علاوه بر این، مشخصات فیزیکی شیر باید مطابق با بند الف-۵-۲ نیز باشد.

الف-۶ کارایی سامانه

ابتدا سامانه مونتاژشده آزمون مطابق با بند ۱۲-۲ تهیه می‌شود. پس از انجام آزمون سامانه مونتاژشده مطابق با جدول الف-۱۳ با استفاده از پارامترهای نشان داده‌شده، سامانه مونتاژشده آزمون باید مطابق با الزامات داده‌شده در جدول الف-۱۳ باشد.

جدول الف-۱۳- الزامات عمومی برای کارایی سامانه

روش آزمون	پارامترهای آزمون		الزامات	مشخصه
استانداردهای ملی ایران شماره‌های ۱-۱۲۱۸۱ و ۴-۱۲۱۸۱	نوع الف آزاد ۹۵ °C آب در هوا یا آب در آب ^(۱) ۶۰ MPa ۱ h ≤ ۱۰۰۰ h	درپوش‌های انتهایی آرایش‌یابی دمای آزمون نوع آزمون تنش هیدروستاتیک مدت زمان تثبیت شرایط مدت زمان آزمون	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	استحکام هیدروستاتیک در دمای ۹۵ °C
(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب در آب باید استفاده شود.				

پیوست ب

(الزامی)

مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌اتیلن (PE)

ب-۱ مواد

ب-۱-۱ کلیات

این پیوست برای مواد پلی‌اتیلن از نوع PE 80 و PE 100 کاربرد دارد.

ب-۱-۲ مواد اجزای سامانه

مواد باید مطابق با بند ۵-۲ در دماهای 20°C ، 60°C و 80°C و در تنش‌های (محیطی) هیدروستاتیک مختلف طوری آزمون شوند که در هر دما حداقل سه زمان وقوع نقیصه در هریک از بازه‌های زمانی زیر قرار گیرد.

- ۱۰ ساعت تا ۱۰۰ ساعت؛

- ۱۰۰ ساعت تا ۱۰۰۰ ساعت؛

- ۱۰۰۰ ساعت تا ۸۷۶۰ ساعت؛

- بیش از ۸۷۶۰ ساعت.

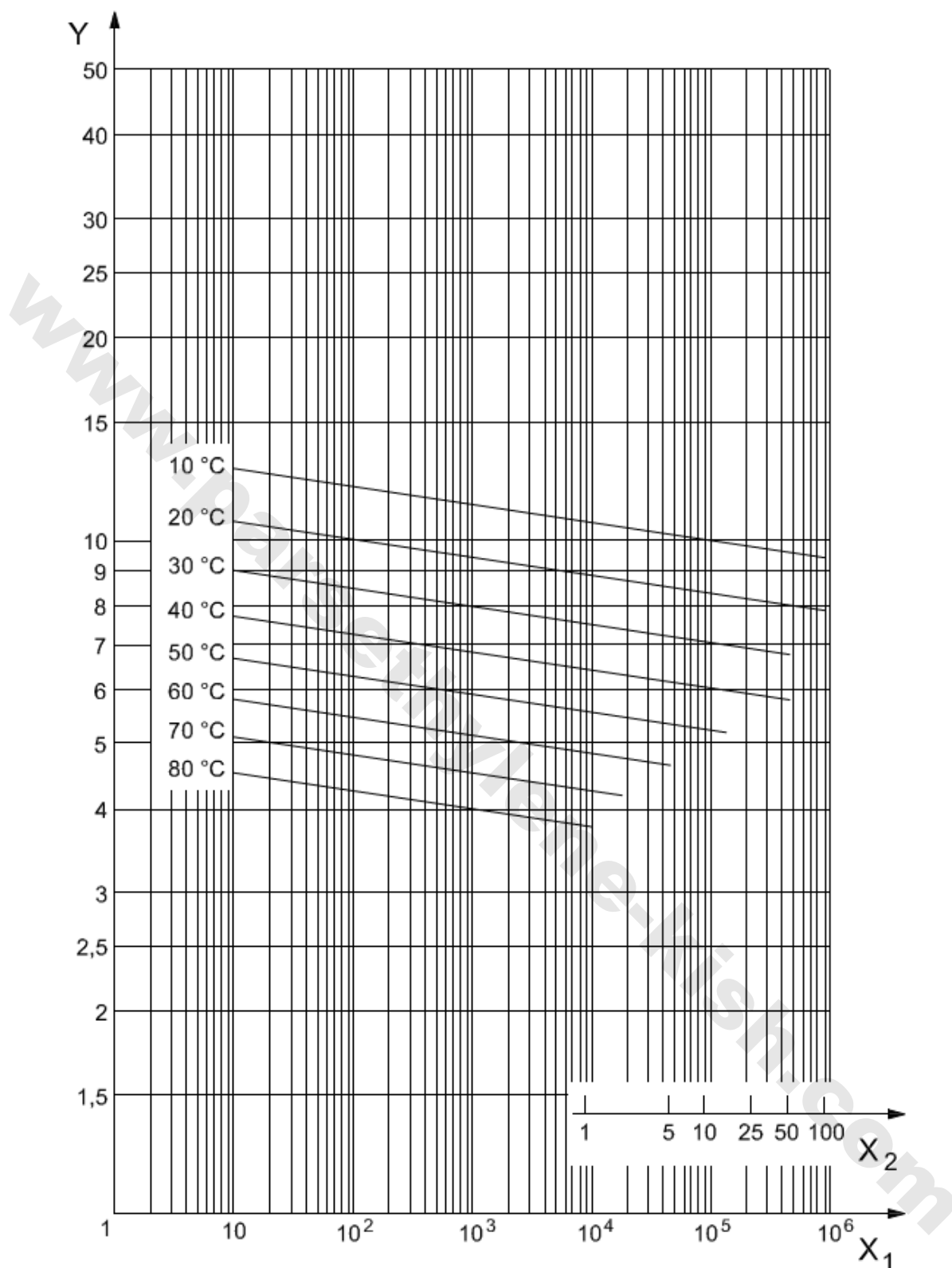
در آزمون‌های با مدت‌زمان بیش از ۸۷۶۰ ساعت، زمان وقوع نقیصه می‌تواند زمانی در نظر گرفته شود که تنش و زمان آزمون، حداقل روی خط مرجع مربوط یا بالای آن باشد.

برای PE 80 و PE 100 در منحنی رگرسیون در دمای 80°C ، زیر ۵۰۰۰ ساعت هیچ زانویی نباید وجود داشته باشد.

مقادیر حداقل استحکام هیدروستاتیک لازم (منحنی‌های مرجع شکل ب-۱ برای PE 80 و شکل ب-۲ برای PE 100) در محدوده دمایی 10°C تا 80°C با استفاده از معادله‌های (ب-۱) و (ب-۲) محاسبه می‌شوند. برای PE 80 و PE 100 فقط یک شاخه وجود دارد که معادله‌های (ب-۱) و (ب-۲) مربوط به آن است.

$$\text{PE 80 : } \log t = -42,5488 + 24074,8254 \frac{1}{T} - 37,5758 \times \log \sigma \quad (\text{ب-۱})$$

$$\text{PE100 : } \log t = -45,4008 + 28444,7345 \frac{1}{T} + 45,9891 \times \log \sigma \quad (\text{ب-۲})$$

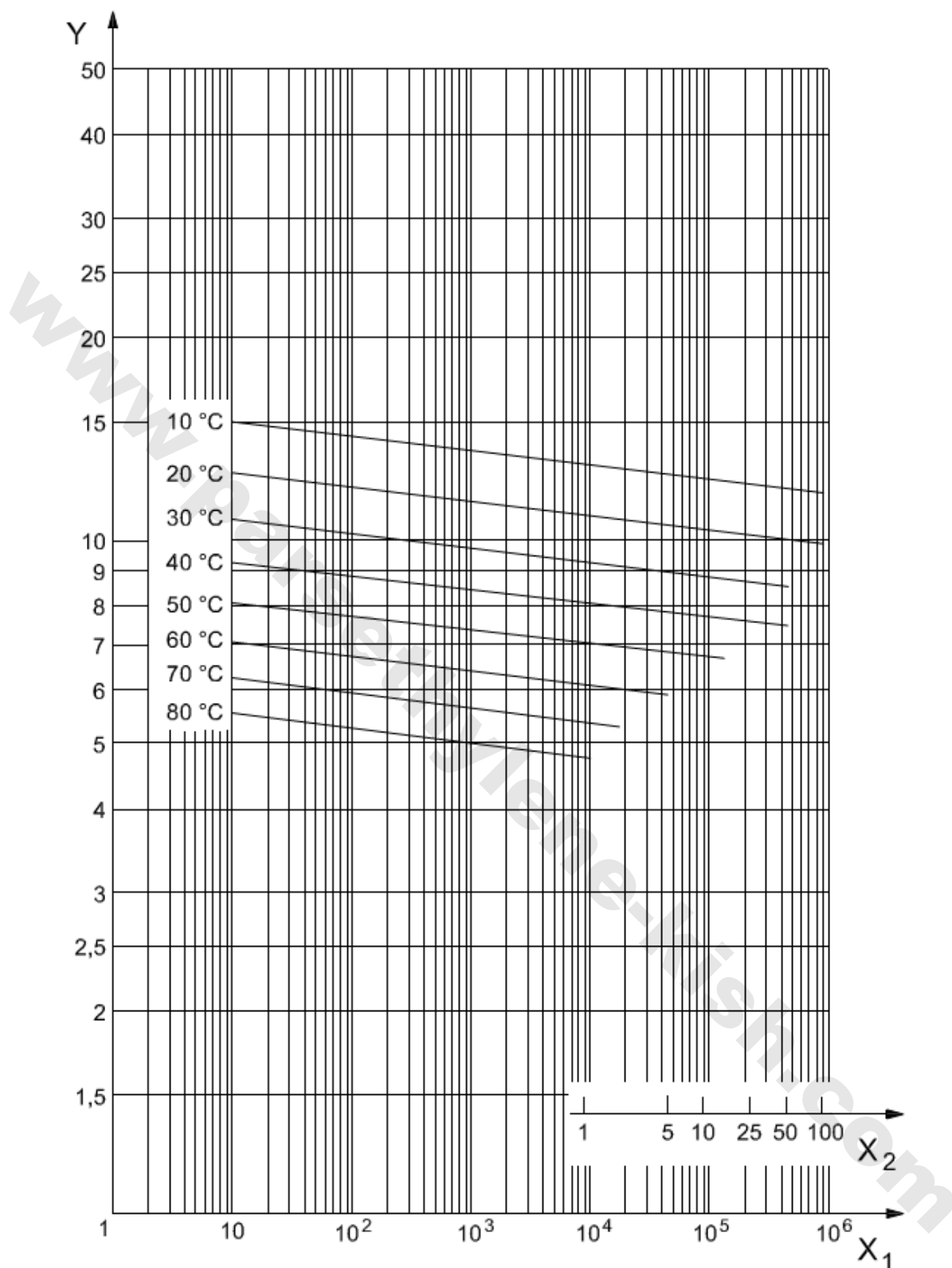
راهنما:

X_1 زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛

X_2 زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛

Y تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل ب-۱- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PE80

راهنما:

X_1	زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛
X_2	زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛
Y	تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل ب-۲- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PE100

ب-۱-۳ مقدار MRS

پس از ارزیابی مطابق با بند ۵-۲، حداقل استحکام لازم (MRS) برای انواع پلی اتیلن (PE) باید مطابق با جدول ب-۱ باشد.

برای PE 80 و PE 100 در منحنی رگرسیون در دمای 80°C ، زیر ۵۰۰۰ ساعت هیچ زانویی نباید وجود داشته باشد.

یادآوری - انجام آزمون روی بسیاری از آمیزه‌ها نشان داده است که در دمای 80°C قبل از یک سال هیچ زانویی وجود ندارد.

جدول ب-۱- مقادیر MRS انواع پلی اتیلن (PE)

نوع پلی اتیلن	مقدار MRS
PE80	مساوی یا بیش از ۸/۰ MPa
PE100	مساوی یا بیش از ۱۰/۰ MPa

ب-۱-۴ مشخصات مواد

اگر مواد پلی اتیلن به صورت خودرنگ سیاه و حاوی ۲٪ تا ۲/۵٪ دوده پلاستیک باشد، در این صورت مقاوم به UV و مطابق با الزامات بند ۶-۳ در نظر گرفته می شود.

استفاده از آمیزه سیاه فرایندشده داخلی به میزان حداکثر ۵٪ وزنی فقط تحت شرایط زیر مجاز است:

الف - MFR و OIT مواد فرایندشده باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ب-۱۷ این پیوست باشد؛

ب - آمیزه مواد فرایندشده با آمیزه پلی اتیلنی که همراه با آن استفاده می شود یکسان باشد.

منظور از یکسان بودن آمیزه، یکسان بودن جنس و گونه پلی اتیلن است.

مواد مورد استفاده در تولید اجزای سامانه باید مطابق با الزامات داده شده در جدول های ب-۲ و ب-۳ باشد.

جدول ب-۲- مشخصات مواد به شکل دانه

مشخصه	الزامات ^(۱)	پارامترهای آزمون	روش آزمون
چگالی آمیزه	$941 \text{ kg/m}^3 \leq$ (پلی اتیلن پایه)	دمای آزمون	ملی ۷۰۹۰-۱ یا ملی ۷۰۹۰-۲
زمان القای اکسایش (OIT)	$20 \text{ min} \leq$	دمای آزمون	ملی ۷۱۸۶-۶
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	$0.2 \leq \text{MFR} \leq 0.7$ حداکثر $\pm 20\%$ انحراف از مقدار اسمی ^(۲)	دمای آزمون وزنه بارگذاری	ملی ۶۹۸۰-۱ ۱۹۰ °C ۵ kg
میزان مواد فرار	$350 \text{ mg/kg} \geq$	استاندارد ملی ایران شماره ۱۹۴۴۱	ملی ۱۹۴۴۱
میزان آب ^(۳)	$300 \text{ mg/kg} \geq$ (کمتر از 0.3% وزنی)	استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۹۱	ملی ۱۲۱۹۱
درصد دوده ^(۴)	2.0% تا 2.5% (وزنی)	ISO 6964	ISO 6964
پراکنش دوده یا رنگ دانه ^(۵)	≥ 3 درجه نرخ بندی پراکنش A1, A2, A3 یا B	تهیه آزمونه ها	ملی ۲۰۰۵۹ فشاری یا برش میکروتوم ^(۶)

(۱) انطباق با الزامات باید توسط تولیدکننده مواد اولیه اعلام شود.
(۲) برای استفاده از مواد با $0.2 \leq \text{MFR} < 0.15$ به جوش سازگاری توجه شود. توصیه می شود کمترین مقدار MFR که از حداکثر انحراف در حد پایینی مقدار اسمی به دست می آید، کمتر از 0.15 نباشد.
(۳) الزام میزان آب فقط موقعی کاربرد دارد که میزان مواد فرار مطابق با الزام داده شده در این جدول نباشد. در صورت وجود اختلاف نظر، الزام میزان آب کاربرد دارد. به عنوان روش جایگزین، ISO 760 می تواند اجرا شود. این الزام برای تولیدکننده آمیزه در مرحله تولید و برای مصرف کننده آمیزه در مرحله فرایند کردن کاربرد دارد. اگر میزان آب بیش از حد مجاز باشد، قبل از استفاده خشک کردن لازم است.
(۴) فقط برای مواد سیاه کاربرد دارد.
(۵) پراکنش دوده برای مواد سیاه و پراکنش رنگ دانه برای مواد غیرسیاه کاربرد دارد.
(۶) در صورت وجود اختلاف نظر، روش فشاری باید استفاده شود.

جدول ب-۳- مشخصات مواد به شکل لوله

مشخصه	الزامات ^(۱)	پارامترهای آزمون	روش آزمون
مقاومت به رشد سریع ترک (فشار بحرانی، p_c) $e \geq 15 \text{ mm}$	$p_c \geq 1.5 \times \text{PN}$ $p_c = 3.6 \times p_{c,s4} + 2.6$	دمای آزمون	ISO 13477 ۰ °C
رشد آهسته ترک لوله (SDR ۱۱، $d_n: 110 \text{ mm}$)	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	دمای آزمون فشار داخلی آزمون برای PE 80 PE 100 مدت آزمون نوع آزمون تعداد آزمونه ^(۵)	ISO 13479 ۸۰ °C ۸/۰ bar ۹/۲ bar ۵۰۰ h آب در آب ISO 13479

(۱) انطباق با الزامات باید توسط تولیدکننده مواد اولیه اعلام شود.
(۲) فقط برای انتقال گاز فشرده کاربرد دارد. در این حالت، PN بر مبنای ضریب طراحی (C) برابر با ۲ است.
(۳) در این حالت، PN بر مبنای ضریب طراحی (C) برابر با ۲ است.
(۴) ضریب همبستگی آزمون مقیاس کامل با آزمون S4 برابر با ۳/۶ بوده و به عنوان نسبت فشار مطلق بحرانی آزمون مقیاس کامل به آزمون S4، به صورت $(p_{c,s4} + 1) = 3.6 (p_{c,\text{کامل}} + 1)$ تعریف می شود. اگر الزامات برآورده نشود یا دستگاه آزمون S4 موجود نباشد، آزمون (مجدد) به روش آزمون مقیاس کامل مطابق با ISO 13478 انجام می شود. در این حالت، مقیاس کامل $p_c = p_{c,\text{کامل}}$ است.
(۵) تعداد آزمونه های ارائه شده، نشانگر تعداد لازم به منظور تثبیت یک مقدار برای مشخصه تعریف شده در جدول است. توصیه می شود تعداد آزمونه های لازم برای کنترل تولید کارخانه و کنترل فرایند در طرح کیفیت تولیدکننده قید شود. برای راهنمایی، پیوست ج مشاهده شود.

ب-۱-۵ نوع لوله

این پیوست برای دو نوع لوله زیر کاربرد دارد:

- لوله پلی اتیلن (قطر خارجی d_n) با یا بدون هر نوع شناساگر؛

- لوله پلی اتیلن دارای لایه‌های کواکستروشدی در یک سمت یا هر دو سمت بیرون و/یا درون لوله (قطر خارجی کل d_n) طوری که رده MRS تمام لایه‌های پلی اتیلن یکسان باشد.

ب-۲ مشخصات کلی: رنگ

توصیه می‌شود اجزای سامانه از آمیزه پلی اتیلن سیاه تولید شوند. سایر رنگ‌ها باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

ب-۳ مشخصات هندسی

ب-۳-۱ ابعاد لوله‌ها

ب-۳-۱-۱ قطرهای و رواداری‌های مربوط

میانگین قطر خارجی (d_{em}) و رواداری‌های مربوط باید مطابق با جدول ب-۴، متناسب با گونه رواداری، باشد. مقدار میانگین اندازه‌گیری‌های قطر خارجی که در فواصل d_n و $0,1d_n$ از انتهای آزمون‌ها انجام شده است باید در محدوده رواداری تعیین شده برای d_{em} در جدول ب-۴ باشد.

یادآوری - لوله‌های با رواداری گونه A در استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ برای محل‌های اتصال از نوع جوش مادگی و الکتروفیوژن استفاده می‌شوند؛ که روش لایه‌برداری برای آماده‌سازی انتهای لوله به‌منظور جوش استفاده می‌شود. لوله‌های با رواداری گونه B در استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ برای محل‌های اتصال از نوع جوش لب‌به‌لب و جوش مادگی استفاده می‌شوند که روش لایه‌برداری برای آماده‌سازی انتهای لوله به‌منظور جوش استفاده نمی‌شود.

جدول ب-۴- میانگین قطرهای خارجی، رواداری‌های مربوط و دوپه‌نی لوله‌ها

ابعاد برحسب میلی‌متر

دوپه‌نی ^(۱) گونه N ^(۲) حداکثر	رواداری قطر خارجی گونه B ^(۳)	گونه A ^(۳)	میانگین قطر خارجی d_{em} حداقل	قطر خارجی اسمی d_n
۱,۲	+۰,۳	+۰,۳	۱۶,۰	۱۶
۱,۲	+۰,۳	+۰,۳	۲۰,۰	۲۰
۱,۲	+۰,۳	+۰,۳	۲۵,۰	۲۵
۱,۳	+۰,۳	+۰,۳	۳۲,۰	۳۲
۱,۴	+۰,۴ ^(۴)	+۰,۴	۴۰,۰	۴۰
۱,۴	+۰,۴ ^(۴)	+۰,۵	۵۰,۰	۵۰
۱,۵	+۰,۴	+۰,۶	۶۳,۰	۶۳
۱,۶	+۰,۵	+۰,۷	۷۵,۰	۷۵
۱,۸	+۰,۶	+۰,۹	۹۰,۰	۹۰
۲,۲	+۰,۷	+۱,۰	۱۱۰,۰	۱۱۰
۲,۵	+۰,۸	+۱,۲	۱۲۵,۰	۱۲۵
۲,۸	+۰,۹	+۱,۳	۱۴۰,۰	۱۴۰
۳,۲	+۱,۰	+۱,۵	۱۶۰,۰	۱۶۰
۳,۶	+۱,۱	+۱,۷	۱۸۰,۰	۱۸۰
۴,۰	+۱,۲	+۱,۸	۲۰۰,۰	۲۰۰
۴,۵	+۱,۴	+۲,۱	۲۲۵,۰	۲۲۵
۵,۰	+۱,۵	+۲,۳	۲۵۰,۰	۲۵۰
۹,۸	+۱,۷	+۲,۶	۲۸۰,۰	۲۸۰
۱۱,۱	+۱,۹	+۲,۹	۳۱۵,۰	۳۱۵
۱۲,۵	+۲,۲	+۳,۲	۳۵۵,۰	۳۵۵
۱۴,۰	+۲,۴	+۳,۶	۴۰۰,۰	۴۰۰
۱۵,۸ ^(۴)	+۲,۷	+۴,۱	۴۵۰,۰	۴۵۰
۱۷,۵	+۳,۰	+۴,۵	۵۰۰,۰	۵۰۰
۱۹,۶	+۳,۴	+۵,۰	۵۶۰,۰	۵۶۰
۲۲,۱	+۳,۸	+۵,۷	۶۳۰,۰	۶۳۰
۲۴,۹	+۴,۰	+۶,۴	۷۱۰,۰	۷۱۰
۲۸,۰	+۴,۰	+۷,۲	۸۰۰,۰	۸۰۰
۳۱,۵	+۴,۰	+۸,۱	۹۰۰,۰	۹۰۰
۳۵,۰	+۴,۰	+۹,۰	۱۰۰۰,۰	۱۰۰۰
۴۲,۰	--	+۱۰,۸ ^(۴)	۱۲۰۰,۰	۱۲۰۰
۴۹,۰	--	+۱۲,۶ ^(۴)	۱۴۰۰,۰	۱۴۰۰
۵۶,۰	--	+۱۴,۴ ^(۴)	۱۶۰۰,۰	۱۶۰۰
۶۳,۰	--	+۱۶,۲ ^(۴)	۱۸۰۰,۰	۱۸۰۰
۷۰,۰	--	+۱۸,۰ ^(۴)	۲۰۰۰,۰	۲۰۰۰
--	--	+۲۰,۳ ^(۴)	۲۲۵۰,۰	۲۲۵۰
--	--	+۲۲,۵ ^(۴)	۲۵۰۰,۰	۲۵۰۰

(۱) برای لوله‌های شاخه‌ای، دوپه‌نی از گونه N است. برای $d_n \leq 75 \text{ mm}$ دوپه‌نی برابر با $0,008d_n + 1,0 \text{ mm}$ ؛ برای $250 \text{ mm} < d_n < 90 \text{ mm}$ دوپه‌نی برابر با $0,02d_n$ و برای $d_n > 250 \text{ mm}$ دوپه‌نی برابر با $0,035d_n$ است.

(۲) رواداری مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ بوده و رواداری قطر خارجی با دقت $0,1 \text{ mm}$ به سمت رقم بعدی گرد می‌شود.

(۳) رواداری مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ نیست.

(۴) رواداری از $0,009d_{em}$ محاسبه شده و مطابق با گونه A استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ نیست.

ب-۳-۱-۲ دوپه‌نی

پس از اندازه‌گیری در محل تولید، دوپه‌نی لوله‌های شاخه‌ای باید مطابق با جدول ب-۴ باشد. اگر مقادیر دوپه‌نی بجز مقادیر داده‌شده در جدول ب-۴ لازم باشد، باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شوند. برای لوله‌های کلافی، حداکثر دوپه‌نی باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

ب-۳-۱-۳ ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

ضخامت دیواره (e) و رواداری‌های مربوط باید مطابق با جدول ب-۵ باشد.

www-parsethylene-kish-com

جدول ب-۵- ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

ابعاد برحسب میلی‌متر

ضخامت دیواره (e) و رواداری‌های مربوط ^{۱)}																	قطر خارجی اسمی d_n
سری لوله (S) و نسبت ابعادی استاندارد (SDR)																	
S 2,5 SDR 6		S 3,2 SDR 7,4		S 5 SDR 11		S 8 SDR 17		S 10 SDR 21		S 12,5 SDR 26		S 16 SDR 33		S 20 SDR 41			
e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n		
+۰,۴	۲,۷	+۰,۴	۲,۲	+۰,۳	۱,۸	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	۱۶	
+۰,۵	۳,۴	+۰,۴	۲,۸	+۰,۳	۱,۹	+۰,۳	۱,۸	--	--	--	--	--	--	--	--	۲۰	
+۰,۶	۴,۲	+۰,۵	۳,۵	+۰,۴	۲,۳	+۰,۳	۱,۸	--	--	--	--	--	--	--	--	۲۵	
+۰,۷	۵,۴	+۰,۶	۴,۴	+۰,۴	۲,۹	+۰,۳	۱,۹	--	--	--	--	--	--	--	--	۳۲	
+۰,۸	۶,۷	+۰,۷	۵,۵	+۰,۵	۳,۷	+۰,۴	۲,۴	+۰,۳	۲,۰	+۰,۳	۱,۸	--	--	--	--	۴۰	
+۱,۰	۸,۳	+۰,۸	۶,۹	+۰,۶	۴,۶	+۰,۴	۳,۰	+۰,۴	۲,۴	+۰,۳	۲,۰	+۰,۳	۱,۸	+۰,۳	۱,۸	۵۰	
+۱,۲	۱۰,۵	+۱,۰	۸,۶	+۰,۷	۵,۸	+۰,۵	۳,۸	+۰,۴	۳,۰	+۰,۴	۲,۵	+۰,۳	۲,۰	+۰,۳	۱,۸	۶۳	
+۱,۴	۱۲,۵	+۱,۲	۱۰,۳	+۰,۸	۶,۸	+۰,۶	۴,۵	+۰,۵	۳,۶	+۰,۴	۲,۹	+۰,۴	۲,۳	+۰,۳	۱,۹	۷۵	
+۱,۶	۱۵,۰	+۱,۴	۱۲,۳	+۱,۰	۸,۲	+۰,۷	۵,۴	+۰,۶	۴,۳	+۰,۵	۳,۵	+۰,۴	۲,۸	+۰,۴	۲,۲	۹۰	
+۲,۰	۱۸,۳	+۱,۷	۱۵,۱	+۱,۱	۱۰,۰	+۰,۸	۶,۶	+۰,۷	۵,۳	+۰,۶	۴,۲	+۰,۵	۳,۴	+۰,۴	۲,۷	۱۱۰	
+۲,۲	۲۰,۸	+۱,۹	۱۷,۱	+۱,۳	۱۱,۴	+۰,۹	۷,۴	+۰,۷	۶,۰	+۰,۶	۴,۸	+۰,۵	۳,۹	+۰,۵	۳,۱	۱۲۵	
+۲,۵	۲۳,۳	+۲,۱	۱۹,۲	+۱,۴	۱۲,۷	+۱,۰	۸,۳	+۰,۸	۶,۷	+۰,۷	۵,۴	+۰,۶	۴,۳	+۰,۵	۳,۵	۱۴۰	
+۲,۸	۲۶,۶	+۲,۳	۲۱,۹	+۱,۶	۱۴,۶	+۱,۱	۹,۵	+۰,۹	۷,۷	+۰,۸	۶,۲	+۰,۶	۴,۹	+۰,۵	۴,۰	۱۶۰	
+۳,۱	۲۹,۹	+۲,۶	۲۴,۶	+۱,۸	۱۶,۴	+۱,۲	۱۰,۷	+۱,۰	۸,۶	+۰,۸	۶,۹	+۰,۷	۵,۵	+۰,۶	۴,۴	۱۸۰	
+۳,۵	۳۳,۲	+۲,۹	۲۷,۴	+۲,۰	۱۸,۲	+۱,۳	۱۱,۹	+۱,۱	۹,۶	+۰,۹	۷,۷	+۰,۸	۶,۲	+۰,۶	۴,۹	۲۰۰	
+۳,۹	۳۷,۴	+۳,۲	۳۰,۸	+۲,۲	۲۰,۵	+۱,۵	۱۳,۴	+۱,۲	۱۰,۸	+۱,۰	۸,۶	+۰,۸	۶,۹	+۰,۷	۵,۵	۲۲۵	
+۴,۳	۴۱,۵	+۳,۶	۳۴,۲	+۲,۴	۲۲,۷	+۱,۶	۱۴,۸	+۱,۳	۱۱,۹	+۱,۱	۹,۶	+۰,۹	۷,۷	+۰,۸	۶,۲	۲۵۰	
+۴,۷	۴۶,۵	+۴,۰	۳۸,۳	+۲,۷	۲۵,۴	+۱,۸	۱۶,۶	+۱,۵	۱۳,۴	+۱,۲	۱۰,۷	+۱,۰	۸,۶	+۰,۸	۶,۹	۲۸۰	
+۵,۴	۵۲,۳	+۴,۵	۴۳,۱	+۳,۰	۲۸,۶	+۲,۰	۱۸,۷	+۱,۶	۱۵,۰	+۱,۴	۱۲,۱	+۱,۱	۹,۷	+۰,۹	۷,۷	۳۱۵	
+۶,۰	۵۹,۰	+۵,۰	۴۸,۵	+۳,۴	۳۲,۲	+۲,۳	۲۱,۱	+۱,۸	۱۶,۹	+۱,۵	۱۳,۶	+۱,۲	۱۰,۹	+۰,۹	۸,۷	۳۵۵	
--	--	+۵,۶	۵۴,۷	+۳,۸	۳۶,۳	+۲,۵	۲۳,۷	+۲,۱	۱۹,۱	+۱,۷	۱۵,۳	+۱,۴	۱۲,۳	+۱,۱	۹,۸	۴۰۰	
--	--	+۶,۳	۶۱,۵	+۴,۲	۴۰,۹	+۲,۸	۲۶,۷	+۲,۳	۲۱,۵	+۱,۹	۱۷,۲	+۱,۵	۱۳,۸	+۱,۲	۱۱,۰	۴۵۰	
--	--	--	--	+۴,۷	۴۵,۴	+۳,۱	۲۹,۷	+۲,۵	۲۳,۹	+۲,۱	۱۹,۱	+۱,۷	۱۵,۳	+۱,۴	۱۲,۳	۵۰۰	
--	--	--	--	+۵,۲	۵۰,۸	+۳,۵	۳۳,۲	+۲,۸	۲۶,۷	+۲,۳	۲۱,۴	+۱,۹	۱۷,۲	+۱,۵	۱۳,۷	۵۶۰	
--	--	--	--	+۵,۹	۵۷,۲	+۳,۹	۳۷,۴	+۳,۱	۳۰,۰	+۲,۶	۲۴,۱	+۲,۱	۱۹,۳	+۱,۷	۱۵,۴	۶۳۰	
--	--	--	--	+۶,۶	۶۴,۵	+۴,۴	۴۲,۱	+۳,۵	۳۳,۹	+۲,۹	۲۷,۲	+۲,۳	۲۱,۸	+۱,۹	۱۷,۴	۷۱۰	
--	--	--	--	+۷,۴	۷۲,۶	+۴,۹	۴۷,۴	+۴,۰	۳۸,۱	+۳,۲	۳۰,۶	+۲,۶	۲۴,۵	+۲,۱	۱۹,۶	۸۰۰	
--	--	--	--	+۸,۳	۸۱,۷	+۵,۵	۵۳,۳	+۴,۴	۴۲,۹	+۳,۶	۳۴,۴	+۲,۹	۲۷,۶	+۲,۳	۲۲,۰	۹۰۰	
--	--	--	--	+۹,۲	۹۰,۸	+۶,۱	۵۹,۳	+۴,۹	۴۷,۷	+۴,۰	۳۸,۲	+۳,۲	۳۰,۶	+۲,۶	۲۴,۵	۱۰۰۰	
--	--	--	--	--	--	+۷,۳	۷۱,۱	+۵,۹	۵۷,۲	+۴,۷	۴۵,۹	+۳,۸	۳۶,۷	+۳,۱	۲۹,۴	۱۲۰۰	
--	--	--	--	--	--	+۸,۴	۸۳,۰	+۶,۸	۶۶,۷	+۵,۵	۵۳,۵	+۴,۴	۴۲,۹	+۳,۶	۳۴,۳	۱۴۰۰	
--	--	--	--	--	--	+۹,۶	۹۴,۸	+۷,۸	۷۶,۲	+۶,۳	۶۱,۲	+۵,۰	۴۹,۰	+۴,۱	۳۹,۲	۱۶۰۰	
--	--	--	--	--	--	+۱۰,۸	۱۰۶,۶	+۸,۷	۸۵,۸	+۶,۹	۶۸,۸	+۵,۶	۵۵,۱	+۴,۵	۴۴,۰	۱۸۰۰	
--	--	--	--	--	--	+۱۲,۰	۱۱۸,۵	+۹,۷	۹۵,۳	+۷,۷	۷۶,۴	+۶,۲	۶۱,۲	+۴,۹	۴۸,۹	۲۰۰۰	
--	--	--	--	--	--	--	--	+۱۰,۹	۱۰۷,۲	+۸,۷	۸۶,۰	+۷,۰	۶۸,۹	+۵,۶	۵۵,۰	۲۲۵۰	
--	--	--	--	--	--	--	--	+۱۲,۱	۱۱۹,۱	+۹,۶	۹۵,۵	+۷,۸	۷۶,۵	+۶,۳	۶۱,۲	۲۵۰۰	

(۱) تمام ابعاد مطابق با ISO 4065 است.

(۲) رواداری ضخامت دیواره از « $0,1e_n + 0,1 \text{ mm}$ » محاسبه شده و با دقت mm ۰,۱ به سمت رقم بعدی گرد می‌شود.

ب-۳-۲ ابعاد اتصالات

ب-۳-۲-۱ کلیات

این پیوست برای انواع اتصالات زیر کاربرد دارد:

- اتصالات جوش لب‌به‌لب؛
- اتصالات جوش مادگی؛
- اتصالات الکتروفیوژن؛
- تبدیل‌های فلنج‌دار و فلنج‌های پشت‌بند؛
- اتصالات مکانیکی.

ب-۳-۲-۲ اتصالات جوش لب‌به‌لب

ب-۳-۲-۲-۱ قطرهای خارجی

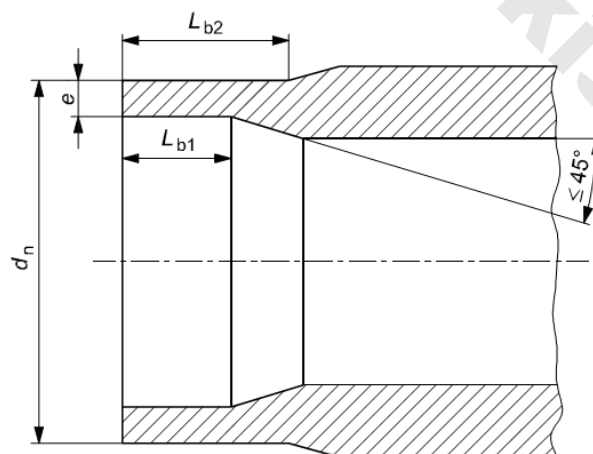
میانگین قطر خارجی (d_{em}) انتهای نری‌دار (شکل ب-۴) روی طول L_{b2} (جدول ب-۶) باید مطابق با بند ب-۳-۱-۱ باشد؛ بجز فاصله بین صفحه وجه ورودی و صفحه‌ای موازی با آن که در فاصله‌ای کمتر از $0,01d_{em} + 1 \text{ mm}$ قرار گرفته و کاهش قطر خارجی در آن مجاز است (برای مثال، برای برگشت محیطی).

ب-۳-۲-۲-۲ دوپه‌نی

دوپه‌نی انتهای نری‌دار (شکل ب-۴) روی طول L_{b2} (جدول ب-۶) باید مطابق با بند ب-۳-۱-۲ باشد.

ب-۳-۲-۲-۳ ضخامت دیواره انتهای نری‌دار

ضخامت دیواره (e) انتهای نری‌دار (شکل ب-۴) روی طول L_{b1} (جدول ب-۶) باید مطابق با بند ب-۳-۱-۳ باشد؛ بجز فاصله بین صفحه وجه ورودی و صفحه موازی با آن که در فاصله‌ای کمتر از $0,01d_{em} + 1 \text{ mm}$ قرار گرفته و کاهش ضخامت در آن مجاز است (برای مثال، برای لبه پخ‌زده‌شده).

راهنما:

- L_{b1} حداقل طول درونی لوله‌ای شکل انتهای جوشی، که شامل عمق اولیه انتهای نری‌دار لازم برای جوش لب‌به‌لب است.
- L_{b2} حداقل طول بیرونی لوله‌ای شکل انتهای جوشی، که شامل طول اولیه انتهای نری‌دار است.

شکل ب-۴ - ابعاد انتهای نری‌دار برای اتصالات جوش لب‌به‌لب

جدول ب-۶- ابعاد انتهاهای نری دار برای اتصالات جوش لب به لب

ابعاد بر حسب میلی متر

طول بیرونی لوله‌ای شکل ^(۱) L_{b2} حداقل	طول درونی لوله‌ای شکل ^(۱) L_{b1} حداقل	قطر خارجی اسمی d_n
۱۰	۴	۱۶
۱۰	۴	۲۰
۱۰	۴	۲۵
۱۰	۵	۳۲
۱۰	۵	۴۰
۱۲	۵	۵۰
۱۲	۶	۶۳
۱۲	۶	۷۵
۱۲	۷	۹۰
۱۲	۸	۱۱۰
۱۵	۸	۱۲۵
۱۵	۹	۱۴۰
۲۰	۹	۱۶۰
۲۰	۱۰	۱۸۰
۲۰	۱۱	۲۰۰
۲۵	۱۲	۲۲۵
۲۵	۱۳	۲۵۰
۳۰	۱۴	۲۸۰
۳۰	۱۵	۳۱۵
۳۰	۱۶	۳۵۵
۳۰	۱۸	۴۰۰
۳۵	۲۰	۴۵۰
۳۵	۲۰	۵۰۰
۴۰	۲۰	۵۶۰
۴۰	۲۰	۶۳۰
۴۰	۲۰	۷۱۰
۵۰	۲۰	۸۰۰
۵۰	۲۰	۹۰۰
۶۰	۲۰	۱۰۰۰
۶۰	۲۰	۱۲۰۰
۷۰	۲۰	۱۴۰۰
۷۰	۲۰	۱۶۰۰
--	--	۱۸۰۰
--	--	۲۰۰۰

یادآوری - حداقل طول‌های لوله‌ای شکل در این جدول برای محل‌های اتصال الکتروفیوژن بسیار کوتاه هستند. برای این نوع اتصال دهی، طول لوله‌ای شکل منطبق بر عمق نفوذ مطابق با جدول ب-۹ است.
(۲) برای خم‌ها، کاهش طول (های) لوله‌ای شکل مجاز است.

ب-۳-۲-۴ ضخامت دیواره بدنه اتصال

ضخامت دیواره (e) بدنه اتصال باید حداقل برابر با حداقل ضخامت دیواره لوله متناظر باشد (بند ب-۳-۱).

ب-۳-۲-۵ سایر ابعاد

سایر ابعاد اتصالات جوش لب به لب باید توسط تولیدکننده مشخص شود.

ب-۳-۲-۳ اتصالات جوش مادگی

ب-۳-۲-۳-۱ انواع اتصالات جوش مادگی

اتصالات جوش مادگی (شکل ب-۵) باید به دو نوع زیر رده بندی شود:

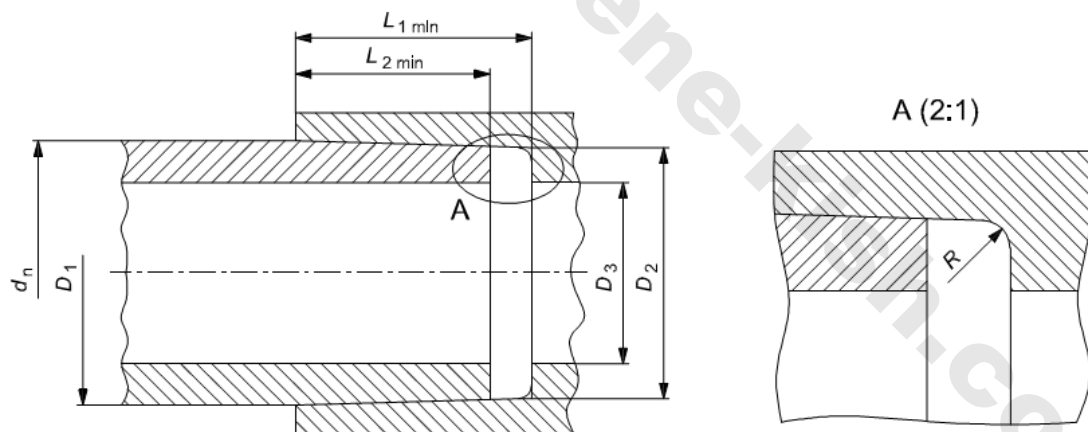
- نوع الف: اتصالاتی که قرار است با لوله های دارای ابعادی مطابق با بند ب-۳-۱ بدون الزام به ماشین کاری سطح بیرونی لوله استفاده شوند.

- نوع ب: اتصالاتی که قرار است با لوله های دارای ابعادی مطابق با بند ب-۳-۱ همراه با الزام به ماشین کاری سطح بیرونی لوله طبق دستورالعمل های تولیدکننده، استفاده شوند.

ب-۳-۲-۳-۲ قطر ها و طول های مادگی ها

قطر (ها)ی اسمی (d_n) جوش مادگی باید متناظر با قطر خارجی لوله ای (لوله هایی) که برای آن طراحی شده باشد و شناسه گذاری شود.

قطر ها و طول های مادگی ها برای اتصالات جوش مادگی نوع الف باید مطابق با جدول ب-۷ و برای اتصالات جوش مادگی نوع ب باید مطابق با جدول ب-۸ باشد.

راهنما:

- D_1 قطر داخلی دهانه مادگی که شامل میانگین قطر دایره در مقطع داخلی محل تقاطع امتداد مادگی با صفحه دهانه مادگی است.
- D_2 میانگین قطر داخلی ریشه مادگی که شامل میانگین قطر دایره در صفحه ای موازی با صفحه دهانه مادگی است که با فاصله L_{1min} نسبت به آن قرار دارد.
- D_3 حداقل قطر کانال جریان (قطر داخلی) از درون بدنه اتصال است.
- L_{1min} حداقل طول مادگی که شامل فاصله از دهانه مادگی تا شانه است.
- L_{2min} حداقل طول جازنی که شامل عمق نفوذ انتهای گرم شده لوله به درون مادگی است.
- R حداقل شعاع در ریشه مادگی است.

شکل ب-۵- قطر ها و طول های اتصالات جوش مادگی

جدول ب-۷- قطر ها و طول های اتصالات جوش مادگی از نوع الف

ابعاد بر حسب میلی متر

قطر خارجی اسمی لوله	میانگین قطر خارجی لوله	میانگین قطر داخلی				دوپهنی	قطر کانال جریان	شعاع در ریشه مادگی	طول مادگی	عمق نفوذ لوله درون مادگی
		دهانه مادگی		ریشه مادگی						
		رواداری	حداقل	رواداری	حداقل					
d_n	d_{em}	D_1	D_2				D_3	R	L_1	L_2
حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداقل	حداکثر	حداقل	حداقل
۱۶	۱۶٫۰	۱۵٫۲	+۰٫۳	۱۵٫۱	+۰٫۳	۰٫۴	۹٫۰	۲٫۵	۱۳٫۰	۹٫۵
۲۰	۲۰٫۰	۱۹٫۲	+۰٫۳	۱۹٫۰	+۰٫۳	۰٫۴	۱۳٫۰	۲٫۵	۱۴٫۵	۱۱٫۰
۲۵	۲۵٫۰	۲۴٫۲	+۰٫۳	۲۳٫۹	+۰٫۴	۰٫۴	۱۸٫۰	۲٫۵	۱۶٫۰	۱۲٫۵
۳۲	۳۲٫۰	۳۱٫۱	+۰٫۴	۳۰٫۹	+۰٫۴	۰٫۵	۲۵٫۰	۳٫۰	۱۸٫۰	۱۴٫۵
۴۰	۴۰٫۰	۳۹٫۰	+۰٫۴	۳۸٫۸	+۰٫۴	۰٫۵	۳۱٫۰	۳٫۰	۲۰٫۵	۱۷٫۰
۵۰	۵۰٫۰	۴۸٫۹	+۰٫۵	۴۸٫۷	+۰٫۵	۰٫۶	۳۹٫۰	۳٫۰	۲۳٫۵	۲۰٫۰
۶۳	۶۳٫۰	۶۱٫۹	+۰٫۶	۶۱٫۶	+۰٫۵	۰٫۶	۴۹٫۰	۴٫۰	۲۷٫۵	۲۴٫۰
۷۵	۷۵٫۰	۷۴٫۳	+۰٫۶	۷۳٫۱	+۰٫۶	۱٫۰	۵۹٫۰	۴٫۰	۳۰٫۰	۲۶٫۰
۹۰	۹۰٫۰	۸۹٫۳	+۰٫۶	۸۷٫۹	+۰٫۶	۱٫۰	۶۹٫۰	۴٫۰	۳۳٫۰	۲۹٫۰
۱۱۰	۱۱۰٫۰	۱۰۹٫۴	+۰٫۶	۱۰۷٫۷	+۰٫۶	۱٫۰	۸۵٫۰	۴٫۰	۳۷٫۰	۳۲٫۵

(۱) فقط در صورت وجود شانه کاربرد دارد.

(۲) طول مادگی (گردشده) برای d16 تا d63: $L_{1min} = 0,3 d_n + 8,5 \text{ mm}$ ؛ برای d75 تا d110: $L_{1min} = 0,2 d_n + 15 \text{ mm}$.

(۳) عمق نفوذ لوله درون مادگی برای d16 تا d63: $L_{2min} = L_{1min} - 3,5 \text{ mm}$ ؛ برای d75 تا d110: معادله ای وجود ندارد.

جدول ب-۸- قطر ها و طول های اتصالات جوش مادگی از نوع ب

ابعاد بر حسب میلی متر

قطر خارجی اسمی لوله	میانگین قطر خارجی لوله d_{em}		میانگین قطر داخلی				دوپهنی	قطر کانال جریان $^{(1)}D_3$	شعاع در ریشه مادگی R	طول مادگی $^{(2)}L_1$	عمق نفوذ لوله درون مادگی $^{(3)}L_2$
			ریشه مادگی D_1		دهانه مادگی D_2						
			حداقل	رواداری	حداقل	رواداری					
d_n	حداقل	حداکثر	حداقل	رواداری	حداقل	رواداری	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر
۱۶	۱۵٫۸	۱۶٫۰	۱۵٫۲	+۰٫۳	۱۵٫۱	+۰٫۳	۰٫۴	۱۱٫۰	۲٫۵	۱۳٫۰	۹٫۵
۲۰	۱۹٫۸	۲۰٫۰	۱۹٫۲	+۰٫۳	۱۹٫۰	+۰٫۳	۰٫۴	۱۳٫۰	۲٫۵	۱۴٫۵	۱۱٫۰
۲۵	۲۴٫۸	۲۵٫۰	۲۴٫۲	+۰٫۳	۲۳٫۹	+۰٫۴	۰٫۴	۱۸٫۰	۲٫۵	۱۶٫۰	۱۲٫۵
۳۲	۳۱٫۸	۳۲٫۰	۳۱٫۱	+۰٫۴	۳۰٫۹	+۰٫۴	۰٫۵	۲۵٫۰	۳٫۰	۱۸٫۰	۱۴٫۵
۴۰	۳۹٫۸	۴۰٫۰	۳۹٫۰	+۰٫۴	۳۸٫۸	+۰٫۴	۰٫۵	۳۱٫۰	۳٫۰	۲۰٫۵	۱۷٫۰
۵۰	۴۹٫۸	۵۰٫۰	۴۸٫۹	+۰٫۵	۴۸٫۷	+۰٫۵	۰٫۶	۳۹٫۰	۳٫۰	۲۳٫۵	۲۰٫۰
۶۳	۶۲٫۷	۶۳٫۰	۶۱٫۹	+۰٫۵	۶۱٫۶	+۰٫۵	۰٫۶	۴۹٫۰	۴٫۰	۲۷٫۵	۲۴٫۰
۷۵	۷۴٫۷	۷۵٫۰	۷۳٫۷	+۰٫۵	۷۳٫۴	+۰٫۵	۱٫۰	۵۸٫۰	۴٫۰	۳۱٫۰	۲۷٫۵
۹۰	۸۹٫۷	۹۰٫۰	۸۸٫۶	+۰٫۶	۸۸٫۲	+۰٫۶	۱٫۰	۶۹٫۰	۴٫۰	۳۵٫۵	۳۲٫۰
۱۱۰	۱۰۹٫۶	۱۱۰٫۰	۱۰۸٫۴	+۰٫۶	۱۰۸٫۰	+۰٫۶	۱٫۰	۸۵٫۰	۴٫۰	۴۱٫۵	۳۸٫۰

(۱) فقط در صورت وجود شانه کاربرد دارد.

(۲) طول مادگی (گردشده): $L_{1min} = 0,3 d_n + 8,5 \text{ mm}$.

(۳) عمق نفوذ لوله درون مادگی: $L_{2min} = L_{1min} - 3,5 \text{ mm}$.

ب-۳-۲-۳ سایر ابعاد

سایر ابعاد اتصالات جوش مادگی باید توسط تولیدکننده مشخص شود.

ب-۳-۲-۴ اتصالات مادگی الکتروفیوژن

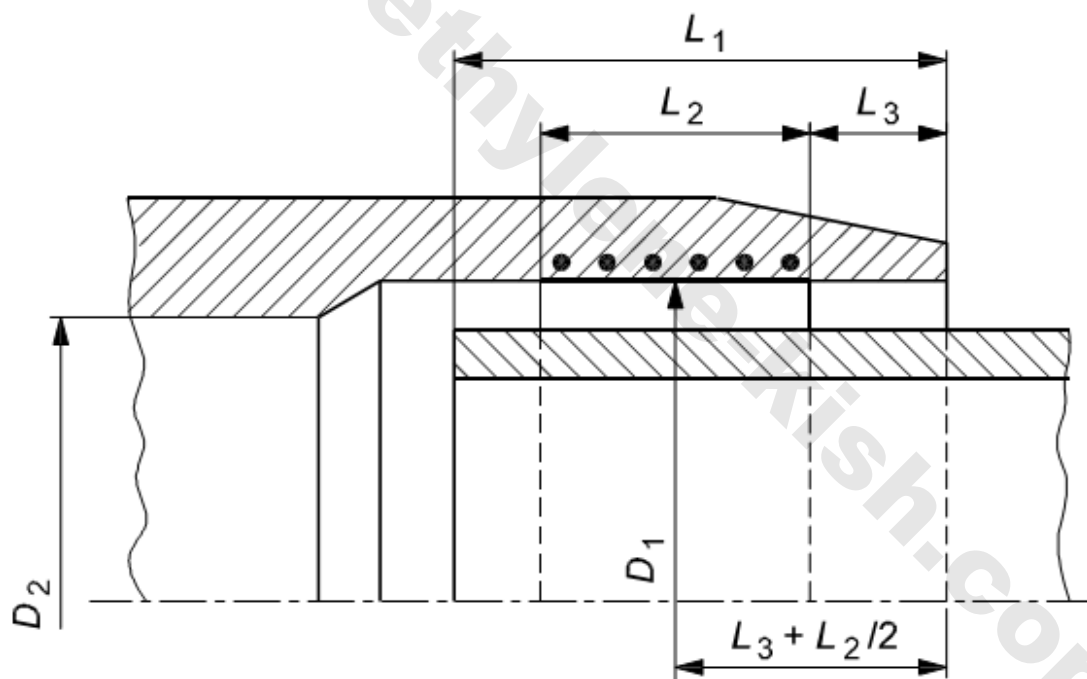
ب-۳-۲-۴-۱ ابعاد مادگی های اتصالات الکتروفیوژن

ابعاد مادگی های اتصالات الکتروفیوژن (شکل ب-۶) باید مطابق با جدول ب-۹ باشد.

میانگین قطر داخلی اتصال در میانه ناحیه جوش (D_1) که در شکل ب-۶ نشان داده شده نباید کمتر از d_n باشد. تولیدکننده باید حداقل و حداکثر مقادیر واقعی L_1 و D_1 را برای تعیین مناسب بودن برای گیرداری و ساخت محل اتصال اعلام کند.

اگر یک اتصال دارای مادگی هایی با اندازه های مختلف باشد (مانند اتصال از نوع کاهنده)، هر مادگی باید مطابق با الزامات قطر اسمی متناظر باشد.

در صورت استفاده از اتصالات با انتهای نری دار، طول لوله ای شکل بیرونی انتهای جوشی باید امکان مونتاژ با اتصال الکتروفیوژن را فراهم سازد.

راهنما:

- D_1 میانگین قطر داخلی در ناحیه جوش است که در صفحه ای موازی با صفحه دهانه در فاصله $L_3 + 0,5L_2$ از آن اندازه گیری می شود.
- D_2 قطر کانال جریان، که حداقل قطر کانال جریان از درون بدنه اتصال است.
- L_1 عمق نفوذ لوله یا انتهای نری دار یک اتصال است. در مورد جفت ساز بدون توقف گر، مقدار آن از نصف طول کل اتصال بیشتر نیست.
- L_2 طول گرم شده درون مادگی است، که توسط تولیدکننده به عنوان طول اسمی ناحیه جوش اعلام می شود.
- L_3 فاصله بین دهانه اتصال و آغاز ناحیه جوش است، که توسط تولیدکننده به عنوان طول ورودی گرم نشده اسمی اتصال اعلام می شود و باید مساوی یا بیش از ۵ mm باشد.

شکل ب-۶- ابعاد مادگی های اتصالات الکتروفیوژن

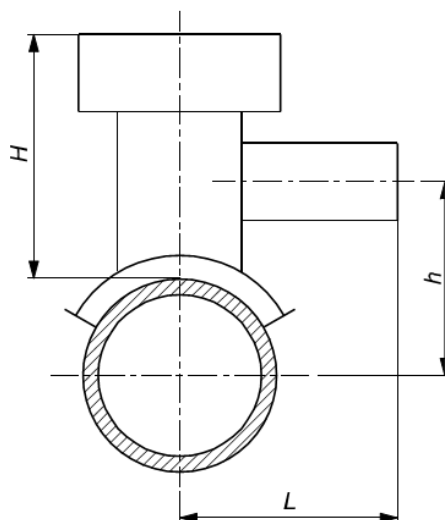
جدول ب-۹- ابعاد مادگی های اتصالات الکترونیوژن

ابعاد برحسب میلی متر

عمق ناحیه جوش L_2 حداقل	عمق نفوذ L_1 حداکثر حداقل	قطر اسمی اتصال d_n
۱۰	۴۱	۲۰
۱۰	۴۱	۲۰
۱۰	۴۱	۲۵
۱۰	۴۴	۳۲
۱۰	۴۹	۴۰
۱۰	۵۵	۵۰
۱۱	۶۳	۶۳
۱۲	۷۰	۷۵
۱۳	۷۹	۹۰
۱۵	۸۲	۱۱۰
۱۶	۸۷	۱۲۵
۱۸	۹۲	۱۴۰
۲۰	۹۸	۱۶۰
۲۱	۱۰۵	۱۸۰
۲۳	۱۱۲	۲۰۰
۲۶	۱۲۰	۲۲۵
۳۳	۱۲۹	۲۵۰
۳۵	۱۳۹	۲۸۰
۳۹	۱۵۰	۳۱۵
۴۲	۱۶۴	۳۵۵
۴۷	۱۷۹	۴۰۰
۵۱	۱۹۵	۴۵۰
۵۶	۲۱۲	۵۰۰
۶۱	۲۳۵	۵۶۰
۶۷	۲۵۵	۶۳۰
۷۴	۲۸۰	۷۱۰
۸۲	۳۰۰	۸۰۰
۸۳	۳۰۵	۹۰۰
۸۳	۳۱۵	۱۰۰۰
۹۶	۳۲۰	۱۲۰۰
۹۶	۳۲۵	۱۴۰۰

ب-۳-۲-۴-۲ ابعاد اتصالات کمر بند الکترونیوژن

تولیدکننده باید ابعاد کلی اتصال کمر بند الکترونیوژن (شکل ب-۷) را در پرونده فنی مشخص کند. این ابعاد باید شامل حداکثر ارتفاع کمر بند (H) و برای سهرای های انشعاب، ارتفاع لوله انشعاب (h) باشد.

راهنما:

- H ارتفاع کمر بند که شامل فاصله از بالای لوله اصلی تا بالای سهرای انشعاب یا کمر بند است؛
- h ارتفاع لوله انشعاب که شامل فاصله از محور لوله اصلی تا محور لوله انشعاب است؛
- L عرض سهرای انشعاب که شامل فاصله بین محور لوله و صفحه دهانه سهرای انشعاب است.

شکل ب-۶- ابعاد اتصالات کمر بند الکترو فیوژن

ب-۳-۲-۳-۴-۳ سایر ابعاد

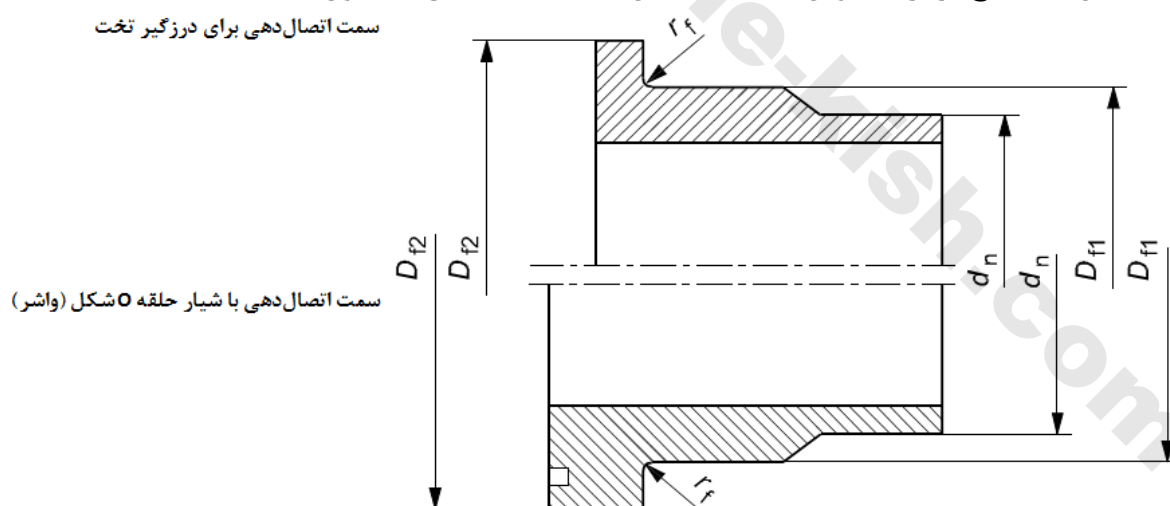
سایر ابعاد مادگی اتصالات الکترو فیوژن باید توسط تولید کننده مشخص شود.

ب-۳-۲-۵ تبدیل های فلنچ دار و فلنچ های پشت بند

ب-۳-۲-۵-۱ ابعاد تبدیل های فلنچ دار برای جوش لب به لب

ابعاد تبدیل های فلنچ دار برای جوش لب به لب (شکل ب-۸) باید مطابق با جدول ب-۱۰ باشد.

سمت اتصال دهی برای درزگیر تخت

سمت اتصال دهی با شیار حلقه O شکل (واشر)

راهنما:

- D_{f1} قطر خارجی تبدیل فلنچ دار
- D_{f2} قطر خارجی پیچ روی شانه
- r_f شعاع پیچ روی شانه

شکل ب-۸- ابعاد تبدیل های فلنچ دار برای جوش لب به لب

جدول ب-۱۰- ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش لب‌به‌لب

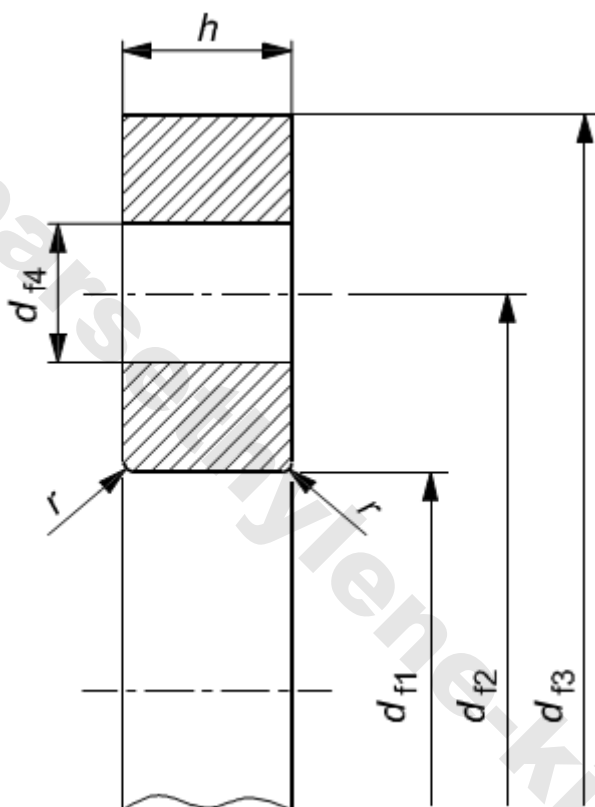
ابعاد برحسب میلی‌متر

شعاع پخ روی شانه r_f	قطر خارجی تبدیل فلنچ‌دار D_{f2}	قطر خارجی پخ روی شانه D_{f1}	قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n
۳	۴۰	۲۲	۱۶
۳	۴۵	۲۷	۲۰
۳	۵۸	۳۳	۲۵
۳	۶۸	۴۰	۳۲
۳	۷۸	۵۰	۴۰
۳	۸۸	۶۱	۵۰
۴	۱۰۲	۷۵	۶۳
۴	۱۲۲	۸۹	۷۵
۴	۱۳۸	۱۰۵	۹۰
۴	۱۵۸	۱۲۵	۱۱۰
۴	۱۵۸	۱۳۲	۱۲۵
۴	۱۸۸	۱۵۵	۱۴۰
۴	۲۱۲	۱۷۵	۱۶۰
۴	۲۱۲	۱۸۳	۱۸۰
۴	۲۶۸	۲۳۲	۲۰۰
۴	۲۶۸	۲۳۵	۲۲۵
۴	۳۲۰	۲۸۵	۲۵۰
۴	۳۲۰	۲۹۱	۲۸۰
۴	۳۷۰	۳۳۵	۳۱۵
۶	۴۳۰	۳۷۳	۳۵۵
۶	۴۸۲	۴۲۷	۴۰۰
۶	۵۸۵	۵۱۴	۴۵۰
۶	۵۸۵	۵۳۰	۵۰۰
۶	۶۸۵	۶۱۵	۵۶۰
۶	۶۸۵	۶۴۲	۶۳۰
۸	۸۰۰	۷۳۷	۷۱۰
۸	۹۰۵	۸۴۰	۸۰۰
۸	۱۰۰۵	۹۴۴	۹۰۰
۸	۱۱۱۰	۱۰۴۷	۱۰۰۰
۸	۱۳۳۰	۱۲۴۵	۱۲۰۰
۸	۱۵۴۰	۱۴۵۰	۱۴۰۰
۱۰	۱۷۶۰	۱۶۵۰	۱۶۰۰
۱۰	۱۹۶۰	۱۸۶۰	۱۸۰۰
۱۰	۲۱۷۰	۲۰۷۰	۲۰۰۰

ب-۳-۲-۵-۲ ابعاد فلنجهای پشتبند برای استفاده با تبدیل‌های فلنجدار برای جوش لب‌به‌لب
ابعاد فلنجهای پشتبند برای استفاده با تبدیل‌های فلنجدار برای جوش لب‌به‌لب (شکل ب-۹) باید مطابق با جدول ب-۱۱ باشد.

یادآوری ۱- ابعاد فلنجهای پشتبند در جدول ب-۱۱ برای رده فشاری ۱۰ PN است. برای ابعاد مربوط به سایر رده‌های فشاری، به EN 1092-1 مراجعه شود.

یادآوری ۲- ضخامت فلنجهای پشتبند باتوجه به رده فشاری فلنج در EN 1092-1 ارائه شده است. در جداول ابعادی استاندارد فوق، باتوجه به اینکه فلنج پشتبند از نوع 01 است (Type 01)، ضخامت از ستون با سرعنوان C_1 تعیین می‌شود.

راهنما:

d_{f1}	قطر داخلی فلنج
d_{f2}	قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ فلنج
d_{f3}	قطر خارجی فلنج
d_{f4}	قطر سوراخ پیچ‌ها
r	شعاع فلنج
h	ضخامت حلقه پشتبند

یادآوری - ضخامت (h) فلنج پشتبند به نوع مواد مورد استفاده بستگی دارد.

شکل ب-۹- ابعاد فلنجهای پشتبند برای استفاده با تبدیل‌های فلنجدار برای جوش لب‌به‌لب

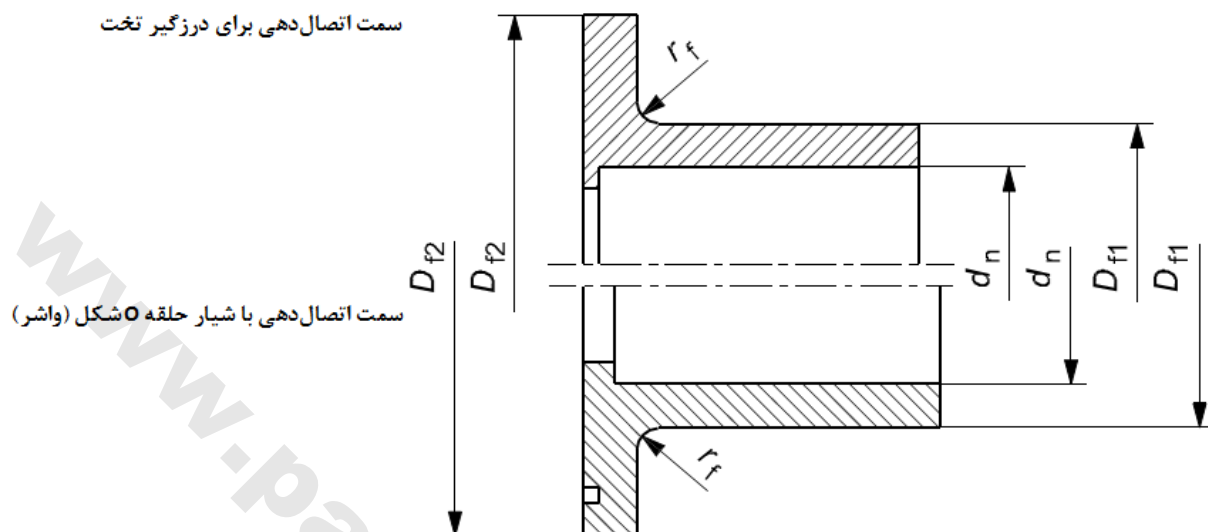
جدول ب-۱۱- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش لب‌به‌لب

ابعاد برحسب میلی‌متر

قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n	اندازه اسمی فلنج DN	قطر داخلی فلنج d_{f1}	قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ‌ها d_{f2}	قطر خارجی فلنج d_{f3} حداقل	قطر سوراخ‌های پیچ d_{f4}	شعاع فلنج r	تعداد سوراخ‌های پیچ N	رزوه متریک پیچ
۱۶	۱۰	۲۳	۶۰	۹۰	۱۴	۳	۴	M12
۲۰	۱۵	۲۸	۶۵	۹۵	۱۴	۳	۴	M12
۲۵	۲۰	۳۴	۷۵	۱۰۵	۱۴	۳	۴	M12
۳۲	۲۵	۴۲	۸۵	۱۱۵	۱۴	۳	۴	M12
۴۰	۳۲	۵۱	۱۰۰	۱۴۰	۱۸	۳	۴	M16
۵۰	۴۰	۶۲	۱۱۰	۱۵۰	۱۸	۳	۴	M16
۶۳	۵۰	۷۸	۱۲۵	۱۶۵	۱۸	۳	۴	M16
۷۵	۶۵	۹۲	۱۴۵	۱۸۵	۱۸	۳	۴	M16
۹۰	۸۰	۱۰۸	۱۶۰	۲۰۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۱۰	۱۰۰	۱۲۸	۱۸۰	۲۲۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۲۵	۱۰۰	۱۳۵	۱۸۰	۲۲۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۴۰	۱۲۵	۱۵۸	۲۱۰	۲۵۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۶۰	۱۵۰	۱۷۸	۲۴۰	۲۸۵	۲۲	۳	۸	M20
۱۸۰	۱۵۰	۱۸۸	۲۴۰	۲۸۵	۲۲	۳	۸	M20
۲۰۰	۲۰۰	۲۳۵	۲۹۵	۳۴۰	۲۲	۳	۸	M20
۲۲۵	۲۰۰	۲۳۸	۲۹۵	۳۴۰	۲۲	۳	۸	M20
۲۵۰	۲۵۰	۲۸۸	۳۵۰	۳۹۵	۲۲	۳	۱۲	M20
۲۸۰	۲۵۰	۲۹۴	۳۵۰	۳۹۵	۲۲	۳	۱۲	M20
۳۱۵	۳۰۰	۳۳۸	۴۰۰	۴۴۵	۲۲	۳	۱۲	M20
۳۵۵	۳۵۰	۳۷۶	۴۶۰	۵۰۵	۲۲	۴	۱۶	M20
۴۰۰	۴۰۰	۴۳۰	۵۱۵	۵۶۵	۲۶	۴	۱۶	M24
۴۵۰	۵۰۰	۵۱۷	۶۲۰	۶۷۰	۲۶	۴	۲۰	M24
۵۰۰	۵۰۰	۵۳۳	۶۲۰	۶۷۰	۲۶	۴	۲۰	M24
۵۶۰	۶۰۰	۶۱۸	۷۲۵	۷۸۰	۳۰	۴	۲۰	M27
۶۳۰	۶۰۰	۶۴۵	۷۲۵	۷۸۰	۳۰	۴	۲۰	M27
۷۱۰	۷۰۰	۷۴۰	۸۴۰	۸۹۵	۳۰	۵	۲۴	M27
۸۰۰	۸۰۰	۸۴۳	۹۵۰	۱۰۱۵	۳۳	۵	۲۴	M30
۹۰۰	۹۰۰	۹۴۷	۱۰۵۰	۱۱۱۵	۳۳	۵	۲۸	M30
۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۵۰	۱۱۶۰	۱۲۳۰	۳۶	۵	۲۸	M33
۱۲۰۰	۱۲۰۰	۱۲۶۰	۱۳۸۰	۱۴۵۵	۳۹	۶	۳۲	M36
۱۴۰۰	۱۴۰۰	۱۴۷۰	۱۵۹۰	۱۶۷۵	۴۲	۷	۳۶	M39
۱۶۰۰	۱۶۰۰	۱۶۷۰	۱۸۲۰	۱۹۱۵	۴۸	۷	۴۰	M45
۱۸۰۰	۱۸۰۰	۱۸۷۵	۲۰۲۰	۲۱۱۵	۴۸	۷	۴۴	M45
۲۰۰۰	۲۰۰۰	۲۰۸۵	۲۲۳۰	۲۳۲۵	۴۸	۷	۴۸	M45

ب-۳-۲-۵-۳ ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار (شکل ب-۱۰) باید مطابق با جدول ب-۱۲ باشد.

راهنما:

D_{f1} قطر خارجی تبدیل فلنچ‌دار
 D_{f2} قطر خارجی پخ روی شانه
 r_f شعاع پخ روی شانه

شکل ب-۱۰- ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

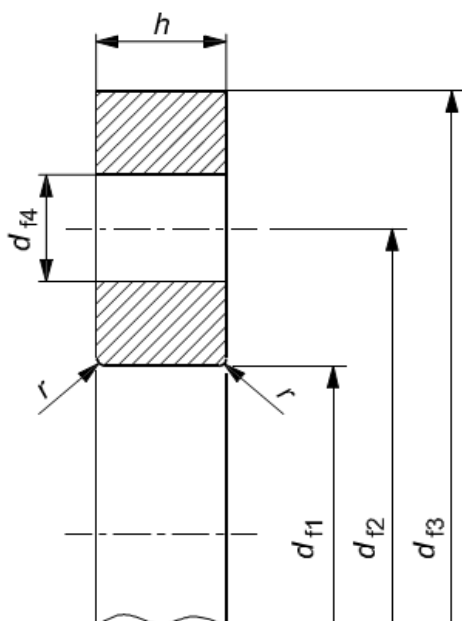
جدول ب-۱۲- ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

ابعاد برحسب میلی‌متر

شعاع پخ روی شانه r_f	قطر خارجی تبدیل فلنچ‌دار D_{f2}	قطر خارجی پخ روی شانه D_{f1}	قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n
۳	۴۰	۲۲	۱۶
۳	۴۵	۲۷	۲۰
۳	۵۸	۳۳	۲۵
۳	۶۸	۴۱	۳۲
۳	۷۸	۵۰	۴۰
۳	۸۸	۶۱	۵۰
۴	۱۰۲	۷۶	۶۳
۴	۱۲۲	۹۰	۷۵
۴	۱۳۸	۱۰۸	۹۰
۴	۱۵۸	۱۳۱	۱۱۰

ب-۳-۲-۵-۴ ابعاد فلنچ‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

ابعاد فلنچ‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی (شکل ب-۱۱) باید مطابق با جدول ب-۱۳ باشد.

راهنما:

- d_{f1} قطر داخلی فلنج
- d_{f2} قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ فلنج
- d_{f3} قطر خارجی فلنج
- d_{f4} قطر سوراخ پیچ‌ها
- r شعاع فلنج
- h ضخامت حلقه پشت‌بند

یادآوری - ضخامت (h) فلنج پشت‌بند به نوع مواد مورد استفاده بستگی دارد.

شکل ب-۱۱- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش مادگی

جدول ب-۱۳- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش مادگی

ابعاد برحسب میلی‌متر

قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n	اندازه اسمی فلنج DN	قطر داخلی فلنج d_{f1}	قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ‌ها d_{f2}	قطر خارجی فلنج d_{f3} حداقل	قطر سوراخ‌های پیچ d_{f4}	شعاع فلنج r	تعداد سوراخ‌های پیچ N	رزوه متریک پیچ
۱۶	۱۰	۲۳	۶۰	۹۰	۱۴	۳	۴	M12
۲۰	۱۵	۲۸	۶۵	۹۵	۱۴	۳	۴	M12
۲۵	۲۰	۳۴	۷۵	۱۰۵	۱۴	۳	۴	M12
۳۲	۲۵	۴۲	۸۵	۱۱۵	۱۴	۳	۴	M12
۴۰	۳۲	۵۱	۱۰۰	۱۴۰	۱۸	۳	۴	M16
۵۰	۴۰	۶۲	۱۱۰	۱۵۰	۱۸	۳	۴	M16
۶۳	۵۰	۷۸	۱۲۵	۱۶۵	۱۸	۳	۴	M16
۷۵	۶۵	۹۲	۱۴۵	۱۸۵	۱۸	۳	۴	M16
۹۰	۸۰	۱۱۰	۱۶۰	۲۰۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۱۰	۱۰۰	۱۳۳	۱۸۰	۲۲۰	۱۸	۳	۸	M16

ب-۴ مشخصات مکانیکی

ب-۴-۱ مشخصات مکانیکی لوله ها و اتصالات

ب-۴-۱-۱ کلیات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ب-۴-۱ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده در جدول ب-۴-۱، مشخصات مکانیکی اجزای سامانه باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ب-۴-۱ باشد.

جدول ب-۴-۱- مشخصات مکانیکی

روش آزمون	پارامترهای آزمون	الزامات	مشخصه
زمان h	تنش هیدروستاتیک MPa	مواد	
ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳	۱۰/۰	PE 80	مقاومت به فشار داخلی در دمای ۲۰ °C
بیش از ۱۰۰	۱۲/۰	PE 100	
ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳	۴/۵	PE 80	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون
بیش از ۱۶۵ ^(۱)	۵/۴	PE 100	
ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳	۴/۰	PE 80	مقاومت به فشار داخلی در دمای ۸۰ °C
بیش از ۱۰۰۰	۵/۰	PE 100	

(۱) اگر قبل از رسیدن به حداقل زمان لازم نقیصه رخ دهد، بند ب-۴-۱-۲ باید اعمال شود.

جدول ب-۴-۱-۵ شرایط آزمون برای آزمون فشار داخلی

پارامترهای آزمون	
درپوش های انتهایی	نوع الف مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
آرایش یابی	آزاد
مدت زمان تثبیت شرایط	مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
نوع آزمون	آب در آب یا آب در هوا ^(۱)

(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب در آب باید استفاده شود.

ب-۴-۱-۲ بازآزمایی در صورت ایجاد نقیصه در دمای ۸۰ °C

در آزمون ۱۶۵ ساعته، شکست در حالت تُرد در کمتر از ۱۶۵ ساعت نقیصه محسوب می شود؛ ولی اگر آزمونه زیر ۱۶۵ ساعت در حالت شکل پذیر دچار نقص شود، باید بازآزمایی انجام شود. بازآزمایی باید در تنش انتخابی پایین تر انجام شود تا بتوان به حداقل زمان لازم برای تنش انتخابی در خط گذرنده از نقاط تنش-زمان داده شده در جدول ب-۴-۱ دست یافت.

جدول ب-۱۶- پارامترهای آزمون برای بازآزمایی استحکام هیدروستاتیک در دمای ۸۰ °C

PE 100		PE 80	
مدت آزمون h	تنش MPa	مدت آزمون h	تنش MPa
۱۶۵	۵٫۴	۱۶۵	۴٫۵
۲۵۶	۵٫۳	۲۳۳	۴٫۴
۳۹۹	۵٫۲	۳۳۱	۴٫۳
۶۲۹	۵٫۱	۴۷۴	۴٫۲
۱۰۰۰	۵٫۰	۶۸۵	۴٫۱
--	--	۱۰۰۰	۴٫۰

ب-۴-۲ مشخصات مکانیکی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135, ISO 16136, ISO 16137, ISO 16138, ISO 16139 یا ISO 21787 باشند.

ب-۵-۵ مشخصات فیزیکی

ب-۵-۱-۵ مشخصات فیزیکی لوله‌ها

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ب-۱۷ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی لوله‌ها باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ب-۱۷ باشد.

جدول ب-۱۷- مشخصات فیزیکی لوله‌ها

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
زمان القای اکسایش (OIT) ^(۱)	$\leq 20 \text{ min}$	دمای آزمون محیط آزمون وزن آزمونه	استاندارد ملی ایران شماره ۷۱۸۶-۶
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	تغییر MFR پس از فرایند $\pm 20\%$	دمای آزمون وزنه بارگذاری	استاندارد ملی ۶۹۸۰-۱
برگشت طولی برای ضخامت $\geq 16 \text{ mm}$	$\geq 3\%$ وضعیت ظاهری اصلی لوله باید حفظ شود	دمای آزمون طول آزمونه مدت زمان غوطه‌وری روش آزمون تعداد آزمونه‌ها	استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۴

(۱) آزمونه‌ها باید از سطوح بیرونی و درونی لوله برداشته شوند.

(۲) انتخاب روش الف یا روش ب آزاد است. در صورت وجود اختلاف نظر، روش ب باید استفاده شود.

ب-۵-۲ مشخصات فیزیکی اتصالات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ب-۱۸ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی اتصالات باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ب-۱۸ باشد.

جدول ب-۱۸- مشخصات فیزیکی اتصالات

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
زمان القای اکسایش (OIT)	$20 \text{ min} \leq$	دمای آزمون تعداد آزمون‌ها ^۱ محیط آزمون وزن آزمون‌ها	استاندارد ملی ایران شماره ۷۱۸۶-۶
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	انحراف MFR اتصال نسبت به MFR مواد اولیه پس از فرایند $20 \pm \%$ ^۲	دمای آزمون وزنه بارگذاری مدت زمان آزمون تعداد آزمون‌ها	استاندارد ملی ۶۹۸۰-۱

(۱) تعداد آزمون‌های ارائه شده، نشانگر تعداد لازم به منظور تثبیت یک مقدار برای مشخصه‌ی تعریف شده در جدول است. توصیه می‌شود تعداد آزمون‌های لازم برای کنترل تولید کارخانه و کنترل فرایند در طرح کیفیت تولیدکننده قید شود.

(۲) مقدار اندازه‌گیری شده روی اتصال نسبت به مقدار اندازه‌گیری شده روی آمیزه مورد استفاده سنجیده می‌شود.

ب-۵-۳ مشخصات فیزیکی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135، ISO 16136، ISO 16137، ISO 16138، ISO 16139 یا ISO 21787 باشند. علاوه بر این، مشخصات فیزیکی شیر باید مطابق با بند ب-۵-۲ نیز باشد.

ب-۶ کارایی سامانه

ابتدا سامانه مونتاژ شده آزمون مطابق با بند ۱۲-۲ تهیه می‌شود. پس از انجام آزمون سامانه مونتاژ شده مطابق با جدول ب-۱۹ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، سامانه مونتاژ شده آزمون باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ب-۱۹ باشد.

جدول ب-۱۹- الزامات عمومی برای کارایی سامانه

روش آزمون	پارامترهای آزمون		الزامات	مشخصه
استانداردهای ملی ایران شماره‌های ۱-۱۲۱۸۱ و ۴-۱۲۱۸۱	نوع الف آزاد ۲۰ °C آب در هوا یا آب در آب ^(۱) PN ۱/۲ ^(۲) استاندارد ملی ۱-۱۲۱۸۱ ۱۰۰۰ h ≤	درپوش‌های انتهایی آرایش‌یابی دمای آزمون نوع آزمون تنش هیدروستاتیک: PE 80 PE 100 مدت زمان تثبیت شرایط مدت زمان آزمون	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	استحکام هیدروستاتیک در دمای ۲۰ °C برای محل‌های اتصال جوشی و مکانیکی
(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب در آب باید استفاده شود. (۲) PN سامانه است.				

پیوست پ

(الزامی)

مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)

پ-۱ مواد

پ-۱-۱ کلیات

این پیوست برای پلی‌اتیلن مقاوم به دمای بالا از نوع‌های I و II کاربرد دارد.

پ-۱-۲ مواد اجزای سامانه

مواد باید مطابق با بند ۵-۲ در دماهای 20°C ، 60°C ، 80°C و 95°C و در تنش‌های (محیطی) هیدروستاتیک مختلف طوری آزمون شوند که در هر دما حداقل سه زمان وقوع نقیصه در هریک از بازه‌های زمانی زیر قرار گیرد.

- ۱۰ ساعت تا ۱۰۰ ساعت؛

- ۱۰۰ ساعت تا ۱۰۰۰ ساعت؛

- ۱۰۰۰ ساعت تا ۸۷۶۰ ساعت؛

- بیش از ۸۷۶۰ ساعت.

در آزمون‌های با مدت‌زمان بیش از ۸۷۶۰ ساعت، زمان وقوع نقیصه می‌تواند زمانی درنظر گرفته شود که تنش و زمان آزمون، حداقل روی خط مرجع مربوط یا بالای آن باشد.

مقادیر حداقل استحکام هیدروستاتیک لازم (منحنی‌های مرجع شکل پ-۱ برای PE-RT نوع I در محدوده دمایی 10°C تا 95°C و منحنی‌های مرجع شکل پ-۲ برای PE-RT نوع II در محدوده دمایی 10°C تا 110°C) با استفاده از معادله‌های (پ-۱) تا (پ-۳) محاسبه می‌شوند. اگر آزمون‌ها با زمان‌های طولانی‌تر انجام شوند، خطوط نقطه‌چین منحنی‌های مرجع در دماهای 80°C ، 90°C ، 95°C و 110°C ، برحسب کاربرد، اعمال می‌شوند. زمان‌های طولانی‌تر آزمون باید از حدود زمان برون‌یابی داده‌شده در استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۶۰ تعیین شوند.

یادآوری ۱ - منحنی مرجع برای PE-RT نوع I در دمای 110°C به‌طور جداگانه با استفاده از آب درون آزمون و هوا بیرون آزمون تعیین شده و از مقادیر معادله (پ-۱) به‌دست نیامده است.

یادآوری ۲ - محاسبات برای PE-RT بر مبنای ISO 24033 است.

برای PE-RT نوع I، معادله (پ-۱) مربوط به شاخه اول (یعنی قسمت سمت چپ خطوط در شکل پ-۱) است.

$$\log t = -190,481 - 58219,035 \frac{\log \sigma}{T} + 78763,07 \frac{1}{T} + 119,877 \log \sigma \quad (\text{پ-۱})$$

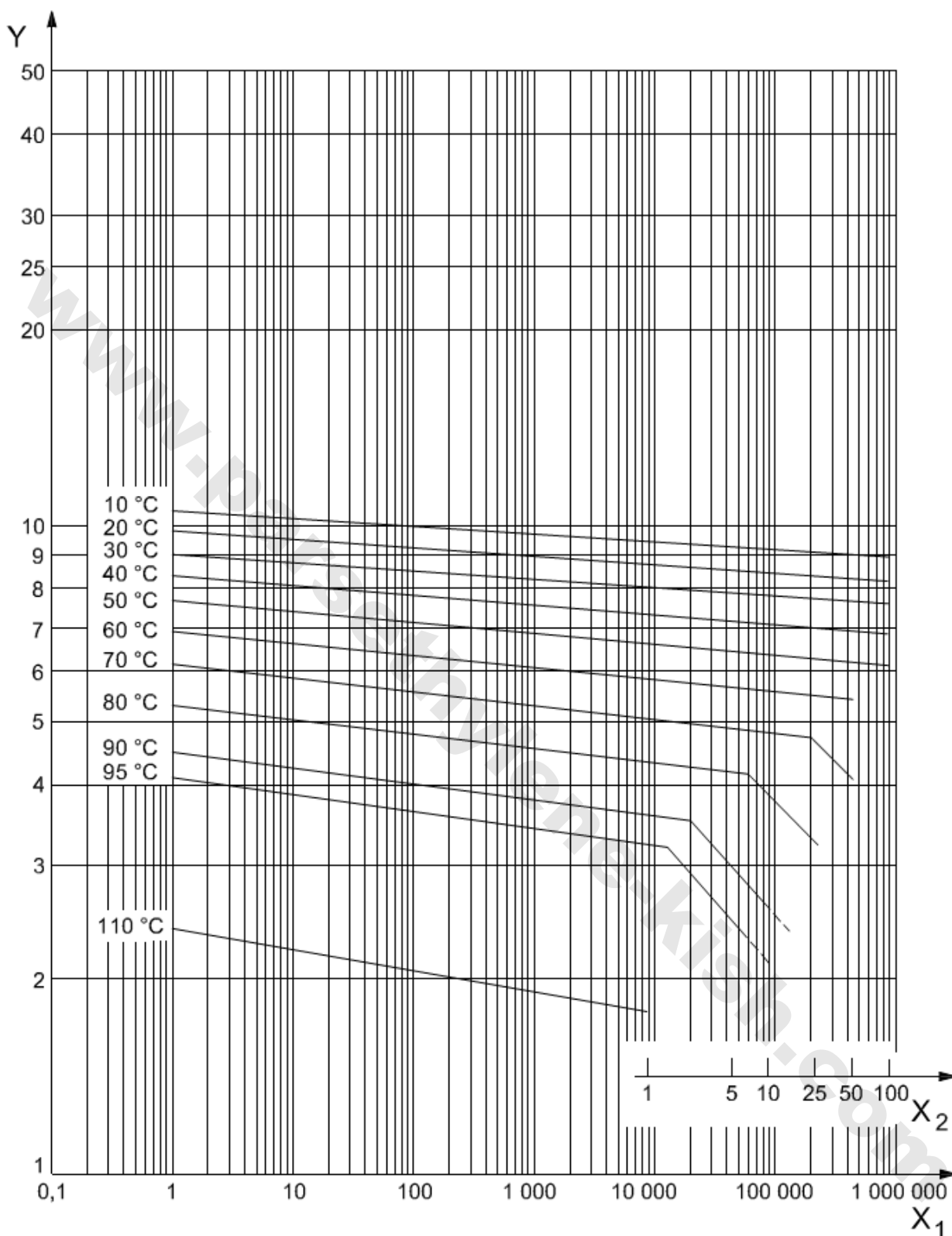
برای PE-RT نوع I، معادله (پ-۲) مربوط به شاخه دوم (یعنی قسمت سمت راست خطوط در شکل پ-۱) است.

$$\log t = -23,7954 - 1723,318 \frac{\log \sigma}{T} + 11150,56 \frac{1}{T} \quad (\text{پ-۲})$$

برای PE-RT نوع II، فقط یک شاخه وجود دارد که معادله (پ-۳) مربوط به آن است.

$$\log t = -219 - 62600,752 \frac{\log \sigma}{T} + 90635,353 \frac{1}{T} + 126,387 \log \sigma \quad (\text{پ-۳})$$

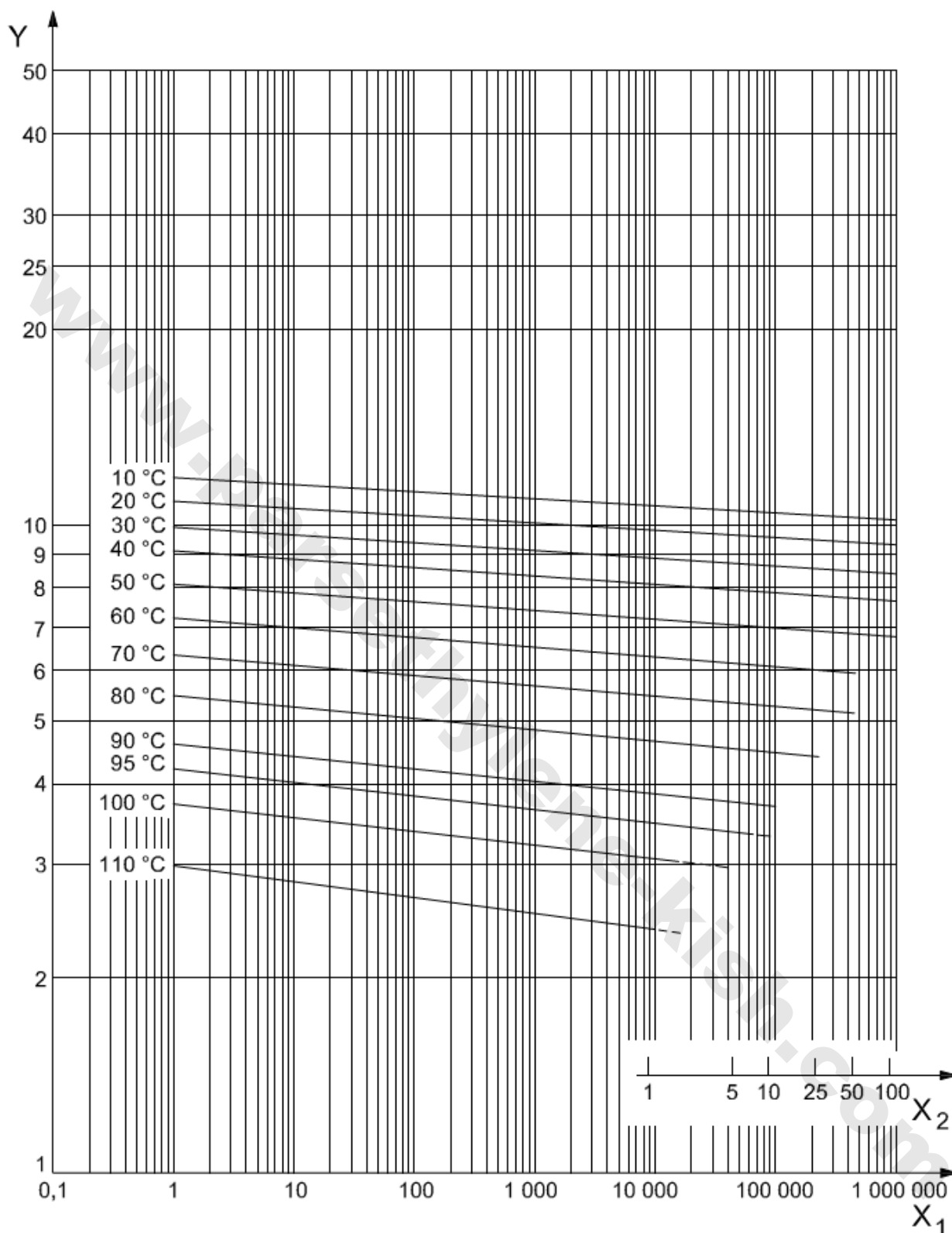
یادآوری ۳ - منحنی‌های مرجع برای PE-RT نوع II در شکل پ-۲ در محدوده دمایی °C ۱۰ تا °C ۱۱۰ با استفاده از معادله (پ-۳) به دست آمده است.

راهنما:

X_1 زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛
 X_2 زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛
 Y تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل پ-۱- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PE-RT نوع I

راهنما:

X_1 زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛
 X_2 زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛
 Y تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل پ-۲- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PE-RT نوع II

پ-۱-۳ مقدار MRS

پس از ارزیابی مطابق با بند ۵-۲، حداقل استحکام لازم (MRS) برای PE-RT باید ۸/۰ MPa باشد.

پ-۱-۴ مشخصات مواد

استفاده از آمیزه فرایندشده داخلی به میزان حداکثر ۵٪ وزنی فقط تحت شرایط زیر مجاز است:

الف- MFR مواد فرایندشده باید مطابق با الزامات داده شده در جدول پ-۱ این پیوست باشد؛

ب- آمیزه مواد فرایندشده با آمیزه PE-RT که همراه با آن استفاده می شود یکسان باشد.

منظور از یکسان بودن آمیزه، یکسان بودن جنس و گونه PE-RT است.

مواد مورد استفاده در تولید اجزای سامانه باید مطابق با الزامات داده شده در جدول پ-۱ باشد.

جدول پ-۱- مشخصات مواد پلی اتیلن مقاوم به دمای بالا (PE-RT)

مشخصه	الزامات ^{۱)}	پارامترهای آزمون	روش آزمون
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	نوع I $2/5 \text{ g}/10 \text{ min} \geq$ نوع II $2/0 \text{ g}/10 \text{ min} \geq$	دمای آزمون وزنه بارگذاری	ملی ۶۹۸۰-۱
پراکنش رنگ دانه	$\geq$ درجه ۳	تهیه آزمونه ها	ملی ۲۰۰۵۹
پایداری گرمایی آزمون شده به وسیله مقاومت به فشار داخلی در دمای 110°C ^{۳)}	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	درپوش های انتهایی آرایش یابی مدت زمان تثبیت شرایط نوع آزمون تنش هیدروستاتیک دمای آزمون مدت زمان آزمون	استانداردهای ملی ایران شماره های ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۲
۱) انطباق با الزامات باید توسط تولیدکننده مواد اولیه اعلام شود. ۲) در صورت وجود اختلاف نظر، روش فشاری باید استفاده شود. ۳) فقط به عنوان آزمون نوعی انجام شود (جدول پ-۴). نتایج حاصل از ارزیابی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۶۰ باید در نظر گرفته شود.			

پ-۱-۵ لوله کواکستروشدده

لوله های PE-RT می توانند دارای لایه های کواکستروشدده در یک سمت یا هر دو سمت بیرون و/یا درون لوله (قطر خارجی کل d_n) باشند؛ ولی رده MRS تمام لایه های PE-RT باید یکسان باشد.

پ-۲ مشخصات کلی: رنگ

رنگ باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

پ-۳ مشخصات هندسی

قطرهای ۱۰۰۰ mm و کمتر برای لوله‌ها و اتصالات PE-RT کاربرد دارند. ابعاد لوله‌ها و اتصالات پلی‌اتیلن (PE) مطابق با بند پ-۳ کاربرد دارد.

پ-۴ مشخصات مکانیکی

پ-۴-۱ مشخصات مکانیکی لوله‌ها و اتصالات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول پ-۲ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، اجزای سامانه تحت شرایط آزمون داده شده در جدول پ-۳، باید تنش هیدروستاتیک را بدون ترکیدگی یا نشستی تحمل کنند.

جدول پ-۲ الزامات آزمون فشار داخلی

روش آزمون ^۱	پارامترهای آزمون		الزامات	مشخصه
	زمان h	تنش هیدروستاتیک		
		نوع I		
ملی ۱-۱۲۱۸۱ ملی ۲-۱۲۱۸۱ ملی ۳-۱۲۱۸۱	مساوی یا بیش از ۱	۹/۹	۱۰/۸	مقاومت به فشار داخلی در دمای ۲۰ °C
ملی ۱-۱۲۱۸۱ ملی ۲-۱۲۱۸۱ ملی ۳-۱۲۱۸۱	مساوی یا بیش از ۱۶۵	۳/۶	۳/۷	مقاومت به فشار داخلی در دمای ۹۵ °C
ملی ۱-۱۲۱۸۱ ملی ۲-۱۲۱۸۱ ملی ۳-۱۲۱۸۱	مساوی یا بیش از ۱۰۰۰	۳/۴	۳/۶	مقاومت به فشار داخلی در دمای ۹۵ °C
۱) اتصالات باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۳ تهیه و مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۲ آزمون شوند.				

جدول پ-۳ شرایط آزمون برای آزمون فشار داخلی

پارامترهای آزمون	
درپوش‌های انتهایی	نوع الف مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
آرایش‌یابی	آزاد
مدت زمان تثبیت شرایط	مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
نوع آزمون	آب درون و بیرون آزمون یا آب درون و هوا بیرون آزمون ^(۱)
(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب درون و بیرون آزمون باید استفاده شود.	

پ-۵ مشخصات فیزیکی

پ-۵-۱ مشخصات فیزیکی لوله‌ها

پس از انجام آزمون مطابق با جدول پ-۴ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی لوله‌ها باید مطابق با الزامات داده شده در جدول پ-۴ باشد.

جدول پ-۴- مشخصات فیزیکی لوله‌ها

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	پس از فرایند حداکثر انحراف نسبت به ماده اولیه، ۳۰٪	دمای آزمون وزنه بارگذاری	استاندارد ملی ۶۹۸۰-۱
پایداری گرمایی آزمون شده به وسیله مقاومت به فشار داخلی در دمای ۱۱۰ °C	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	درپوش‌های انتهایی آرایش‌یابی مدت زمان تثبیت شرایط نوع آزمون تنش هیدروستاتیک برای نوع I نوع II دمای آزمون مدت زمان آزمون	استانداردهای ملی ایران شماره‌های ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۲
برگشت طولی	$\geq 2\%$	دمای آزمون مدت زمان در معرض قرارگیری $e \leq 8 \text{ mm}$ $8 \text{ mm} < e \leq 16 \text{ mm}$ تعداد آزمونه	استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۴

پ-۵-۲ مشخصات فیزیکی اتصالات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول پ-۵ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی اتصالات باید مطابق با الزامات داده شده در جدول پ-۵ باشد.

جدول پ-۵- مشخصات فیزیکی اتصالات

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	پس از فرایند حداکثر انحراف نسبت به ماده اولیه، ۳۰٪	دمای آزمون وزنه بارگذاری	استاندارد ملی ۶۹۸۰-۱

پ-۶ کارایی سامانه

ابتدا سامانه مونتاژ شده آزمون مطابق با بند ۱۲-۲ تهیه می شود. پس از انجام آزمون سامانه مونتاژ شده مطابق با جدول پ-۶ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، سامانه مونتاژ شده آزمون باید مطابق با الزامات داده شده در جدول پ-۶ باشد.

جدول پ-۶- الزامات عمومی برای کارایی سامانه

روش آزمون	پارامترهای آزمون		الزامات	مشخصه
استانداردهای ملی ایران شماره‌های ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۴	نوع الف آزاد ۹۵ °C	درپوش‌های انتهایی آرایش‌یابی دمای آزمون	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	استحکام هیدروستاتیک در دمای ۹۵ °C
	آب درون و بیرون آزمون یا آب درون و هوا بیرون آزمون ^(۱) ۳/۴ MPa ۳/۶ MPa ملی ۱۲۱۸۱-۱ ۱۰۰۰ h ≤	نوع آزمون تنش هیدروستاتیک برای نوع I نوع II مدت زمان تثبیت شرایط مدت زمان آزمون		
(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب درون و بیرون آزمون باید استفاده شود.				

پیوست ت

(الزامی)

مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده
(PE-X)

ت-۱ مواد

ت-۱-۲ مواد اجزای سامانه

برای اثبات انطباق با منحنی‌های مرجع داده‌شده در شکل ت-۱، مواد باید مطابق با بند ۵-۲ در دماهای 20°C ، 60°C ، 80°C و 95°C و در تنش‌های (محیطی) هیدروستاتیک مختلف طوری آزمون شوند که در هر دما حداقل سه زمان وقوع نقیصه در هریک از بازه‌های زمانی زیر قرار گیرد.

- ۱۰ ساعت تا ۱۰۰ ساعت؛

- ۱۰۰ ساعت تا ۱۰۰۰ ساعت؛

- ۱۰۰۰ ساعت تا ۸۷۶۰ ساعت؛

- بیش از ۸۷۶۰ ساعت.

در آزمون‌های با مدت‌زمان بیش از ۸۷۶۰ ساعت، زمان وقوع نقیصه می‌تواند زمانی در نظر گرفته شود که تنش و زمان آزمون، حداقل روی خط مرجع مربوط یا بالای آن باشد.

مقادیر حداقل استحکام هیدروستاتیک لازم (منحنی‌های مرجع شکل ت-۱) در محدوده دمایی 10°C تا 95°C با استفاده از معادله (ت-۱) محاسبه می‌شوند. اگر آزمون‌ها با زمان‌های طولانی‌تر انجام شوند، خطوط نقطه‌چین منحنی‌های مرجع در دماهای 80°C ، 90°C و 95°C ، برحسب کاربرد، اعمال می‌شوند. زمان‌های طولانی‌تر آزمون باید از حدود زمان برون‌یابی داده‌شده در استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۶۰ تعیین شوند.

$$\log t = -105,8618 - 18506,15 \frac{\log \sigma}{T} + 57895,49 \frac{1}{T} - 24,997 \log \sigma \quad (\text{ت-۱})$$

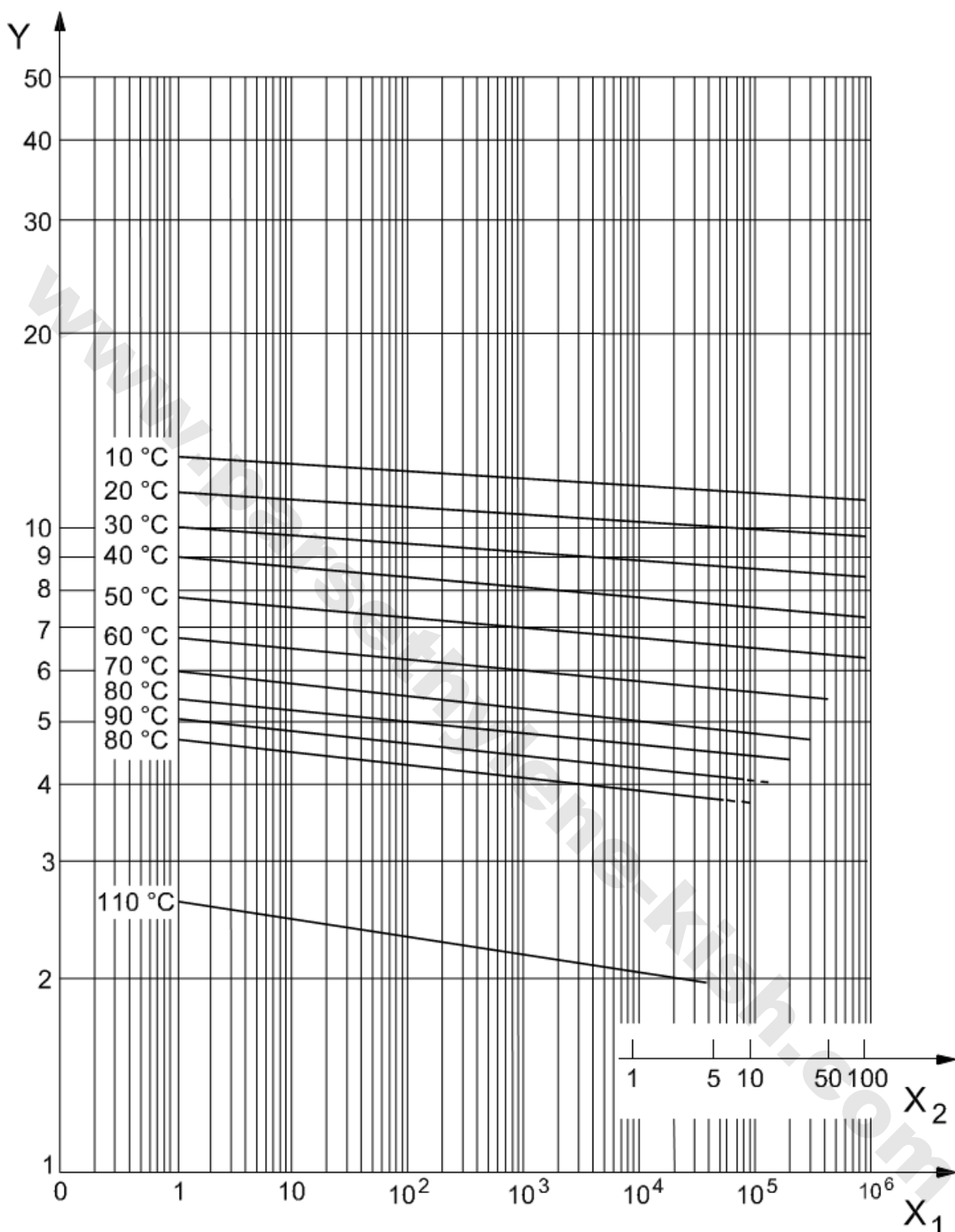
یادآوری- محاسبات برای PE-X بر مبنای استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۱ است.

ت-۱-۱-۱ مقدار MRS

در روش جایگزین، PE-X به شکل لوله باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۵ رده‌بندی شود. رده‌بندی MRS و شناسه‌گذاری مواد که در جدول ت-۱ داده شده باید اعمال شود. رده‌بندی، آزمون و ارزیابی باید مطابق با استانداردهای ملی ایران شماره ۱-۱۲۱۸۱، ۲-۱۲۱۸۱، ۱۷۶۱۵ و ۲۰۰۶۰ انجام شود.

جدول ت-۱- رده‌بندی PE-X

MRS MPa	σ_{LPL} ($97,5\%$ ، 50 سال، 20°C)	شناسه‌گذاری
$10,1$	$10,1 < \sigma_{LPL} \leq 12,5$	PE-X 100

راهنما:

X_1 زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛

X_2 زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛

Y تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل ت-۱- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PE-X

ت-۱-۴ مشخصات مواد

مواد مورد استفاده در تولید اجزای سامانه باید منطبق بر الزامات داده شده در جدول ت-۲ باشد.

جدول ت-۲- مشخصات مواد به شکل لوله

روش آزمون	پارامترهای آزمون	الزامات ^۱	مشخصه
استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۳	باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۳ باشد	$\leq 70\%$ $\leq 65\%$ $\leq 60\%$	درجه شبکه‌ای شدن PE-Xa - پراکسید PE-Xb - سیلان PE-Xc - پرتو الکترونی
ملی ۲۰۰۵۹	فشاری یا برش میکروتوم ^۲	تهیه آزمون‌ها	پراکنش رنگ‌دانه $\geq$ درجه ۳
استانداردهای ملی ایران شماره‌های ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۲	نوع الف آزاد ملی ۱۲۱۸۱-۱ آب در هوا ۲/۵ MPa ۱۱۰ °C ۸۷۶۰ h	درپوش‌های انتهایی آرایش‌یابی مدت تثبیت شرایط نوع آزمون تنش هیدروستاتیک دمای آزمون مدت زمان آزمون	پایداری گرمایی آزمون شده به‌وسیله مقاومت به فشار داخلی در دمای ۱۱۰ °C
ISO 13479	۸/۰ bar ۹/۲ bar ۵۰۰۰ h <	فشار داخلی آزمون PE-X ^۴ PE-X 100 مدت آزمون	رشد آهسته ترک ^۳ (SDR ۱۱، $d_n: 110 \text{ mm}$) بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون
ISO 13477	۶/۴ MPa ۸/۰ MPa	میزان تنش PE-X ^۴ PE-X 100	دمای جلوگیری از RCP (۹۰ mm < d_n) ^{۵،۶} $> -50^\circ\text{C}$
(۱) انطباق با الزامات باید توسط تولیدکننده مواد اولیه اعلام شود. (۲) روی آموخته‌ها انجام می‌شود. در صورت وجود اختلاف نظر، روش فشاری باید استفاده شود. (۳) فقط به‌عنوان آزمون نوعی انجام شود (جدول پ-۴). نتایج حاصل از ارزیابی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۶۰ باید در نظر گرفته شود. (۴) مواد منطبق بر خط مرجع که مطابق با بند ت-۱-۱ است. (۵) ارزیابی RCP لوله‌های با قطر کمتر از ۹۰ mm لازم نیست. (۶) اگر حداقل دمای کاری (بهره‌برداری) بیش از -50°C باشد، برای ارزیابی مواد، حد دمایی -20°C یا -35°C می‌تواند به‌عنوان جایگزین استفاده شود.			

ت-۲- مشخصات کلی: رنگ

رنگ باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

ت-۳ مشخصات هندسی

ت-۳-۱ ابعاد لوله‌ها

ت-۳-۱-۱ قطر‌ها و رواداری‌های مربوط

میانگین قطر خارجی (d_{em}) و رواداری‌های مربوط باید مطابق با جدول ت-۳، متناسب با گونه رواداری باشد. مقدار میانگین اندازه‌گیری‌های قطر خارجی که در فواصل d_n و $0,1d_n$ از انتهای آزمونه‌ها انجام شده است باید در محدوده رواداری تعیین شده برای d_{em} در جدول ت-۳ باشد.

جدول ت-۳- میانگین قطرهای خارجی، رواداری‌های مربوط و دوپه‌نی لوله‌ها

ابعاد برحسب میلی‌متر

قطر خارجی اسمی d_n	میانگین قطر خارجی d_{em} حداقل	رواداری قطر خارجی گونه A	دوپه‌نی ^(۱) گونه M ^(۲) حداکثر
۱۲	۱۲/۰	+۰/۳	۱/۰
۱۶	۱۶/۰	+۰/۳	۱/۰
۲۰	۲۰/۰	+۰/۳	۱/۰
۲۵	۲۵/۰	+۰/۳	۱/۰
۳۲	۳۲/۰	+۰/۳	۱/۰
۴۰	۴۰/۰	+۰/۴	۱/۰
۵۰	۵۰/۰	+۰/۵	۱/۲
۶۳	۶۳/۰	+۰/۶	۱/۵
۷۵	۷۵/۰	+۰/۷	۱/۸
۹۰	۹۰/۰	+۰/۹	۲/۲
۱۱۰	۱۱۰/۰	+۱/۰	۲/۷
۱۲۵	۱۲۵/۰	+۱/۲	۳/۰
۱۴۰	۱۴۰/۰	+۱/۳	۳/۴
۱۶۰	۱۶۰/۰	+۱/۵	۳/۹
۱۸۰	۱۸۰/۰	+۱/۷	--
۲۰۰	۲۰۰/۰	+۱/۸	--
۲۲۵	۲۲۵/۰	+۲/۱	--
۲۵۰	۲۵۰/۰	+۲/۳	--
۲۸۰	۲۸۰/۰	+۲/۶	--
۳۱۵	۳۱۵/۰	+۲/۹	--
۳۵۵	۳۵۵/۰	+۳/۲	--
۴۰۰	۴۰۰/۰	+۳/۶	--
۴۵۰	۴۵۰/۰	+۴/۱	--
۵۰۰	۵۰۰/۰	+۴/۵	--
۵۶۰	۵۶۰/۰	+۵/۰	--
۶۳۰	۶۳۰/۰	+۵/۷	--

(۱) رواداری مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ بوده و رواداری قطر خارجی با دقت ۰/۱ mm به سمت رقم بعدی گرد می‌شود.
(۲) برای لوله‌های شاخه‌ای، رواداری گونه $M(0,024d_n)$ است.

ت-۳-۱-۲ دوپه‌نی

پس از اندازه‌گیری در محل تولید، دوپه‌نی لوله‌های شاخه‌ای باید مطابق با جدول ت-۳ باشد. اگر مقادیر دوپه‌نی بجز مقادیر داده‌شده در جدول ت-۳ لازم باشد، باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود. برای لوله‌های کلافی، حداکثر دوپه‌نی باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

ت-۳-۱-۳ ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

ضخامت دیواره (e) و رواداری‌های مربوط باید مطابق با جدول ت-۴ باشد. حداقل ضخامت اجزایی که قرار است جوش شوند باید ۱/۹ mm باشد.

جدول ت-۴ - ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

ابعاد برحسب میلی‌متر

ضخامت دیواره (e) و رواداری‌های مربوط ^(۱)												قطر خارجی اسمی d_n
سری لوله (S) و نسبت ابعادی استاندارد (SDR)												
S 3,2 SDR 7,4		S 4 SDR 9		S 5 SDR 11		S 6,3 SDR 13,6		S 8 SDR 17		S 10 SDR 21		
e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	e_n	
+۰/۳	۱/۷	+۰/۳	۱/۴	+۰/۳	۱/۳	+۰/۳	۱/۳	+۰/۳	۱/۳	+۰/۳	۱/۳	۱۲
+۰/۴	۲/۲	+۰/۳	۱/۸	+۰/۳	۱/۵	+۰/۳	۱/۳	+۰/۳	۱/۳	+۰/۳	۱/۳	۱۶
+۰/۴	۲/۸	+۰/۴	۲/۳	+۰/۳	۱/۹	+۰/۳	۱/۵	+۰/۳	۱/۳	+۰/۳	۱/۳	۲۰
+۰/۵	۳/۵	+۰/۴	۲/۸	+۰/۴	۲/۳	+۰/۳	۱/۹	+۰/۳	۱/۵	+۰/۳	۱/۳	۲۵
+۰/۶	۴/۴	+۰/۵	۳/۶	+۰/۴	۲/۹	+۰/۴	۲/۴	+۰/۳	۱/۹	+۰/۳	۱/۶	۳۲
+۰/۷	۵/۵	+۰/۶	۴/۵	+۰/۵	۳/۷	+۰/۵	۳/۰	+۰/۴	۲/۴	+۰/۳	۱/۹	۴۰
+۰/۸	۶/۹	+۰/۷	۵/۶	+۰/۶	۴/۶	+۰/۵	۳/۷	+۰/۵	۳/۰	+۰/۴	۲/۴	۵۰
+۱/۰	۸/۶	+۰/۹	۷/۱	+۰/۷	۵/۸	+۰/۶	۴/۷	+۰/۵	۳/۸	+۰/۵	۳/۰	۶۳
+۱/۲	۱۰/۳	+۱/۰	۸/۴	+۰/۸	۶/۸	+۰/۷	۵/۶	+۰/۶	۴/۵	+۰/۵	۳/۶	۷۵
+۱/۴	۱۲/۳	+۱/۲	۱۰/۱	+۱/۰	۸/۲	+۰/۸	۶/۷	+۰/۷	۵/۴	+۰/۶	۴/۳	۹۰
+۱/۷	۱۵/۱	+۱/۴	۱۲/۳	+۱/۲	۱۰/۰	+۱/۰	۸/۱	+۰/۸	۶/۶	+۰/۷	۵/۳	۱۱۰
+۱/۹	۱۷/۱	+۱/۶	۱۴/۰	+۱/۳	۱۱/۴	+۱/۱	۹/۲	+۰/۹	۷/۴	+۰/۸	۶/۰	۱۲۵
+۲/۱	۱۹/۲	+۱/۷	۱۵/۷	+۱/۴	۱۲/۷	+۱/۲	۱۰/۳	+۱/۰	۸/۳	+۰/۸	۶/۷	۱۴۰
+۲/۳	۲۱/۹	+۱/۹	۱۷/۹	+۱/۶	۱۴/۶	+۱/۳	۱۱/۸	+۱/۱	۹/۵	+۰/۹	۷/۷	۱۶۰
+۲/۶	۲۴/۶	+۲/۲	۲۰/۱	+۱/۸	۱۶/۴	+۱/۵	۱۳/۳	+۱/۲	۱۰/۷	+۱/۰	۸/۶	۱۸۰
+۲/۹	۲۷/۴	+۲/۴	۲۲/۴	+۲/۰	۱۸/۲	+۱/۶	۱۴/۷	+۱/۳	۱۱/۹	+۱/۱	۹/۶	۲۰۰
+۳/۲	۳۰/۸	+۲/۷	۲۵/۲	+۲/۲	۲۰/۵	+۱/۸	۱۶/۶	+۱/۵	۱۳/۴	+۱/۲	۱۰/۸	۲۲۵
+۳/۶	۳۴/۲	+۲/۹	۲۷/۹	+۲/۵	۲۲/۷	+۲/۰	۱۸/۴	+۱/۶	۱۴/۸	+۱/۳	۱۱/۹	۲۵۰
+۴/۰	۳۸/۳	+۳/۲	۳۱/۳	+۲/۷	۲۵/۴	+۲/۲	۲۰/۶	+۱/۸	۱۶/۶	+۱/۵	۱۳/۴	۲۸۰
+۴/۵	۴۳/۱	+۳/۷	۳۵/۲	۳/۰	۲۸/۶	+۲/۵	۲۳/۲	+۲/۰	۱۸/۷	+۱/۶	۱۵/۰	۳۱۵
+۵/۰	۴۸/۵	+۴/۱	۳۹/۷	۳/۴	۳۲/۲	+۲/۸	۲۶/۱	+۲/۳	۲۱/۱	+۱/۹	۱۶/۹	۳۵۵
+۵/۶	۵۴/۷	+۴/۶	۴۴/۷	۳/۸	۳۶/۳	۳/۱	۲۹/۴	+۲/۵	۲۳/۷	+۲/۱	۱۹/۱	۴۰۰
--	--	+۵/۲	۵۰/۳	۴/۲	۴۰/۹	۳/۵	۳۳/۱	+۲/۸	۲۶/۷	+۲/۳	۲۱/۵	۴۵۰
--	--	+۵/۷	۵۵/۸	۴/۷	۴۵/۴	۳/۸	۳۶/۸	۳/۱	۲۹/۷	+۲/۵	۲۳/۹	۵۰۰
--	--	+۶/۴	۶۲/۵	--	--	۴/۲	۴۱/۲	۳/۵	۳۳/۲	+۲/۸	۲۶/۷	۵۶۰
--	--	+۷/۲	۷۰/۳	--	--	۴/۸	۴۶/۳	۳/۹	۳۷/۴	+۳/۱	۳۰/۰	۶۳۰

(۱) تمام ابعاد مطابق با ISO 4065 است.

(۲) رواداری ضخامت دیواره از « $0,1e_n + 0,1\text{ mm}$ » محاسبه شده و با دقت $0,1\text{ mm}$ به سمت رقم بدی گرد می‌شود.

(۳) برای $d_n = 12\text{ mm}$ ضخامت دیواره غیر ترجیحی $1,1\text{ mm}$ می‌تواند انتخاب شود.

(۱) تمام ابعاد مطابق با ISO 4065 است.

(۲) رواداری ضخامت دیواره از « $0,1e_n + 0,1 \text{ mm}$ » محاسبه شده و با دقت ۰/۱ mm به سمت رقم بعدی گرد می‌شود.

(۳) برای $d_n = 12 \text{ mm}$ ضخامت دیواره غیرترجیحی ۱/۱ mm می‌تواند انتخاب شود.

ت-۳-۲ ابعاد اتصالات

ت-۳-۲-۱ کلیات

این پیوست برای انواع اتصالات زیر کاربرد دارد:

- اتصالات الکتروفيوژن؛

- تبدیل های فلنج دار و فلنج های پشت بند؛

- اتصالات مکانیکی.

ت-۳-۲-۲ اتصالات مادگی الکتروفيوژن

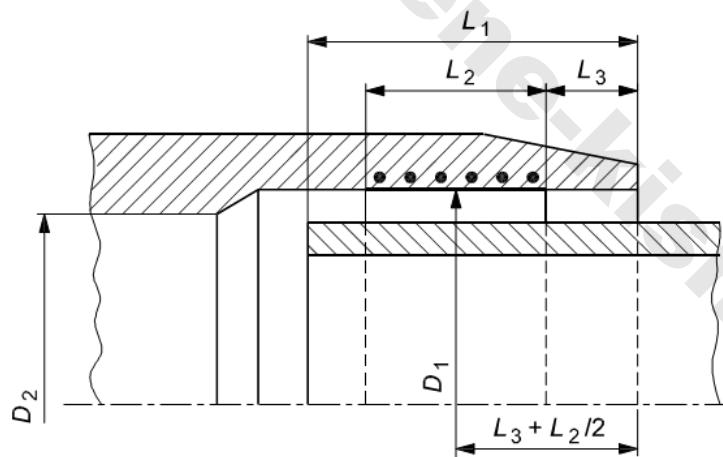
ت-۳-۲-۲-۱ ابعاد مادگی های اتصالات الکتروفيوژن

ابعاد مادگی های اتصالات الکتروفيوژن (شکل ت-۲) باید مطابق با جدول ت-۵ باشد.

اگر یک اتصال دارای مادگی هایی با اندازه های مختلف باشد (مانند اتصال از نوع کاهنده)، هر مادگی باید مطابق با الزامات قطر اسمی متناظر باشد.

میانگین قطر داخلی اتصال در میانه ناحیه جوش (D_1) که در شکل ت-۲ نشان داده شده نباید کمتر از d_n باشد. تولیدکننده باید حداقل و حداکثر مقادیر واقعی D_1 و L_1 را برای تعیین مناسب بودن برای گیرداری و ساخت محل اتصال اعلام کند.

در صورت استفاده از اتصالات با انتهای نری دار، طول لوله ای شکل بیرونی انتهای جوشی باید امکان مونتاژ با اتصال الکتروفيوژن را فراهم سازد.

راهنما:

- D_1 میانگین قطر داخلی در ناحیه جوش است که در صفحه ای موازی با صفحه دهانه در فاصله $L_3 + 0,5L_2$ از آن اندازه گیری می شود.
- D_2 قطر کانال جریان، که حداقل قطر کانال جریان از درون بدنه اتصال است.
- L_1 عمق نفوذ لوله یا انتهای نری دار یک اتصال است. در مورد جفت ساز بدون توقف گر، مقدار آن از نصف طول کل اتصال بیشتر نیست.
- L_2 طول گرم شده درون مادگی است، که توسط تولیدکننده به عنوان طول اسمی ناحیه جوش اعلام می شود.
- L_3 فاصله بین دهانه اتصال و آغاز ناحیه جوش است، که توسط تولیدکننده به عنوان طول ورودی گرم نشده اسمی اتصال اعلام می شود و باید مساوی یا بیش از ۵ mm باشد.

شکل ت-۲- ابعاد مادگی های اتصالات الکتروفيوژن

جدول ت-۵- ابعاد مادگی های اتصالات الکتروفيوژن

ابعاد برحسب میلی متر

عمق ناحیه جوش L_2 حداقل	عمق نفوذ L_1		قطر اسمی اتصال d_n
	حداکثر	حداقل	
۱۰	۳۵	۲۰	۱۶
۱۰	۳۷	۲۰	۲۰
۱۰	۴۰	۲۰	۲۵
۱۰	۴۴	۲۰	۳۲
۱۰	۴۹	۲۰	۴۰
۱۰	۵۵	۲۰	۵۰
۱۱	۶۳	۲۳	۶۳
۱۲	۷۰	۲۵	۷۵
۱۳	۷۹	۲۸	۹۰
۱۵	۸۵	۳۲	۱۱۰
۱۶	۹۰	۳۵	۱۲۵
۱۸	۹۵	۳۸	۱۴۰
۲۰	۱۰۱	۴۲	۱۶۰

ت-۳-۲-۲-۲ سایر ابعاد

سایر ابعاد مادگی اتصالات الکتروفيوژن باید توسط تولیدکننده مشخص شود.

ت-۳-۲-۳ تبدیل های فلنج دار و فلنج های پشتبند

ابعاد و رواداری های تبدیل های فلنج دار برای الکتروفيوژن باید توسط تولیدکننده مشخص شود.

ابعاد فلنج های پشتبند باید مطابق با استانداردهای ملی یا بین المللی مربوط به فلنجهای باشد.

ت-۴ مشخصات مکانیکی

ت-۴-۱ مشخصات مکانیکی لوله ها و اتصالات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ت-۶ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده در جدول ت-۷، مشخصات مکانیکی اجزای سامانه باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ت-۶ باشد.

جدول ت-۶- الزامات برای آزمون فشار داخلی

روش آزمون ^۱	پارامترهای آزمون	الزامات	مشخصه
زمان h	تنش هیدروستاتیک MPa	مواد	
ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳	۱۲/۰ ^۲	PE-X	مقاومت به فشار داخلی در دمای ۲۰ °C
بیش از ۱	۱۲/۵	PE-X 100	
ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳	۴/۶ ^۲	PE-X	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون
بیش از ۱۶۵	۴/۸	PE-X 100	
ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳	۴/۴ ^۲	PE-X	مقاومت به فشار داخلی در دمای ۹۵ °C
بیش از ۱۰۰۰	۴/۷	PE-X 100	

(۱) اتصالات باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۳ تهیه و مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۲ آزمون شوند.
(۲) برای موادی است که منطبق بر منحنی‌های مرجع هستند.

جدول ت-۷- شرایط آزمون برای آزمون فشار داخلی

پارامترهای آزمون	
درپوش‌های انتهایی	نوع الف مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
آرایش‌یابی	آزاد
مدت زمان تثبیت شرایط	مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
نوع آزمون	آب در آب یا آب در هوا ^۱

(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب در آب باید استفاده شود.

ت-۴- مشخصات مکانیکی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135، ISO 16136، ISO 16137، ISO 16138، ISO 21787 یا ISO باشند.

ت-۵- مشخصات فیزیکی

ت-۵-۱- مشخصات فیزیکی لوله‌ها

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ت-۸ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی لوله‌ها باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ت-۸ باشد.

جدول ت-۸- مشخصات فیزیکی لوله‌ها

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
درجه شبکه‌ای شدن PE-Xa - پراکسید PE-Xb - سیلان PE-Xc - پرتو الکترونی	$\leq 70\%$ ^(۱) $\leq 65\%$ ^(۱) $\leq 60\%$ ^(۱)	باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۳ باشد	استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۳
برگشت طولی ^(۲) برای ضخامت $16 \text{ mm} \geq$	$\geq 3\%$ وضعیت ظاهری اولیه لوله باید حفظ شود	دمای آزمون طول آزمونه مدت زمان غوطه‌وری روش آزمون تعداد آزمونه	استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۴
پایداری گرمایی آزمون شده به وسیله مقاومت به فشار داخلی در دمای 110°C	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	درپوش‌های انتهایی آرایش‌یابی مدت تثبیت شرایط نوع آزمون تنش هیدروستاتیک دمای آزمون مدت زمان آزمون	استانداردهای ملی ایران شماره‌های ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۲
(۱) حداقل الزام آزمون شده روی لوله قبل از تحویل است. (۲) انتخاب روش الف یا ب آزاد است. در صورت وجود اختلاف نظر، روش ب باید استفاده شود.			

ت-۵-۲ مشخصات فیزیکی اتصالات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ت-۹ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی اتصالات باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ت-۹ باشد.

جدول ت-۹- مشخصات فیزیکی اتصالات

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
درجه شبکه‌ای شدن PE-Xa - پراکسید PE-Xb - سیلان PE-Xc - پرتو الکترونی	$\leq 70\%$ ^(۱) $\leq 65\%$ ^(۱) $\leq 60\%$ ^(۱)	باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۳ باشد	استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۳
(۱) حداقل الزام آزمون شده روی لوله قبل از تحویل است.			

ت-۵-۳ مشخصات فیزیکی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135, ISO 16136, ISO 16137, ISO 16138, ISO 16139 یا ISO 21787 باشند. علاوه بر این، مشخصات فیزیکی شیر باید مطابق با بند ت-۵-۲ نیز باشد.

ت-۶ کارایی سامانه

ابتدا سامانه مونتاژشده آزمون مطابق با بند ۱۲-۲ تهیه می‌شود. پس از انجام آزمون سامانه مونتاژشده مطابق با جدول ت-۱۰ با استفاده از پارامترهای نشان داده‌شده، سامانه مونتاژشده آزمون باید مطابق با الزامات داده‌شده در جدول ت-۱۰ باشد.

جدول ت-۱۰- الزامات عمومی برای کارایی سامانه

روش آزمون	پارامترهای آزمون	الزامات	مشخصه
استانداردهای ملی ایران شماره‌های ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۴	نوع الف آزاد ۹۵ °C آب در هوا یا آب در آب ^(۱) ۴,۴ MPa ۴,۷ MPa استاندارد ملی ۱۲۱۸۱-۱ ۱۰۰۰ h ≤	درپوش‌های انتهایی آرایش‌یابی دمای آزمون نوع آزمون تنش هیدروستاتیک: PE-X PE-X 100 مدت زمان تثبیت شرایط مدت زمان آزمون	استحکام هیدروستاتیک در دمای ۲۰ °C برای محل‌های اتصال جوشی و مکانیکی
EN 712	۱,۵ × F ۲۳ °C ۱ h	نیروی بیرون کشیدن دمای آزمون مدت زمان آزمون	آزمون بیرون کشیدن ^(۲)
(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب در آب باید استفاده شود. (۲) نیرو (F)، برحسب نیوتن، باید یا استفاده از معادله $F = \frac{\pi}{4} \times d_n^2 \times P_N$ محاسبه شود.			

پیوست ث

(الزامی)

مشخصات و الزامات ویژه برای سامانه‌های لوله‌گذاری صنعتی تولیدشده از پلی پروپیلن (PP)

ث-۱ مواد

ث-۱-۱ کلیات

این پیوست برای مواد پلی پروپیلن از نوع‌های زیر کاربرد دارد:

- هموپلیمر پلی پروپیلن (PP-H)؛
- کوپلیمر دسته‌ای پلی پروپیلن (PP-B)؛
- کوپلیمر اتفاقی پلی پروپیلن (PP-R)؛
- کوپلیمر اتفاقی پلی پروپیلن با تبلور اصلاح شده (PP-RCT)؛

ث-۱-۲ مواد اجزای سامانه

مواد باید مطابق با بند ۲-۵ در دماهای 20°C ، 60°C ، 80°C و 95°C و در تنش‌های (محیطی) هیدروستاتیک مختلف طوری آزمون شوند که در هر دما حداقل سه زمان وقوع نقیصه در هریک از بازه‌های زمانی زیر قرار گیرد.

- ۱۰ ساعت تا ۱۰۰ ساعت؛
- ۱۰۰ ساعت تا ۱۰۰۰ ساعت؛
- ۱۰۰۰ ساعت تا ۸۷۶۰ ساعت؛
- بیش از ۸۷۶۰ ساعت.

در آزمون‌های با مدت زمان بیش از ۸۷۶۰ ساعت، زمان وقوع نقیصه می‌تواند زمانی در نظر گرفته شود که تنش و زمان آزمون، حداقل روی خط مرجع مربوط یا بالای آن باشد.

مقادیر حداقل استحکام هیدروستاتیک لازم (منحنی‌های مرجع شکل ث-۱ برای PP-H، شکل ث-۲ برای PP-B، شکل ث-۳ برای PP-R و شکل ث-۴ برای PP-RCT) در محدوده دمایی 10°C تا 95°C با استفاده از معادله‌های (ث-۱) تا (ث-۷) محاسبه می‌شوند. اگر آزمون‌ها با زمان‌های طولانی‌تر انجام شوند، خطوط نقطه‌چین منحنی‌های مرجع در دماهای 80°C ، 90°C ، 95°C و 110°C ، برحسب کاربرد، اعمال می‌شوند. زمان‌های طولانی‌تر آزمون باید از حدود زمان برون‌یابی داده‌شده در استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۰۶۰ تعیین شوند.

یادآوری ۱- منحنی مرجع برای دمای °C ۱۱۰ به طور جداگانه به وسیله انجام آزمون با استفاده از روش آب در هوا تعیین شده و از مقادیر معادله‌های (ث-۱) تا (ث-۷) به دست نیامده است.

معادله‌های (ث-۱) تا (ث-۳) مربوط به شاخه اول (یعنی قسمت سمت چپ منحنی‌ها در شکل‌های ث-۱، ث-۲ و ث-۳) است.

$$PP - H : \log t = -46,364 - 9601,1 \frac{\log \sigma}{T} + 20381,5 \frac{1}{T} + 15,24 \log \sigma \quad (\text{ث-۱})$$

$$PP - B : \log t = -56,086 - 10157,8 \frac{\log \sigma}{T} + 23971,7 \frac{1}{T} + 13,32 \log \sigma \quad (\text{ث-۲})$$

$$PP - R : \log t = -55,725 - 9484,1 \frac{\log \sigma}{T} + 25502,2 \frac{1}{T} + 6,39 \log \sigma \quad (\text{ث-۳})$$

برای PP-RCT فقط یک شاخه وجود دارد (شکل ث-۴)، که معادله (ث-۴) مربوط به آن است.

$$PP - RCT : \log t = -119,546 - 23738,797 \frac{\log \sigma}{T} + 52176,686 \frac{1}{T} + 31,279 \log \sigma \quad (\text{ث-۴})$$

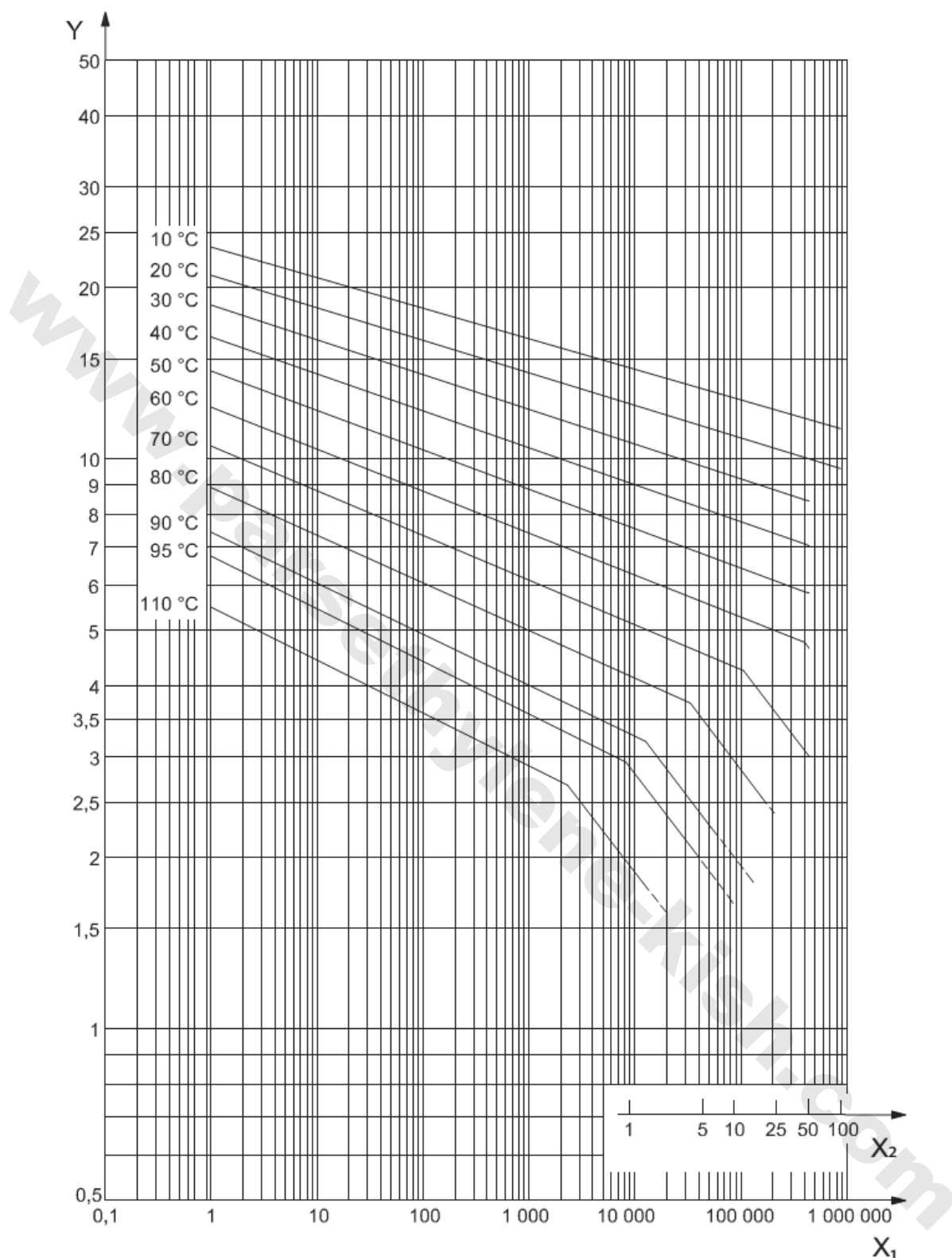
معادله‌های (ث-۵) تا (ث-۷) مربوط به شاخه دوم (یعنی قسمت سمت راست منحنی‌ها در شکل‌های ث-۱، ث-۲ و ث-۳) است.

$$PP - H : \log t = -18,387 + 8918,5 \frac{1}{T} - 4,1 \log \sigma \quad (\text{ث-۵})$$

$$PP - B : \log t = -13,699 + 6970,3 \frac{1}{T} - 3,82 \log \sigma \quad (\text{ث-۶})$$

$$PP - R : \log t = -19,98 + 9507,0 \frac{1}{T} - 4,11 \log \sigma \quad (\text{ث-۷})$$

یادآوری ۲- محاسبات برای پلی پروپیلن (PP) بر مبنای ISO 3213 است.

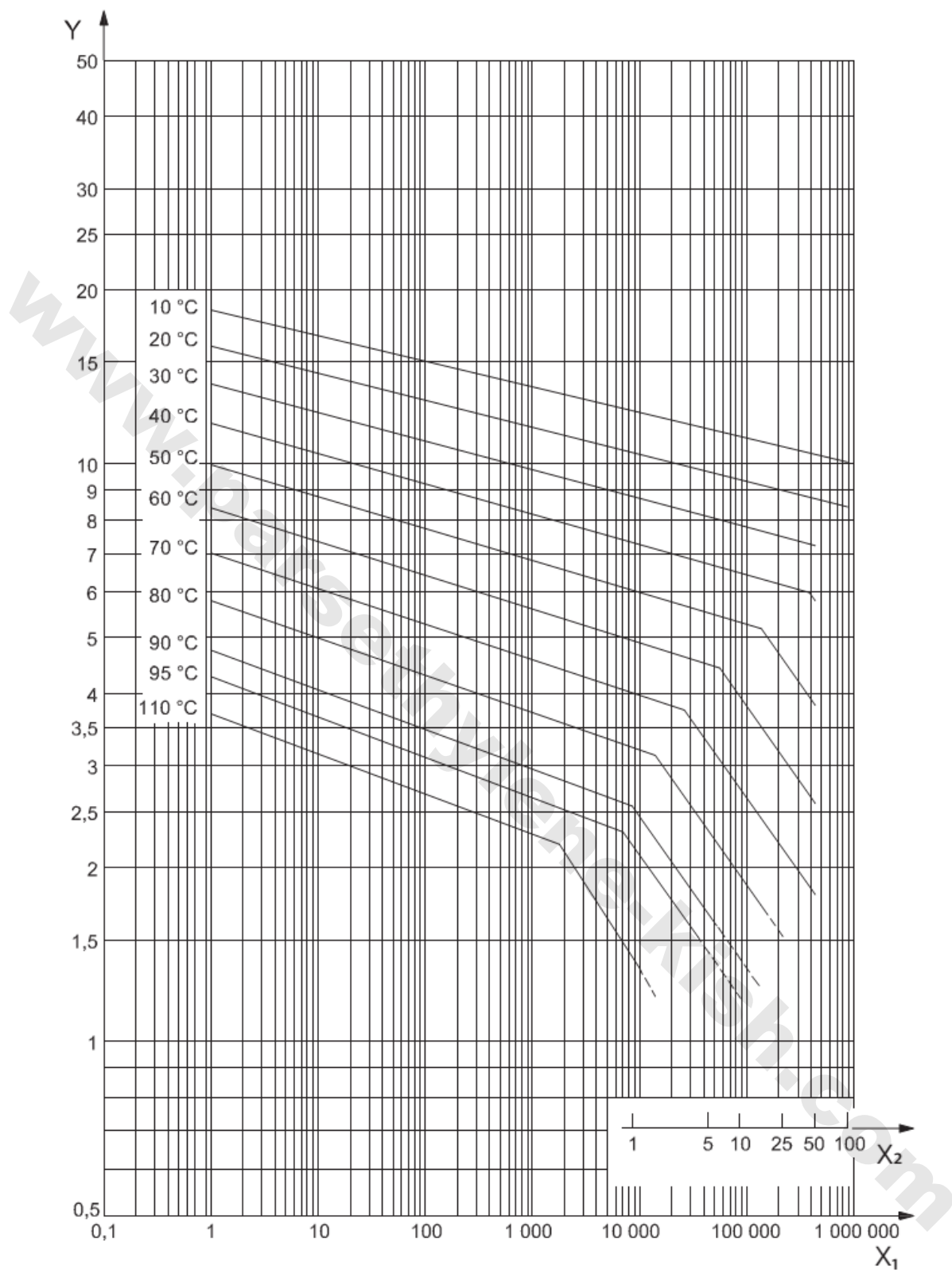
راهنما:

X_1 زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛

X_2 زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛

Y تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل ث-۱- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PP-H

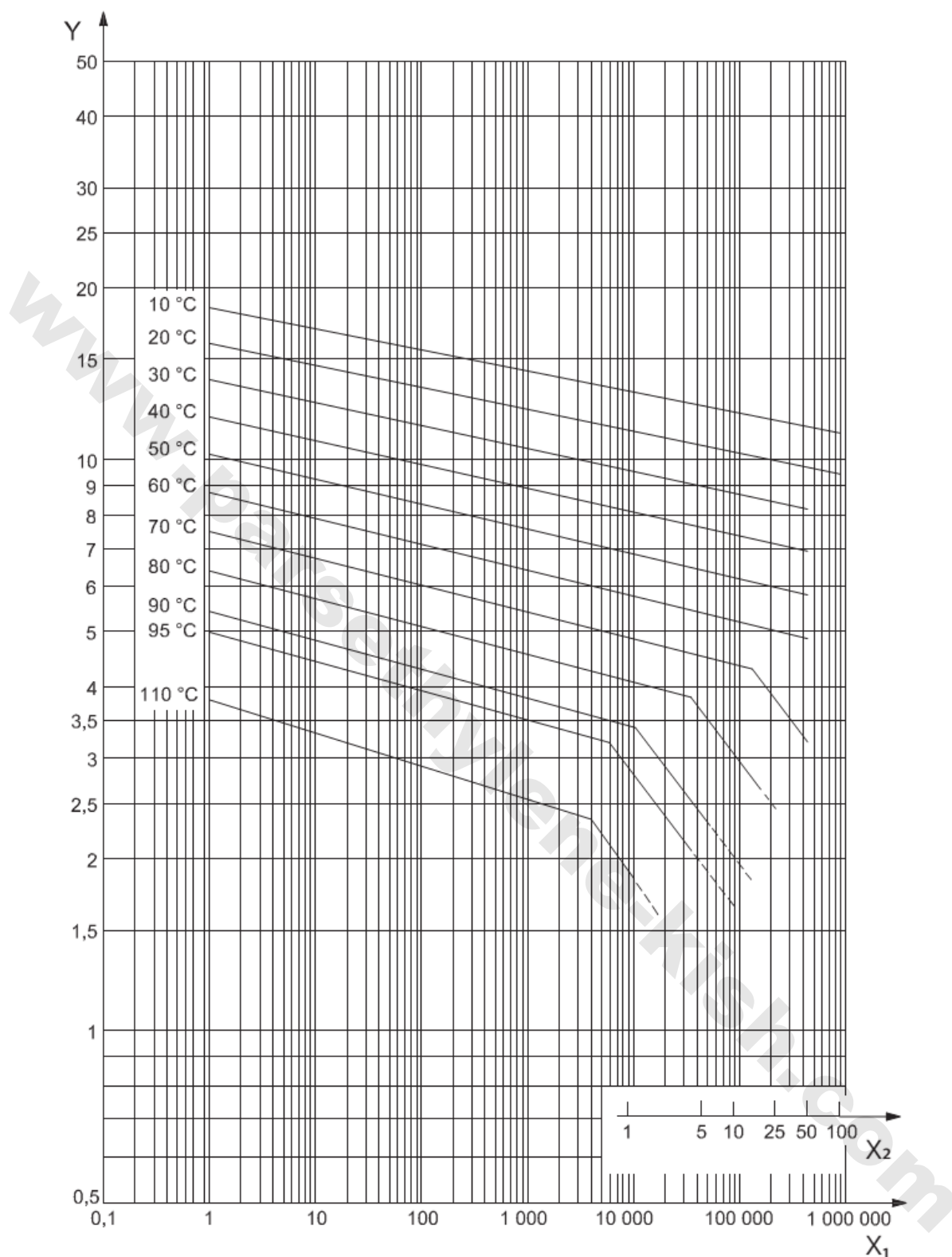
راهنما:

X_1 زمان وقوع نقیصه، بر حسب ساعت (h)؛

X_2 زمان وقوع نقیصه، بر حسب سال؛

Y تنش محیطی، بر حسب مگاپاسکال (MPa).

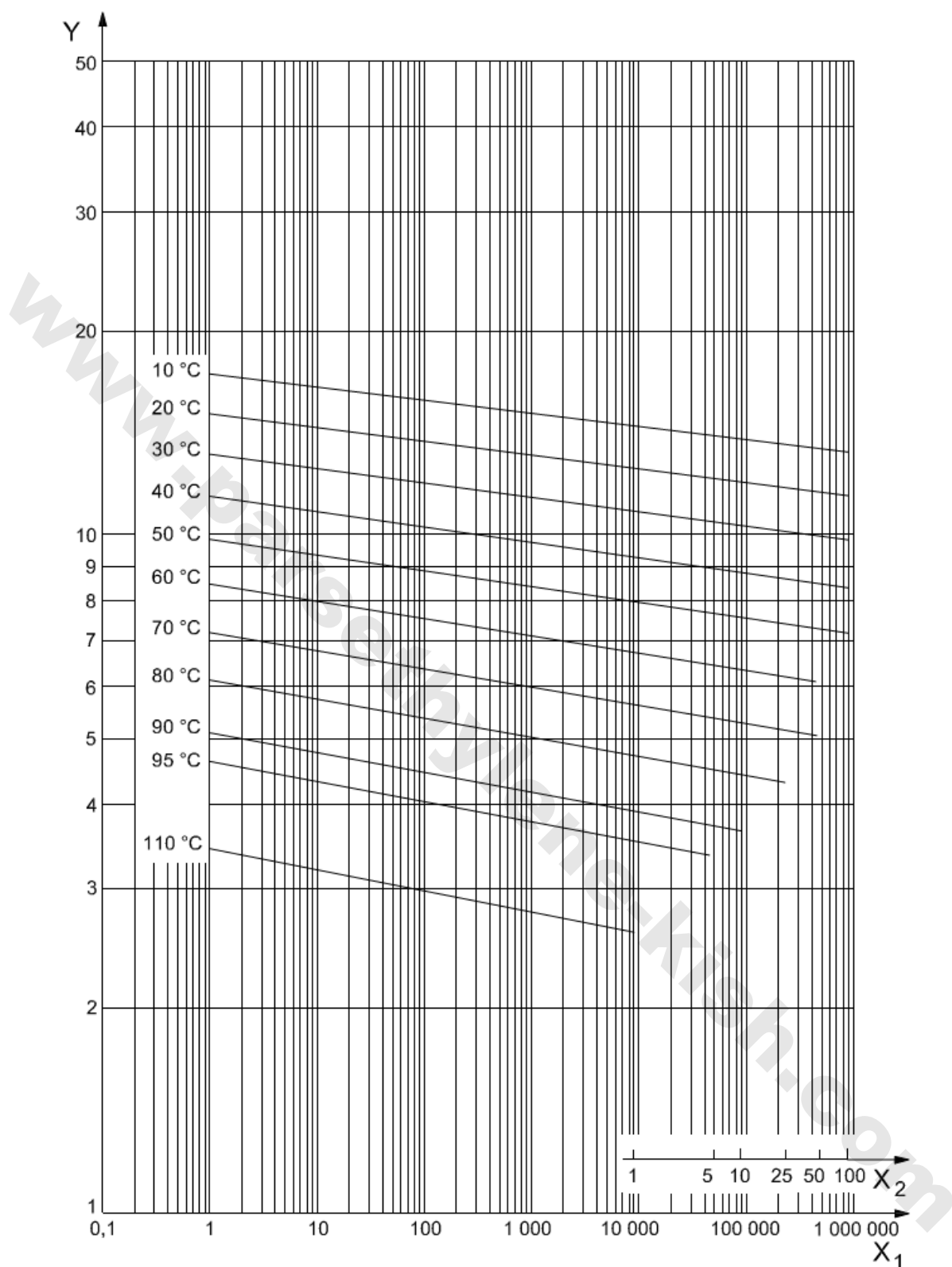
شکل ۲-۲- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PP-B

راهنما:

X_1 زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛
 X_2 زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛
 Y تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل ۳- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PP-R

راهنما:

X_1 زمان وقوع نقیصه، برحسب ساعت (h)؛
 X_2 زمان وقوع نقیصه، برحسب سال؛
 Y تنش محیطی، برحسب مگاپاسکال (MPa).

شکل ث-۴- منحنی‌های حداقل استحکام محیطی لازم برای PP-RCT

ث-۱-۳ مقدار MRS

پس از ارزیابی مطابق با بند ۵-۲، حداقل استحکام لازم (MRS) برای انواع پلی پروپیلن (PP) باید مطابق با جدول ث-۱ باشد.

جدول ث-۱-۱ مقادیر MRS انواع پلی پروپیلن (PP)

نوع پلی پروپیلن	مقدار MRS
PP-H	مساوی یا بیش از ۱۰/۰ MPa
PP-B	مساوی یا بیش از ۸/۰ MPa
PP-R	مساوی یا بیش از ۸/۰ MPa
PP-RCT	مساوی یا بیش از ۱۱/۲ MPa

ث-۱-۴ مشخصات مواد

مواد مورد استفاده در تولید اجزای سامانه باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ث-۲ باشد.

جدول ث-۲-۲ مشخصات مواد پلی پروپیلن (PP)

مشخصه	الزامات ^(۱)	پارامترهای آزمون	روش آزمون
پراکنش رنگ دانه	$\geq$ درجه ۳	تهیه آزمون‌ها	فشاری یا برش میکروتوم ^(۲)
مقاومت به ضربه چارپی	$7 \text{ kJ/m}^2 \leq \text{PP-H}$ $25 \text{ kJ/m}^2 \leq \text{PP-B}$ $25 \text{ kJ/m}^2 \leq \text{PP-R}$ $15 \text{ kJ/m}^2 \leq \text{PP-RCT}$	دمای آزمون آزمون‌ها	استاندارد ملی ایران شماره ۹۲۷۷-۲ شکاف نوع A
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR) ^(۳)	$0.18 \leq \text{MFR} \leq 0.5$ یا ^(۴) $0.28 \leq \text{MFR} \leq 1.1$	دمای آزمون وزنه بارگذاری تعداد آزمون‌ها یا ^(۴) دمای آزمون وزنه بارگذاری تعداد آزمون‌ها	ملی ۱-۶۹۸۰
پایداری گرمایی آزمون شده به وسیله مقاومت به فشار داخلی در دمای ۱۱۰ °C ^(۵)	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	تنش هیدروستاتیک برای PP-H PP-B PP-R PP-RCT مدت زمان آزمون	استانداردهای ملی ایران شماره ۱-۱۲۱۸۱ و ۲-۱۲۱۸۱

(۱) انطباق با الزامات باید توسط تولیدکننده مواد اولیه اعلام شود.

(۲) در صورت وجود اختلاف نظر، روش فشاری باید استفاده شود.

(۳) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آزمون توافق شده یا تولیدکننده مواد اولیه که در مشخصات فنی محصول قید شده باید استفاده شود.

(۴) می‌تواند روش آزمون جایگزین استفاده شود.

(۵) شرایط آزمون در جدول ث-۱۴ داده می‌شود.

استفاده از آمیزه فرایندشده داخلی به میزان حداکثر ۵٪ وزنی فقط تحت شرایط زیر مجاز است:

الف- MFR مواد فرایندشده باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ۲- این پیوست باشد؛

ب- آمیزه مواد فرایندشده با آمیزه پلی پروپیلنی که همراه با آن استفاده می شود یکسان باشد.

منظور از یکسان بودن آمیزه، یکسان بودن جنس و گونه پلی پروپیلن است.

ث- ۲ مشخصات کلی: رنگ

توصیه می شود رنگ اجزای تولیدشده از پلی پروپیلن (PP) خاکستری (RAL 7032) باشد. سایر رنگ ها باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

یادآوری - کارت های RAL از سازمان ملی استاندارد ایران می تواند تهیه شود.

برای رنگ اجزای خاکستری، دی اکسید تیتانیم (TiO_2) نوع روتایل^۱ توصیه می شود.

ث- ۳ مشخصات هندسی

ث- ۳-۱ ابعاد لوله ها

ث- ۳-۱-۱ قطر ها و رواداری های مربوط

میانگین قطر خارجی (d_{em}) و رواداری های مربوط باید مطابق با جدول ۳-۳، متناسب با گونه رواداری، باشد. مقدار میانگین اندازه گیری های قطر خارجی که در فواصل d_n و $0,1d_n$ از انتهای آزمونه ها انجام شده است باید در محدوده رواداری تعیین شده برای d_{em} در جدول ۳-۳ باشد.

یادآوری - لوله های با رواداری گونه A در استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ برای محل های اتصال از نوع جوش مادگی و الکتروفیوژن استفاده می شوند؛ که روش لایه برداری برای آماده سازی انتهای لوله به منظور جوش استفاده می شود. لوله های با رواداری گونه B در استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ برای محل های اتصال از نوع جوش لب به لب و جوش مادگی استفاده می شوند که روش لایه برداری برای آماده سازی انتهای لوله به منظور جوش استفاده نمی شود.

ث- ۳-۱-۲ دوپهنی

پس از اندازه گیری در محل تولید، دوپهنی لوله های شاخه ای باید مطابق با جدول ۳-۳ باشد. اگر مقادیر دوپهنی بجز مقادیر داده شده در جدول ۳-۳ لازم باشد، باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

برای لوله های کلافی، حداکثر دوپهنی باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

جدول ت-۳- میانگین قطرهای خارجی، رواداری‌های مربوط و دوپه‌نی لوله‌ها

ابعاد برحسب میلی‌متر

قطر خارجی اسمی d_n	میانگین قطر خارجی d_{em} حداقل	رواداری قطر خارجی		دوپه‌نی ^(۱) گونه N ^(۲) حداکثر
		گونه A ^(۳)	گونه B ^(۳)	
۱۲	۱۲/۰	+۰/۳	+۰/۳	۱/۲
۱۶	۱۶/۰	+۰/۳	+۰/۳	۱/۲
۲۰	۲۰/۰	+۰/۳	+۰/۳	۱/۲
۲۵	۲۵/۰	+۰/۳	+۰/۳	۱/۲
۳۲	۳۲/۰	+۰/۳	+۰/۳	۱/۳
۴۰	۴۰/۰	+۰/۴	+۰/۴	۱/۴
۵۰	۵۰/۰	+۰/۵	+۰/۴	۱/۴
۶۳	۶۳/۰	+۰/۶	+۰/۴	۱/۵
۷۵	۷۵/۰	+۰/۷	+۰/۵	۱/۶
۹۰	۹۰/۰	+۰/۹	+۰/۶	۱/۸
۱۱۰	۱۱۰/۰	+۱/۰	+۰/۷	۲/۲
۱۲۵	۱۲۵/۰	+۱/۲	+۰/۸	۲/۵
۱۴۰	۱۴۰/۰	+۱/۳	--	۲/۸
۱۶۰	۱۶۰/۰	+۱/۵	--	۳/۲
۱۸۰	۱۸۰/۰	+۱/۷	--	۳/۶
۲۰۰	۲۰۰/۰	+۱/۸	--	۴/۰
۲۲۵	۲۲۵/۰	+۲/۱	--	۴/۵
۲۵۰	۲۵۰/۰	+۲/۳	--	۵/۰
۲۸۰	۲۸۰/۰	+۲/۶	--	۹/۸
۳۱۵	۳۱۵/۰	+۲/۹	--	۱۱/۱
۳۵۵	۳۵۵/۰	+۳/۲	--	۱۲/۵
۴۰۰	۴۰۰/۰	+۳/۶	--	۱۴/۰
۴۵۰	۴۵۰/۰	+۴/۱	--	۱۵/۸
۵۰۰	۵۰۰/۰	+۴/۵	--	۱۷/۵
۵۶۰	۵۶۰/۰	+۵/۱	--	۱۹/۶
۶۳۰	۶۳۰/۰	+۵/۷	--	۲۲/۱
۷۱۰	۷۱۰/۰	+۶/۴	--	۲۴/۹
۸۰۰	۸۰۰/۰	+۷/۲	--	۲۸/۰
۹۰۰	۹۰۰/۰	+۸/۱	--	۳۱/۵
۱۰۰۰	۱۰۰۰/۰	+۹/۰	--	۳۵/۰
۱۲۰۰	۱۲۰۰/۰	+۱۰/۰	--	۴۲/۰
۱۴۰۰	۱۴۰۰/۰	+۱۰/۰	--	۴۹/۰
۱۶۰۰	۱۶۰۰/۰	+۱۰/۰	--	۵۶/۰

(۱) برای لوله‌های شاخه‌ای، دوپه‌نی از گونه N است. برای $d_n \leq 75 \text{ mm}$ دوپه‌نی برابر با $0,008d_n + 1,0 \text{ mm}$ برای $250 \text{ mm} < d_n \leq 90 \text{ mm}$ دوپه‌نی برابر با $0,02d_n$ و برای $d_n > 250 \text{ mm}$ دوپه‌نی برابر با $0,035d_n$ است.

(۲) رواداری مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ بوده و رواداری قطر خارجی با دقت $0,1 \text{ mm}$ به سمت رقم بعدی گرد می‌شود.

(۳) رواداری مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۱۰ نیست.

ث-۳-۱-۳ ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

ضخامت دیواره (e) و رواداری‌های مربوط باید مطابق با جدول ث-۴ باشد.

جدول ث-۴- ضخامت‌های دیواره و رواداری‌های مربوط

ابعاد برحسب میلی‌متر

ضخامت دیواره (e) و رواداری‌های مربوط ^(۱)																قطر خارجی اسمی
سری لوله (S) و نسبت ابعادی استاندارد (SDR)																
S 2,5 SDR 6		S 3,2 SDR 7,4		S 5 SDR 11		S 8 SDR 17		S 8,3 SDR 17,6		S 12,5 SDR 26		S 16 SDR 33		S 20 SDR 41		
e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	e _n	
۰,۳+	۲,۰	۰,۳+	۱,۸	۰,۳+	۱,۸	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	۱۲
۰,۴+	۲,۷	۰,۴+	۲,۲	۰,۳+	۱,۸	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	۱۶
۰,۵+	۳,۴	۰,۴+	۲,۸	۰,۳+	۱,۹	۰,۳+	۱,۸	۰,۳+	۱,۸	--	--	--	--	--	--	۲۰
۰,۶+	۴,۲	۰,۵+	۳,۵	۰,۴+	۲,۳	۰,۳+	۱,۸	۰,۳+	۱,۸	--	--	--	--	--	--	۲۵
۰,۷+	۵,۴	۰,۶+	۴,۴	۰,۴+	۲,۹	۰,۳+	۱,۹	۰,۳+	۱,۹	--	--	--	--	--	--	۳۲
۰,۸+	۶,۷	۰,۷+	۵,۵	۰,۵+	۳,۷	۰,۴+	۲,۴	۰,۴+	۲,۳	۰,۳+	۱,۸	--	--	--	--	۴۰
۱,۰+	۸,۳	۰,۸+	۶,۹	۰,۶+	۴,۶	۰,۴+	۳,۰	۰,۴+	۲,۹	۰,۳+	۲,۰	۰,۳+	۱,۸	۰,۳+	۱,۸	۵۰
۱,۲+	۱۰,۵	۱,۰+	۸,۶	۰,۷+	۵,۸	۰,۵+	۳,۸	۰,۵+	۳,۶	۰,۴+	۲,۵	۰,۳+	۲,۰	۰,۳+	۱,۸	۶۳
۱,۴+	۱۲,۵	۱,۲+	۱۰,۳	۰,۸+	۶,۸	۰,۶+	۴,۵	۰,۶+	۴,۳	۰,۴+	۲,۹	۰,۴+	۲,۳	۰,۳+	۱,۹	۷۵
۱,۶+	۱۵,۰	۱,۴+	۱۲,۳	۱,۰+	۸,۲	۰,۷+	۵,۴	۰,۷+	۵,۱	۰,۵+	۳,۵	۰,۴+	۲,۸	۰,۴+	۲,۲	۹۰
۲,۰+	۱۸,۳	۱,۷+	۱۵,۱	۱,۱+	۱۰,۰	۰,۸+	۶,۶	۰,۸+	۶,۳	۰,۶+	۴,۲	۰,۵+	۳,۴	۰,۴+	۲,۷	۱۱۰
۲,۲+	۲۰,۸	۱,۹+	۱۷,۱	۱,۳+	۱۱,۴	۰,۹+	۷,۴	۰,۹+	۷,۱	۰,۶+	۴,۸	۰,۵+	۳,۹	۰,۵+	۳,۱	۱۲۵
۲,۵+	۲۳,۳	۲,۱+	۱۹,۲	۱,۴+	۱۲,۷	۱,۰+	۸,۳	۰,۹+	۸,۰	۰,۷+	۵,۴	۰,۶+	۴,۳	۰,۵+	۳,۵	۱۴۰
۲,۸+	۲۶,۶	۲,۳+	۲۱,۹	۱,۶+	۱۴,۶	۱,۱+	۹,۵	۱,۱+	۹,۱	۰,۸+	۶,۲	۰,۶+	۴,۹	۰,۵+	۴,۰	۱۶۰
۳,۱+	۲۹,۹	۲,۶+	۲۴,۶	۱,۸+	۱۶,۴	۱,۲+	۱۰,۷	۱,۲+	۱۰,۲	۰,۸+	۶,۹	۰,۷+	۵,۵	۰,۶+	۴,۴	۱۸۰
۳,۵+	۳۳,۲	۲,۹+	۲۷,۴	۲,۰+	۱۸,۲	۱,۳+	۱۱,۹	۱,۳+	۱۱,۴	۰,۹+	۷,۷	۰,۸+	۶,۲	۰,۶+	۴,۹	۲۰۰
۳,۹+	۳۷,۴	۳,۲+	۳۰,۸	۲,۲+	۲۰,۵	۱,۵+	۱۳,۴	۱,۴+	۱۲,۸	۱,۰+	۸,۶	۰,۸+	۶,۹	۰,۷+	۵,۵	۲۲۵
--	--	۳,۶+	۳۴,۲	۲,۴+	۲۲,۷	۱,۶+	۱۴,۸	۱,۶+	۱۴,۲	۱,۱+	۹,۶	۰,۹+	۷,۷	۰,۸+	۶,۲	۲۵۰
--	--	۴,۰+	۳۸,۳	۲,۷+	۲۵,۴	۱,۸+	۱۶,۶	۱,۷+	۱۵,۹	۱,۲+	۱۰,۷	۱,۰+	۸,۶	۰,۸+	۶,۹	۲۸۰
--	--	۴,۵+	۴۳,۱	۳,۰+	۲۸,۶	۲,۰+	۱۸,۷	۱,۹+	۱۷,۹	۱,۴+	۱۲,۱	۱,۱+	۹,۷	۰,۹+	۷,۷	۳۱۵
--	--	۵,۰+	۴۸,۵	۳,۴+	۳۲,۲	۲,۳+	۲۱,۱	۲,۲+	۲۰,۱	۱,۵+	۱۳,۶	۱,۲+	۱۰,۹	۱,۰+	۸,۷	۳۵۵
--	--	۵,۶+	۵۴,۷	۳,۸+	۳۶,۳	۲,۵+	۲۳,۷	۲,۴+	۲۲,۷	۱,۷+	۱۵,۳	۱,۴+	۱۲,۳	۱,۱+	۹,۸	۴۰۰
--	--	--	--	۴,۲+	۴۰,۹	۲,۸+	۲۶,۷	۲,۷+	۲۵,۵	۱,۹+	۱۷,۲	۱,۵+	۱۳,۸	۱,۲+	۱۱,۰	۴۵۰
--	--	--	--	۴,۷+	۴۵,۴	۳,۱+	۲۹,۷	۳,۰+	۲۸,۳	۲,۱+	۱۹,۱	۱,۷+	۱۵,۳	۱,۴+	۱۲,۳	۵۰۰
--	--	--	--	۵,۲+	۵۰,۸	۳,۵+	۳۳,۲	۳,۳+	۳۱,۷	۲,۳+	۲۱,۴	۱,۹+	۱۷,۲	۱,۵+	۱۳,۷	۵۶۰
--	--	--	--	--	--	۳,۹+	۳۷,۴	۳,۷+	۳۵,۷	۲,۶+	۲۴,۱	۲,۱+	۱۹,۳	۱,۷+	۱۵,۴	۶۳۰
--	--	--	--	--	--	۴,۴+	۴۲,۱	۴,۲+	۴۰,۲	۲,۹+	۲۷,۲	۲,۳+	۲۱,۸	۱,۹+	۱۷,۴	۷۱۰
--	--	--	--	--	--	۴,۹+	۴۷,۴	۴,۷+	۴۵,۳	۳,۲+	۳۰,۶	۲,۶+	۲۴,۵	۲,۲+	۱۹,۶	۸۰۰
--	--	--	--	--	--	--	--	۵,۲+	۵۱,۰	۳,۶+	۳۴,۴	۲,۹+	۲۷,۶	۲,۳+	۲۲,۰	۹۰۰
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	۴,۰+	۳۸,۲	۳,۲+	۳۰,۶	۲,۶+	۲۴,۵	۱۰۰۰
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	۴,۷+	۴۵,۹	۳,۸+	۳۶,۷	۳,۱+	۲۹,۴	۱۲۰۰
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	۵,۵+	۵۳,۵	۴,۴+	۴۲,۹	۳,۶+	۳۴,۳	۱۴۰۰
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	۶,۳+	۶۱,۲	۵,۰+	۴۹,۰	۴,۱+	۳۹,۲	۱۶۰۰
(۱) تمام ابعاد مطابق با ISO 4065 است.																
(۲) رواداری ضخامت دیواره از « 0,1 mm + 1e _n » محاسبه شده و با دقت ۰,۱ mm به‌سمت رقم بعدی گرد می‌شود.																

(۱) تمام ابعاد مطابق با ISO 4065 است.

(۲) رواداری ضخامت دیواره از « $0,1e_n + 0,1 \text{ mm}$ » محاسبه شده و با دقت $mm \ 0,1$ به سمت رقم بعدی گرد می‌شود.

ث-۳-۲ ابعاد اتصالات

ث-۳-۲-۱ کلیات

این پیوست برای انواع اتصالات زیر کاربرد دارد:

- اتصالات جوش لب‌به‌لب؛
- اتصالات جوش مادگی؛
- اتصالات الکتروفیوژن؛
- تبدیل‌های فلنج‌دار و فلنج‌های پشت‌بند؛
- اتصالات مکانیکی.

ث-۳-۲-۲ اتصالات جوش لب‌به‌لب

ث-۳-۲-۲-۱ قطرهای خارجی

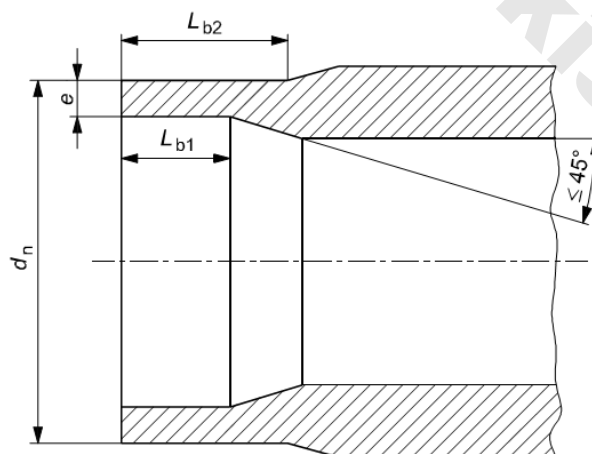
میانگین قطر خارجی (d_{em}) انتهای نری‌دار (شکل ث-۵) روی طول L_{b2} (جدول ث-۵) باید مطابق با بند ث-۳-۱-۱ باشد؛ بجز فاصله بین صفحه‌ وجه ورودی و صفحه‌ای موازی با آن که در فاصله‌ای کمتر از $0,01d_{em} + 1 \text{ mm}$ قرار گرفته و کاهش قطر خارجی در آن مجاز است (برای مثال، برگشت محیطی).

ث-۳-۲-۲-۲ دوپه‌نی

دوپه‌نی انتهای نری‌دار (شکل ث-۵) روی طول L_{b2} (جدول ث-۵) باید مطابق با بند ث-۳-۱-۲ باشد.

ث-۳-۲-۲-۳ ضخامت دیواره انتهای نری‌دار

ضخامت دیواره (e) انتهای نری‌دار (شکل ث-۵) روی طول L_{b1} (جدول ب-۶) باید مطابق با بند ث-۳-۱-۳ باشد؛ بجز فاصله بین صفحه‌ وجه ورودی و صفحه‌ موازی با آن که در فاصله‌ای کمتر از $0,01d_{em} + 1 \text{ mm}$ قرار گرفته و کاهش ضخامت در آن مجاز است (برای مثال، لبه پخ‌زده‌شده).

راهنما:

- L_{b1} حداقل طول درونی لوله‌ای شکل انتهای جوشی، که شامل عمق اولیه انتهای نری‌دار لازم برای جوش لب‌به‌لب است.
- L_{b2} حداقل طول بیرونی لوله‌ای شکل انتهای جوشی، که شامل طول اولیه انتهای نری‌دار است.

شکل ث-۵- ابعاد انتهای نری‌دار برای اتصالات جوش لب‌به‌لب

جدول ت-۵- ابعاد انتهاهای نری دار برای اتصالات جوش لب به لب

ابعاد بر حسب میلی متر

طول بیرونی لوله‌ای شکل L_{b2} حداقل	طول درونی لوله‌ای شکل L_{b1} حداقل	قطر خارجی اسمی d_n
۱۰	۴	۱۲
۱۰	۴	۱۶
۱۰	۴	۲۰
۱۰	۴	۲۵
۱۰	۵	۳۲
۱۰	۵	۴۰
۱۲	۵	۵۰
۱۲	۶	۶۳
۱۲	۶	۷۵
۱۲	۷	۹۰
۱۲	۸	۱۱۰
۱۵	۸	۱۲۵
۱۵	۹	۱۴۰
۲۰	۹	۱۶۰
۲۰	۱۰	۱۸۰
۲۰	۱۱	۲۰۰
۲۵	۱۲	۲۲۵
۲۵	۱۳	۲۵۰
۳۰	۱۴	۲۸۰
۳۰	۱۵	۳۱۵
۳۰	۱۶	۳۵۵
۳۰	۱۸	۴۰۰
۳۵	۲۰	۴۵۰
۳۵	۲۰	۵۰۰
۴۰	۲۰	۵۶۰
۴۰	۲۰	۶۳۰
۴۰	۲۰	۷۱۰
۵۰	۲۰	۸۰۰
۵۰	۲۰	۹۰۰
۶۰	۲۰	۱۰۰۰
۶۰	۲۰	۱۲۰۰
۷۰	۲۰	۱۴۰۰
۷۰	۲۰	۱۶۰۰

یادآوری - حداقل طول‌های لوله‌ای شکل در این جدول برای محل‌های اتصال الکتروفیوژن بسیار کوتاه هستند. برای این نوع اتصال‌دهی، طول لوله‌ای شکل، منطبق بر عمق نفوذ مطابق با جدول ت-۸ است.
(۲) برای خم‌ها، کاهش طول (های) لوله‌ای شکل مجاز است.

ث-۳-۲-۴ ضخامت دیواره بدنه اتصال

ضخامت دیواره (e) بدنه اتصال باید حداقل برابر با حداقل ضخامت دیواره لوله متناظر باشد (بند ث-۳-۱).

ث-۳-۲-۵ سایر ابعاد

سایر ابعاد اتصالات جوش لب به لب باید توسط تولیدکننده مشخص شود.

ث-۳-۲-۳ اتصالات جوش مادگی

ث-۳-۲-۳-۱ انواع اتصالات جوش مادگی

اتصالات جوش مادگی (شکل ث-۶) باید به دو نوع زیر رده بندی شود:

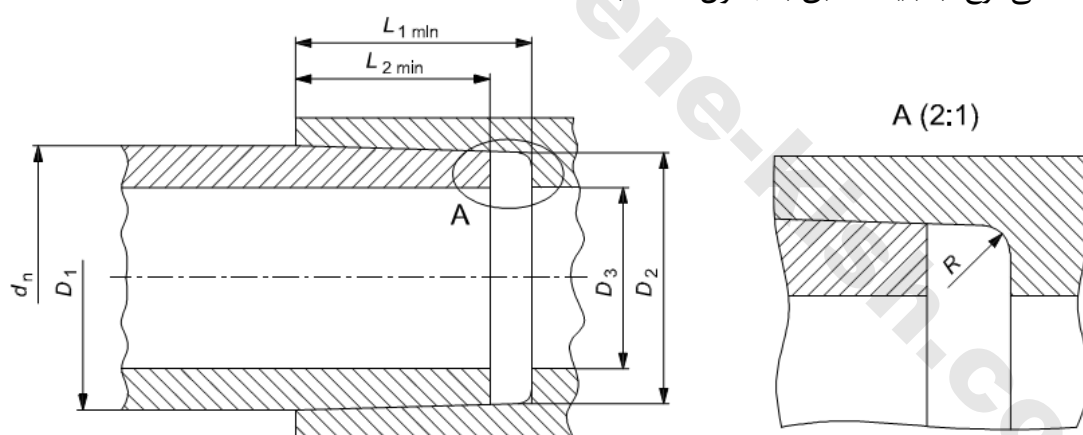
- نوع الف: اتصالاتی که قرار است با لوله های دارای ابعادی مطابق با بند ث-۳-۱ بدون الزام به ماشین کاری سطح بیرونی لوله استفاده شوند.

- نوع ب: اتصالاتی که قرار است با لوله های دارای ابعادی مطابق با بند ث-۳-۱ همراه با الزام به ماشین کاری سطح بیرونی لوله طبق دستورالعمل های تولیدکننده، استفاده شوند.

ث-۳-۲-۳-۲ قطر ها و طول های مادگی ها

قطر (های) اسمی (d_n) جوش مادگی باید متناظر با قطر خارجی لوله ای (لوله هایی) که برای آن طراحی شده باشد و شناسه گذاری شود.

قطر ها و طول های مادگی ها برای اتصالات جوش مادگی نوع الف باید مطابق با جدول ث-۶ و برای اتصالات جوش مادگی نوع ب باید مطابق با جدول ث-۷ باشد.

راهنما:

- D_1 قطر داخلی دهانه مادگی که شامل میانگین قطر دایره در مقطع داخلی محل تقاطع امتداد مادگی با صفحه دهانه مادگی است.
- D_2 میانگین قطر داخلی ریشه مادگی که شامل میانگین قطر دایره در صفحه ای موازی با صفحه دهانه مادگی است که با فاصله L_{1min} نسبت به آن قرار دارد.
- D_3 حداقل قطر کانال جریان (قطر داخلی) از درون بدنه اتصال است.
- L_{1min} حداقل طول مادگی که شامل فاصله از دهانه مادگی تا شانه است.
- L_{2min} حداقل طول جازنی که شامل عمق نفوذ انتهای گرم شده لوله به درون مادگی است.
- R حداقل شعاع در ریشه مادگی است.

شکل ث-۶- قطر ها و طول های اتصالات جوش مادگی

جدول ث-۶- قطر ها و طول های اتصالات جوش مادگی از نوع الف

ابعاد بر حسب میلی متر

عمق نفوذ لوله درون مادگی L_2 L_2 حداقل	طول مادگی L_1 L_1 حداقل	شعاع در ریشه مادگی R R حداکثر	قطر کانال جریان D_3 D_3 حداقل	دوپهنی حداکثر	میانگین قطر داخلی				میانگین قطر خارجی لوله d_{em} d_{em} حداقل	قطر خارجی اسمی لوله d_n d_n
					دهانه مادگی		ریشه مادگی			
					D_2		D_1			
					رواداری	حداقل	رواداری	حداقل		
۹٫۵	۱۳٫۰	۲٫۵	۹٫۰	۰٫۴	+۰٫۳	۱۵٫۱	+۰٫۳	۱۵٫۲	۱۶٫۰	۱۶
۱۱٫۰	۱۴٫۵	۲٫۵	۱۳٫۰	۰٫۴	+۰٫۳	۱۹٫۰	+۰٫۳	۱۹٫۲	۲۰٫۰	۲۰
۱۲٫۵	۱۶٫۰	۲٫۵	۱۸٫۰	۰٫۴	+۰٫۴	۲۳٫۹	+۰٫۳	۲۴٫۲	۲۵٫۰	۲۵
۱۴٫۵	۱۸٫۰	۳٫۰	۲۵٫۰	۰٫۵	+۰٫۴	۳۰٫۹	+۰٫۴	۳۱٫۱	۳۲٫۰	۳۲
۱۷٫۰	۲۰٫۵	۳٫۰	۳۱٫۰	۰٫۵	+۰٫۴	۳۸٫۸	+۰٫۴	۳۹٫۰	۴۰٫۰	۴۰
۲۰٫۰	۲۳٫۵	۳٫۰	۳۹٫۰	۰٫۶	+۰٫۵	۴۸٫۷	+۰٫۵	۴۸٫۹	۵۰٫۰	۵۰
۲۴٫۰	۲۷٫۵	۴٫۰	۴۹٫۰	۰٫۶	+۰٫۵	۶۱٫۶	+۰٫۶	۶۱٫۹	۶۳٫۰	۶۳
۲۶٫۰	۳۰٫۰	۴٫۰	۵۹٫۰	۱٫۰	+۰٫۶	۷۳٫۱	+۰٫۶	۷۴٫۳	۷۵٫۰	۷۵
۲۹٫۰	۳۳٫۰	۴٫۰	۶۹٫۰	۱٫۰	+۰٫۶	۸۷٫۹	+۰٫۶	۸۹٫۳	۹۰٫۰	۹۰
۳۲٫۵	۳۷٫۰	۴٫۰	۸۵٫۰	۱٫۰	+۰٫۶	۱۰۷٫۷	+۰٫۶	۱۰۹٫۴	۱۱۰٫۰	۱۱۰

(۱) فقط در صورت وجود شانه کاربرد دارد.

(۲) طول مادگی (گردشده) برای d16 تا d63: $L_{1min} = 0,3 d_n + 8,5 \text{ mm}$ ؛ برای d75 تا d110: $L_{1min} = 0,2 d_n + 15 \text{ mm}$.

(۳) عمق نفوذ لوله درون مادگی برای d16 تا d63: $L_{2min} = L_{1min} - 3,5 \text{ mm}$ ؛ برای d75 تا d110: معادله ای وجود ندارد.

جدول ث-۷- قطر ها و طول های اتصالات جوش مادگی از نوع ب

ابعاد بر حسب میلی متر

قطر خارجی اسمی لوله	میانگین قطر خارجی لوله		میانگین قطر داخلی						قطر خارجی اسمی لوله		
			دهانه مادگی		ریشه مادگی		d_{em}				
			D_2	D_1							
لوله	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	حداقل	حداکثر	d_n
۱۶	۱۵٫۸	۱۶٫۰	۱۵٫۲	۱۵٫۳	۱۵٫۱	۱۵٫۳	۰٫۴	۱۱٫۰	۲٫۵	۱۳٫۰	۹٫۵
۲۰	۱۹٫۸	۲۰٫۰	۱۹٫۲	۱۹٫۳	۱۹٫۰	۱۹٫۳	۰٫۴	۱۳٫۰	۲٫۵	۱۴٫۵	۱۱٫۰
۲۵	۲۴٫۸	۲۵٫۰	۲۴٫۲	۲۴٫۳	۲۳٫۹	۲۳٫۴	۰٫۴	۱۸٫۰	۲٫۵	۱۶٫۰	۱۲٫۵
۳۲	۳۱٫۸	۳۲٫۰	۳۱٫۱	۳۱٫۴	۳۰٫۹	۳۰٫۴	۰٫۵	۲۵٫۰	۳٫۰	۱۸٫۰	۱۴٫۵
۴۰	۳۹٫۸	۴۰٫۰	۳۹٫۰	۳۹٫۴	۳۸٫۸	۳۸٫۴	۰٫۵	۳۱٫۰	۳٫۰	۲۰٫۵	۱۷٫۰
۵۰	۴۹٫۸	۵۰٫۰	۴۸٫۹	۴۸٫۵	۴۸٫۷	۴۸٫۵	۰٫۶	۳۹٫۰	۳٫۰	۲۳٫۵	۲۰٫۰
۶۳	۶۲٫۷	۶۳٫۰	۶۱٫۹	۶۱٫۵	۶۱٫۶	۶۱٫۵	۰٫۶	۴۹٫۰	۴٫۰	۲۷٫۵	۲۴٫۰
۷۵	۷۴٫۷	۷۵٫۰	۷۳٫۷	۷۳٫۵	۷۳٫۴	۷۳٫۵	۱٫۰	۵۸٫۰	۴٫۰	۳۱٫۰	۲۷٫۵
۹۰	۸۹٫۷	۹۰٫۰	۸۸٫۶	۸۸٫۶	۸۸٫۲	۸۸٫۶	۱٫۰	۶۹٫۰	۴٫۰	۳۵٫۵	۳۲٫۰
۱۱۰	۱۰۹٫۶	۱۱۰٫۰	۱۰۸٫۴	۱۰۸٫۶	۱۰۸٫۰	۱۰۸٫۶	۱٫۰	۸۵٫۰	۴٫۰	۴۱٫۵	۳۸٫۰

(۱) فقط در صورت وجود شانه کاربرد دارد.

(۲) طول مادگی (گردشده): $L_{1min} = 0,3 d_n + 8,5 \text{ mm}$.

(۳) عمق نفوذ لوله درون مادگی: $L_{2min} = L_{1min} - 3,5 \text{ mm}$.

ث-۳-۲-۳ سایر ابعاد

سایر ابعاد اتصالات جوش مادگی باید توسط تولیدکننده مشخص شود.

ث-۳-۲-۴ اتصالات مادگی الکتروفیوژن

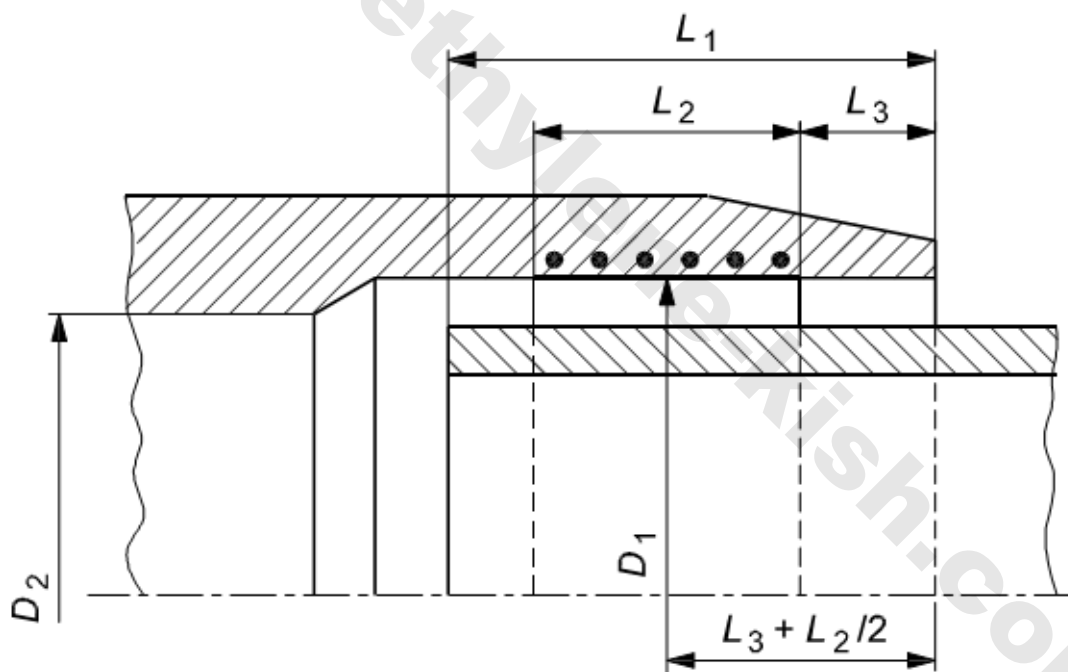
ث-۳-۲-۴-۱ ابعاد مادگی‌های اتصالات الکتروفیوژن

ابعاد مادگی‌های اتصالات الکتروفیوژن (شکل ث-۷) باید مطابق با جدول ث-۸ باشد.

اگر یک اتصال دارای مادگی‌هایی با اندازه‌های مختلف باشد (مانند اتصال از نوع کاهنده)، هر مادگی باید مطابق با الزامات قطر اسمی متناظر باشد.

میانگین قطر داخلی اتصال در میانه ناحیه جوش (D_1) که در شکل ث-۷ نشان داده شده نباید کمتر از d_n باشد. تولیدکننده باید حداقل و حداکثر مقادیر واقعی L_1 و D_1 را برای تعیین مناسب بودن برای گیرداری و ساخت محل اتصال اعلام کند.

در صورت استفاده از اتصالات با انتهای نری دار، طول لوله‌ای شکل بیرونی انتهای جوشی باید امکان مونتاژ با اتصال الکتروفیوژن را فراهم سازد.

راهنما:

- D_1 میانگین قطر داخلی در ناحیه جوش است که در صفحه‌ای موازی با صفحه دهانه در فاصله $L_3 + 0,5L_2$ از آن اندازه‌گیری می‌شود.
- D_2 قطر کانال جریان، که حداقل قطر داخلی کانال جریان از درون بدنه اتصال است.
- L_1 عمق نفوذ لوله یا انتهای نری دار یک اتصال است. در مورد جفت‌ساز بدون توقف‌گر، مقدار آن از نصف طول کل اتصال بیشتر نیست.
- L_2 طول گرم‌شده درون مادگی است، که توسط تولیدکننده به عنوان طول اسمی ناحیه جوش اعلام می‌شود.
- L_3 فاصله بین دهانه اتصال و آغاز ناحیه جوش است، که توسط تولیدکننده به عنوان طول ورودی گرم نشده اسمی اتصال اعلام می‌شود و باید مساوی یا بیش از ۵ mm باشد.

شکل ث-۷- ابعاد مادگی‌های اتصالات الکتروفیوژن

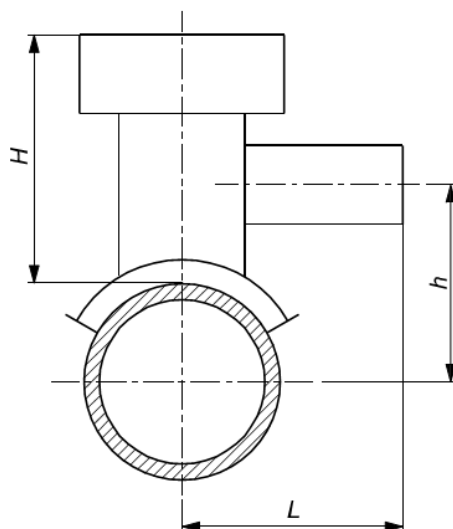
جدول ث-۸- ابعاد مادگی های اتصالات الکتروفيوژن

ابعاد برحسب میلی متر

عمق ناحیه جوش L_2 حداقل	عمق نفوذ L_1 حداکثر حداقل	قطر اسمی اتصال d_n
۱۰	۳۵	۲۰
۱۰	۳۷	۲۰
۱۰	۴۰	۲۵
۱۰	۴۴	۳۲
۱۰	۴۹	۴۰
۱۰	۵۵	۵۰
۱۱	۶۳	۶۳
۱۲	۷۰	۷۵
۱۳	۷۹	۹۰
۱۵	۸۲	۱۱۰
۱۶	۸۷	۱۲۵
۱۸	۹۲	۱۴۰
۲۰	۹۸	۱۶۰
۲۱	۱۰۵	۱۸۰
۲۳	۱۱۲	۲۰۰
۲۶	۱۲۰	۲۲۵
۳۰	۱۲۹	۲۵۰
۳۵	۱۳۹	۲۸۰
۳۹	۱۵۰	۳۱۵
۴۲	۱۶۴	۳۵۵
۴۷	۱۷۹	۴۰۰
۵۱	۱۹۵	۴۵۰
۵۶	۲۱۲	۵۰۰
۶۱	۲۳۵	۵۶۰
۶۷	۲۵۵	۶۳۰

ث-۳-۲-۴-۲ ابعاد اتصالات کمربند الکتروفيوژن

تولیدکننده باید ابعاد کلی اتصال کمربند الکتروفيوژن (شکل ث-۸) را در پرونده فنی مشخص کند. این ابعاد باید شامل حداکثر ارتفاع کمربند (H) و برای سهراهی های انشعاب، ارتفاع لوله انشعاب (h) باشد.

راهنما:

H ارتفاع کمر بند که شامل فاصله از بالای لوله اصلی تا بالای سه راهی انشعاب یا کمر بند است؛
 h ارتفاع لوله انشعاب که شامل فاصله از محور لوله اصلی تا محور لوله انشعاب است؛
 L عرض سه راهی انشعاب که شامل فاصله بین محور لوله و صفحه دهانه سه راهی انشعاب است.

شکل ث-۸- ابعاد اتصالات کمر بند الکترو فیوژن

ث-۳-۲-۳-۴ سایر ابعاد

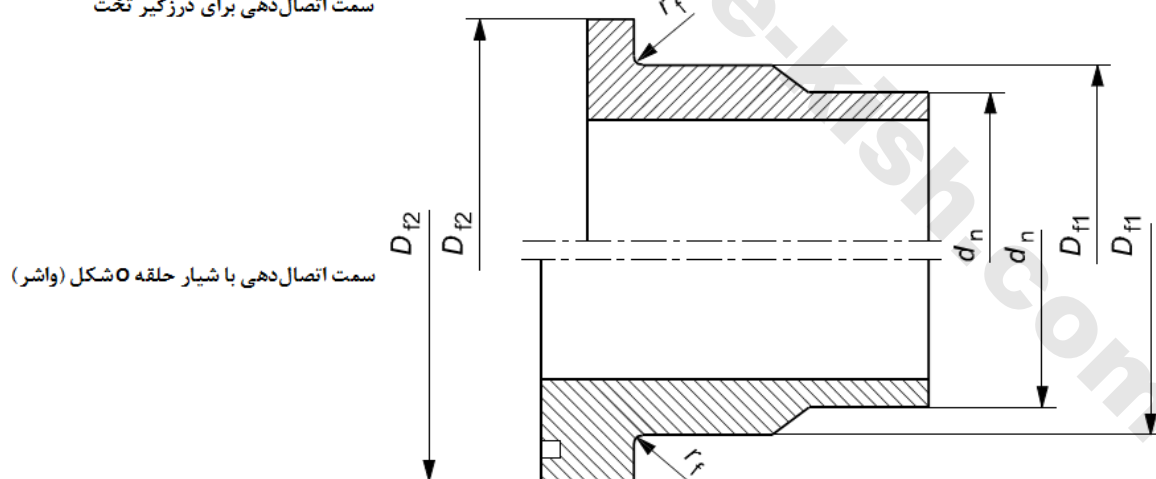
سایر ابعاد مادگی اتصالات الکترو فیوژن باید توسط تولید کننده مشخص شود.

ث-۳-۲-۵ تبدیل های فلنج دار و فلنج های پشت بند

ث-۳-۲-۵-۱ ابعاد تبدیل های فلنج دار برای جوش لب به لب

ابعاد تبدیل های فلنج دار برای جوش لب به لب (شکل ث-۹) باید مطابق با جدول ث-۹ باشد.

سمت اتصال دهی برای درز گیر تخت

راهنما:

D_{f1} قطر خارجی تبدیل فلنج دار
 D_{f2} قطر خارجی پخ روی شانه
 r_f شعاع پخ روی شانه

شکل ث-۹- ابعاد تبدیل های فلنج دار برای جوش لب به لب

جدول ت-۹- ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش لب‌به‌لب

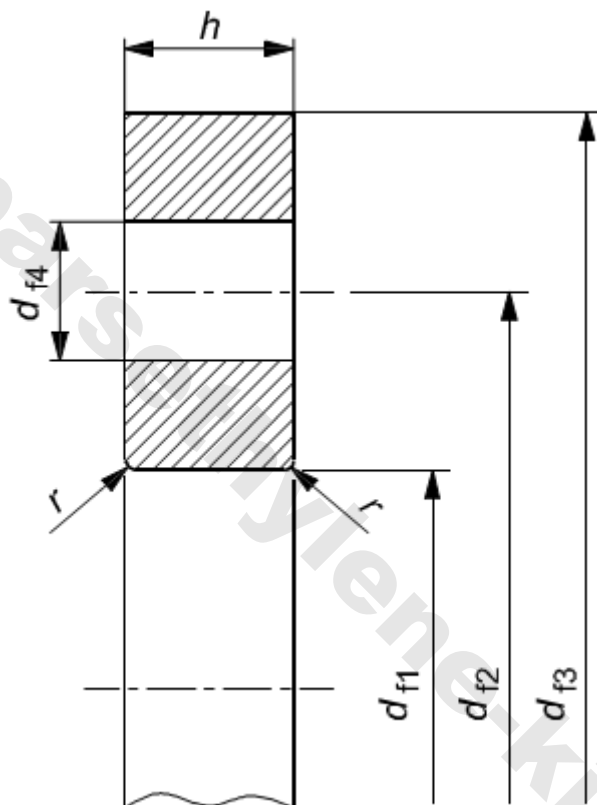
ابعاد برحسب میلی‌متر

شعاع پخ روی شانه r_f	قطر خارجی تبدیل فلنچ‌دار D_{f2}	قطر خارجی پخ روی شانه D_{f1}	قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n
۳	۴۰	۲۲	۱۶
۳	۴۵	۲۷	۲۰
۳	۵۸	۳۳	۲۵
۳	۶۸	۴۰	۳۲
۳	۷۸	۵۰	۴۰
۳	۸۸	۶۱	۵۰
۴	۱۰۲	۷۵	۶۳
۴	۱۲۲	۸۹	۷۵
۴	۱۳۸	۱۰۵	۹۰
۴	۱۵۸	۱۲۵	۱۱۰
۴	۱۵۸	۱۳۲	۱۲۵
۴	۱۸۸	۱۵۵	۱۴۰
۴	۲۱۲	۱۷۵	۱۶۰
۴	۲۱۲	۱۸۳	۱۸۰
۴	۲۶۸	۲۳۲	۲۰۰
۴	۲۶۸	۲۳۵	۲۲۵
۴	۳۲۰	۲۸۵	۲۵۰
۴	۳۲۰	۲۹۱	۲۸۰
۴	۳۷۰	۳۳۵	۳۱۵
۶	۴۳۰	۳۷۳	۳۵۵
۶	۴۸۲	۴۲۷	۴۰۰
۶	۵۸۵	۵۱۴	۴۵۰
۶	۵۸۵	۵۳۰	۵۰۰
۶	۶۸۵	۶۱۵	۵۶۰
۶	۶۸۵	۶۴۲	۶۳۰
۸	۸۰۰	۷۳۷	۷۱۰
۸	۹۰۵	۸۴۰	۸۰۰
۸	۱۰۰۵	۹۴۴	۹۰۰
۸	۱۱۱۰	۱۰۴۷	۱۰۰۰
۸	۱۳۳۰	۱۲۴۵	۱۲۰۰
۸	۱۵۴۰	۱۴۵۰	۱۴۰۰
۱۰	۱۷۶۰	۱۶۵۰	۱۶۰۰

ث-۳-۲-۵-۲ ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش لب‌به‌لب
ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش لب‌به‌لب (شکل ث-۱۰) باید مطابق با
جدول ث-۱۰ باشد.

یادآوری ۱- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند در جدول ث-۱۰ برای رده فشاری ۱۰ PN است. برای ابعاد مربوط به سایر رده‌های
فشاری، به EN 1092-1 مراجعه شود.

یادآوری ۲- ضخامت فلنج‌های پشت‌بند با توجه به رده فشاری فلنج در EN 1092-1 ارائه شده است. در جداول ابعادی
استاندارد فوق، با توجه به اینکه فلنج پشت‌بند از نوع 01 است (Type 01)، ضخامت از ستون با سرعنوان C_1 تعیین می‌شود.

راهنما:

d_{f1}	قطر داخلی فلنج
d_{f2}	قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ فلنج
d_{f3}	قطر خارجی فلنج
d_{f4}	قطر سوراخ پیچ‌ها
r	شعاع فلنج
h	ضخامت حلقه پشت‌بند

یادآوری - ضخامت (h) فلنج پشت‌بند به نوع مواد مورد استفاده بستگی دارد.

شکل ث-۱۰- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش لب‌به‌لب

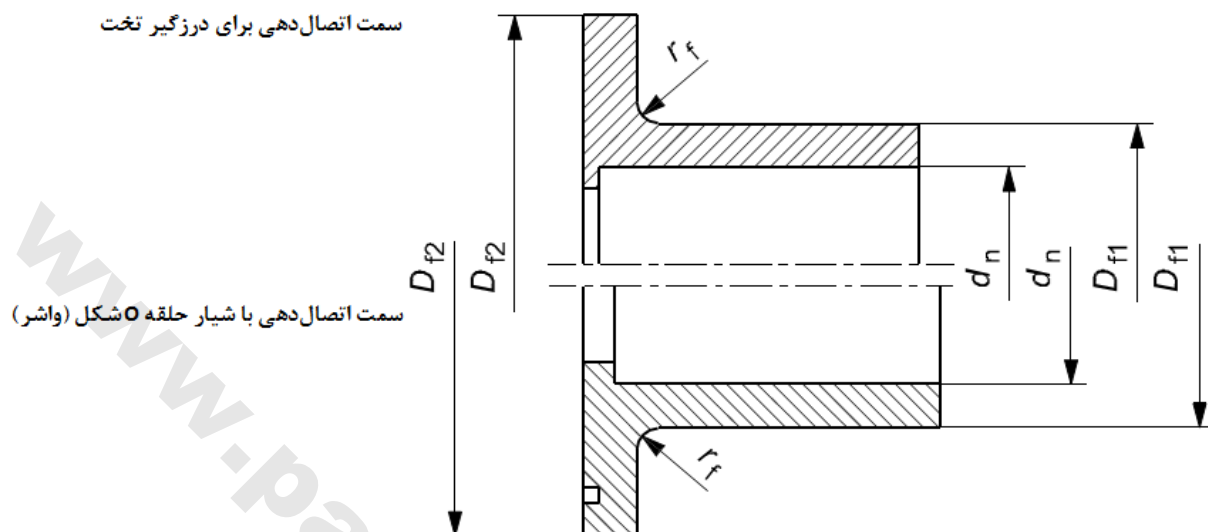
جدول ت-۱۰- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش لب‌به‌لب

ابعاد برحسب میلی‌متر

قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n	اندازه اسمی فلنج DN	قطر داخلی فلنج d_{f1}	قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ‌ها d_{f2}	قطر خارجی فلنج d_{f3} حداقل	قطر سوراخ‌های پیچ d_{f4}	شعاع فلنج r	تعداد سوراخ‌های پیچ N	رزوه متریک پیچ
۱۶	۱۰	۲۳	۶۰	۹۰	۱۴	۳	۴	M12
۲۰	۱۵	۲۸	۶۵	۹۵	۱۴	۳	۴	M12
۲۵	۲۰	۳۴	۷۵	۱۰۵	۱۴	۳	۴	M12
۳۲	۲۵	۴۲	۸۵	۱۱۵	۱۴	۳	۴	M12
۴۰	۳۲	۵۱	۱۰۰	۱۴۰	۱۸	۳	۴	M16
۵۰	۴۰	۶۲	۱۱۰	۱۵۰	۱۸	۳	۴	M16
۶۳	۵۰	۷۸	۱۲۵	۱۶۵	۱۸	۳	۴	M16
۷۵	۶۵	۹۲	۱۴۵	۱۸۵	۱۸	۳	۴	M16
۹۰	۸۰	۱۰۸	۱۶۰	۲۰۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۱۰	۱۰۰	۱۲۸	۱۸۰	۲۲۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۲۵	۱۰۰	۱۳۵	۱۸۰	۲۲۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۴۰	۱۲۵	۱۵۸	۲۱۰	۲۵۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۶۰	۱۵۰	۱۷۸	۲۴۰	۲۸۵	۲۲	۳	۸	M20
۱۸۰	۱۵۰	۱۸۸	۲۴۰	۲۸۵	۲۲	۳	۸	M20
۲۰۰	۲۰۰	۲۳۵	۲۹۵	۳۴۰	۲۲	۳	۸	M20
۲۲۵	۲۰۰	۲۳۸	۲۹۵	۳۴۰	۲۲	۳	۸	M20
۲۵۰	۲۵۰	۲۸۸	۳۵۰	۳۹۵	۲۲	۳	۱۲	M20
۲۸۰	۲۵۰	۲۹۴	۳۵۰	۳۹۵	۲۲	۳	۱۲	M20
۳۱۵	۳۰۰	۳۳۸	۴۰۰	۴۴۵	۲۲	۳	۱۲	M20
۳۵۵	۳۵۰	۳۷۶	۴۶۰	۵۰۵	۲۲	۴	۱۶	M20
۴۰۰	۴۰۰	۴۳۰	۵۱۵	۵۶۵	۲۶	۴	۱۶	M24
۴۵۰	۵۰۰	۵۱۷	۶۲۰	۶۷۰	۲۶	۴	۲۰	M24
۵۰۰	۵۰۰	۵۳۳	۶۲۰	۶۷۰	۲۶	۴	۲۰	M24
۵۶۰	۶۰۰	۶۱۸	۷۲۵	۷۸۰	۳۰	۴	۲۰	M27
۶۳۰	۶۰۰	۶۴۵	۷۲۵	۷۸۰	۳۰	۴	۲۰	M27
۷۱۰	۷۰۰	۷۴۰	۸۴۰	۸۹۵	۳۰	۵	۲۴	M27
۸۰۰	۸۰۰	۸۴۳	۹۵۰	۱۰۱۵	۳۳	۵	۲۴	M30
۹۰۰	۹۰۰	۹۴۷	۱۰۵۰	۱۱۱۵	۳۳	۵	۲۸	M30
۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۵۰	۱۱۶۰	۱۲۳۰	۳۶	۵	۲۸	M33
۱۲۰۰	۱۲۰۰	۱۲۶۰	۱۳۸۰	۱۴۵۵	۳۹	۶	۳۲	M36
۱۴۰۰	۱۴۰۰	۱۴۷۰	۱۵۹۰	۱۶۷۵	۴۲	۷	۳۶	M39
۱۶۰۰	۱۶۰۰	۱۶۷۰	۱۸۲۰	۱۹۱۵	۴۸	۷	۴۰	M45

ث-۳-۲-۵-۳ ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار (شکل ث-۱۱) باید مطابق با جدول ث-۱۱ باشد.

راهنما:

D_{f1} قطر خارجی تبدیل فلنچ‌دار
 D_{f2} قطر خارجی پخ روی شانه
 r_f شعاع پخ روی شانه

شکل ث-۱۱- ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

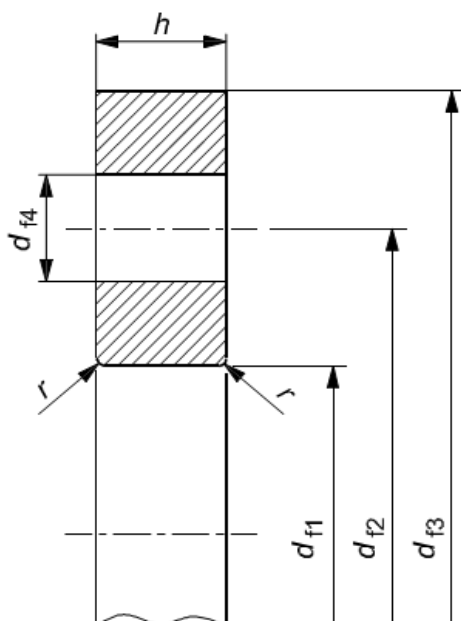
جدول ث-۱۱- ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

ابعاد برحسب میلی‌متر

شعاع پخ روی شانه r_f	قطر خارجی تبدیل فلنچ‌دار D_{f2}	قطر خارجی پخ روی شانه D_{f1}	قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n
۳	۴۰	۲۲	۱۶
۳	۴۵	۲۷	۲۰
۳	۵۸	۳۳	۲۵
۳	۶۸	۴۱	۳۲
۳	۷۸	۵۰	۴۰
۳	۸۸	۶۱	۵۰
۴	۱۰۲	۷۶	۶۳
۴	۱۲۲	۹۰	۷۵
۴	۱۳۸	۱۰۸	۹۰
۴	۱۵۸	۱۳۱	۱۱۰

ث-۳-۲-۵-۴ ابعاد فلنچ‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

ابعاد فلنچ‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی (شکل ث-۱۲) باید مطابق با جدول ث-۱۲ باشد.

راهنما:

- d_{f1} قطر داخلی فلنج
- d_{f2} قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ فلنج
- d_{f3} قطر خارجی فلنج
- d_{f4} قطر سوراخ پیچ‌ها
- r شعاع فلنج
- h ضخامت حلقه پشت‌بند

یادآوری - ضخامت (h) فلنج پشت‌بند به نوع مواد مورد استفاده بستگی دارد.

شکل ث-۱۲- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش مادگی

جدول ث-۱۲- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند برای استفاده با تبدیل‌های فلنج‌دار برای جوش مادگی

ابعاد برحسب میلی‌متر

قطر خارجی اسمی لوله متناظر d_n	اندازه اسمی فلنج DN	قطر داخلی فلنج d_{f1}	قطر دایره مراکز سوراخ‌های پیچ‌ها d_{f2}	قطر خارجی فلنج d_{f3} حداقل	قطر سوراخ‌های پیچ d_{f4}	شعاع فلنج r	تعداد سوراخ‌های پیچ N	رزوه متریک پیچ
۱۶	۱۰	۲۳	۶۰	۹۰	۱۴	۳	۴	M12
۲۰	۱۵	۲۸	۶۵	۹۵	۱۴	۳	۴	M12
۲۵	۲۰	۳۴	۷۵	۱۰۵	۱۴	۳	۴	M12
۳۲	۲۵	۴۲	۸۵	۱۱۵	۱۴	۳	۴	M12
۴۰	۳۲	۵۱	۱۰۰	۱۴۰	۱۸	۳	۴	M16
۵۰	۴۰	۶۲	۱۱۰	۱۵۰	۱۸	۳	۴	M16
۶۳	۵۰	۷۸	۱۲۵	۱۶۵	۱۸	۳	۴	M16
۷۵	۶۵	۹۲	۱۴۵	۱۸۵	۱۸	۳	۴	M16
۹۰	۸۰	۱۱۰	۱۶۰	۲۰۰	۱۸	۳	۸	M16
۱۱۰	۱۰۰	۱۳۳	۱۸۰	۲۲۰	۱۸	۳	۸	M16

ث-۴ مشخصات مکانیکی

ث-۴-۱ مشخصات مکانیکی لوله‌ها و اتصالات

ث-۴-۱-۱ کلیات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ث-۱۳ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده در جدول ث-۱۴، مشخصات مکانیکی اجزای سامانه باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ث-۱۳ باشد.

جدول ث-۱۳- مشخصات مکانیکی

روش آزمون ^۱	پارامترهای آزمون			الزامات	مشخصه
	زمان h	تنش هیدروستاتیک MPa	مواد		
ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳	مساوی یا بیش از ۱۰۰	۲۱٫۰ ۱۶٫۰ ۱۶٫۰ ۱۵٫۰	PP-H PP-B PP-R PP-RCT	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	مقاومت به فشار داخلی در دمای ۲۰ °C
ملی ۱۲۱۸۱-۱ ملی ۱۲۱۸۱-۲ ملی ۱۲۱۸۱-۳	مساوی یا بیش از ۱۰۰۰	۳٫۵ ۲٫۶ ۳٫۵ ۳٫۸	PP-H PP-B PP-R PP-RCT		مقاومت به فشار داخلی در دمای ۹۵ °C

(۱) اتصالات باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۳ تهیه شده و مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۲ آزمون شوند.

جدول ث-۱۴- شرایط آزمون برای آزمون فشار داخلی

پارامترهای آزمون	
درپوش‌های انتهایی	نوع الف مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
آرایش‌یابی	آزاد
مدت زمان تثبیت شرایط	مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱
نوع آزمون	آب در آب یا آب در هوا ^۱

(۱) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب در آب باید استفاده شود.

ث-۴-۱-۲ مقاومت به ضربه لوله‌ها

ث-۴-۱-۲-۱ کلیات

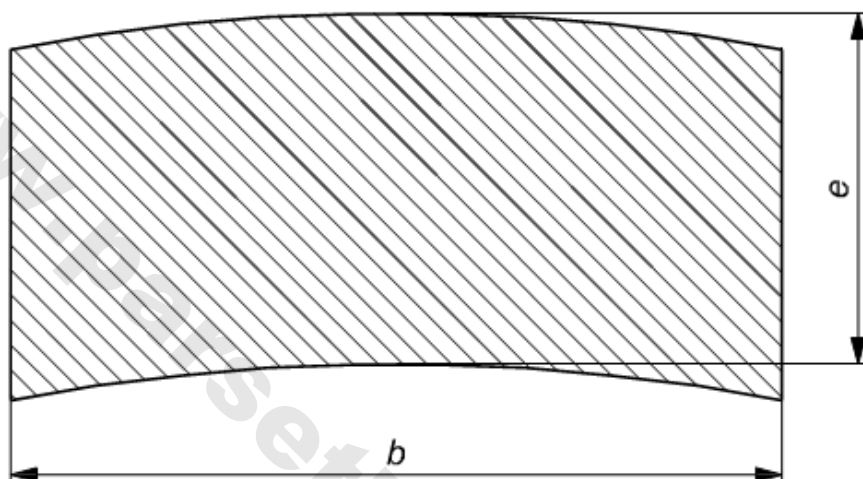
آزمون ضربه باید به روش پاندولی مطابق با بند ث-۴-۱-۲-۲ یا روش ساعت‌گرد مطابق با بند ث-۴-۱-۲-۳ انجام شود.

یادآوری- برای لوله‌های با $d_n < 20 \text{ mm}$ ، به دلایل عملی، فقط انجام آزمون ضربه به روش پاندولی امکان‌پذیر است.

در صورت وجود اختلاف نظر بین تولیدکننده و کاربر نهایی، آزمون ضربه باید به روش پاندولی انجام شود.

ت-۴-۱-۲-۲ آزمون ضربه به روش پاندولی

آزمونه‌ها مطابق با جدول ت-۱۵ از لوله برداشته می‌شوند. شکل آزمونه‌ها باید به صورت برش‌هایی از لوله یا میله‌هایی در جهت محور باشد (شکل ت-۱۳). میله‌ها، که باید تا حد امکان به طور مساوی حول محیط تقسیم شده باشند، باید مطابق با جدول ت-۱۵ از برش‌هایی از لوله به طول (50 ± 1) mm یا (120 ± 2) mm برداشته شوند. عرض آزمونه‌ها در جدول ت-۱۵ باید برابر با طول (b) قطعه‌ای از دایره دیواره (e) بیرونی و درونی لوله باشد (شکل ت-۱۳).

شکل ت-۱۳- ابعاد آزمونه برای آزمون ضربه

جدول ت-۱۵- ابعاد تبدیل‌های فلنچ‌دار برای جوش مادگی

ابعاد بر حسب میلی‌متر

نوع آزمونه	لوله		آزمونه			دهانه $+0.5$ -0
	قطر خارجی اسمی d_n	ضخامت دیواره e	طول	عرض	ضخامت	
۱	$d_n < 25$	ضخامت لوله تولیدشده	برش لوله به طول (100 ± 2)			۷۰
۲	$d_n \geq 25$	$e \leq 4.2$	50 ± 1	6 ± 0.2	ضخامت لوله تولیدشده	۴۰
۳	$d_n > 25$	$e > 4.2$	120 ± 2	15 ± 0.5	مساوی یا کمتر از ۱۰/۵	۷۰

اگر ضخامت دیواره لوله مساوی یا کمتر از ۱۰/۵ mm باشد؛ سطح آزمونه‌ها نباید ماشین‌کاری شوند. سطح آزمونه‌های تهیه شده از لوله‌هایی با ضخامت دیواره بیش از ۱۰/۵ mm باید تا ضخامت (10 ± 0.5) mm ماشین‌کاری شوند. آزمون ضربه مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۹۲۷۷-۲ باید روی ۱۰ آزمونه طوری انجام شود که عمل ضربه‌زدن روی سطح بیرونی یا سمت آماده‌سازی شده سطح انجام شود.

برای لوله‌های PP-H، آزمون باید در دمای (23 ± 2) °C و برای لوله‌های PP-B، PP-R و PP-RCT آزمون باید در دمای (0 ± 2) °C انجام شود.

آزمونه‌ها باید از نظر شکست بررسی شوند. اگر بیش از یک آزمونه دچار شکست شده باشد، آزمون ضربه باید با ۲۰ آزمونه جدید برداشته شده از همان لوله تکرار شود.

ث-۴-۱-۲-۳ آزمون ضربه به روش ساعت گرد

پس از انجام آزمون مطابق با روش آزمون مشخص شده در جدول ث-۱۶ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، TIR باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ث-۱۶ باشد.

جدول ث-۱۶- آزمون ضربه به روش ساعت گرد

روش آزمون	پارامترهای آزمون	الزامات	مشخصه
استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۸	دمای تثبیت شرایط °C	TIR ≤ ۱۰ %	ضربه به روش ساعت گرد
	محیط تثبیت شرایط آب		
	d ۲۵		
	d ۹۰		
	جدول ث-۱۷		
	جدول ث-۱۷		

جدول ث-۱۷- وزن و ارتفاع سقوط ضربه زن برای آزمون ضربه به روش ساعت گرد

ارتفاع سقوط ضربه زن mm	وزن ضربه زن kg	قطر خارجی اسمی d_n
۴۰۰	۰٫۵	۲۰
۵۰۰	۰٫۵	۲۵
۶۰۰	۰٫۵	۳۲
۸۰۰	۰٫۵	۴۰
۱۰۰۰	۰٫۵	۵۰
۱۰۰۰	۰٫۸	۶۳
۱۰۰۰	۰٫۸	۷۵
۱۲۰۰	۰٫۸	۹۰
۱۶۰۰	۱٫۰	۱۱۰
۲۰۰۰	۱٫۲۵	۱۲۵
۲۰۰۰	۱٫۶	۱۴۰
۲۰۰۰	۱٫۶	۱۶۰
۲۰۰۰	۲٫۰	۱۸۰
۲۰۰۰	۲٫۰	۲۰۰
۲۰۰۰	۲٫۵	۲۲۵
۲۰۰۰	۲٫۵	۲۵۰
۲۰۰۰	۲٫۵	۲۸۰
۲۰۰۰	۳٫۲	$d_n \geq ۳۱۵$

ث-۴-۲ مشخصات مکانیکی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135، ISO 16136، ISO 16137، ISO 16138، ISO 16139 یا ISO 21787 باشند.

ت-۵ مشخصات فیزیکی

ت-۵-۱ مشخصات فیزیکی لوله‌ها

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ت-۱۸ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی لوله‌ها باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ت-۱۸ باشد.

جدول ت-۱۸- مشخصات فیزیکی لوله‌ها

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	پس از فرایند مواد، انحراف نسبت به MFR تعیین شده توسط تولیدکننده مواد اولیه، حداکثر $\pm 30\%$	دمای آزمون وزنه بارگذاری یا ^(۱) دمای آزمون وزنه بارگذاری	استاندارد ملی ایران شماره ۶۹۸۰-۱
پایداری گرمایی آزمون شده به وسیله مقاومت به فشار داخلی در دمای 110°C	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	تنش هیدروستاتیک برای PP-H PP-B PP-R PP-RCT مدت زمان آزمون	استانداردهای ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۲
برگشت طولی	$\geq 2\%$	دمای آزمون PP-H PP-B PP-R PP-RCT مدت زمان غوطه‌وری $e \leq 8 \text{ mm}$ $8 \text{ mm} < e \leq 16 \text{ mm}$ طول آزمون	استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۴ روش الف: آون هوا

(۱) از روش جایگزین می‌تواند استفاده شود. در صورت وجود اختلاف نظر، روش آزمون توافق شده با تولیدکننده مواد اولیه که در مشخصات فنی محصول قید شده باید استفاده شود.

ت-۵-۲ مشخصات فیزیکی اتصالات

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ت-۱۹ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، مشخصات فیزیکی اتصالات باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ت-۱۹ باشد.

جدول ث-۱۹- مشخصات فیزیکی اتصالات

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
نرخ جرمی جریان مذاب (MFR)	پس از فرایند، انحراف نسبت به MFR تعیین شده توسط تولیدکننده مواد اولیه، حداکثر $\pm 30\%$	دمای آزمون وزنه بارگذاری یا ^(۱) دمای آزمون وزنه بارگذاری	استاندارد ملی ایران شماره ۶۹۸۰-۱
(۱) از روش جایگزین می تواند استفاده شود. در صورت وجود اختلاف نظر، روش آزمون توافق شده با تولیدکننده مواد اولیه که در مشخصات فنی محصول قید شده باید استفاده شود.			

ث-۵-۳ مشخصات فیزیکی شیرآلات

شیرآلات، برحسب کاربرد، بسته به نوع شیر باید مطابق با الزامات ISO 16135, ISO 16136, ISO 16137, ISO 16138, ISO 16139 یا ISO 21787 باشند. علاوه بر این، مشخصات فیزیکی شیر باید مطابق با بند ث-۵-۲ نیز باشد.

ث-۶ کارایی سامانه

ابتدا سامانه مونتاژ شده آزمون مطابق با بند ۱۲-۲ تهیه می شود. پس از انجام آزمون سامانه مونتاژ شده مطابق با جدول ث-۲۰ با استفاده از پارامترهای نشان داده شده، سامانه مونتاژ شده آزمون باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ث-۲۰ باشد.

جدول ث-۲۰- الزامات عمومی برای کارایی سامانه

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون ^(۱)
استحکام هیدروستاتیک در دمای 20°C برای محل های اتصال جوشی و مکانیکی ^(۲)	بدون نقیصه حین مدت زمان آزمون	درپوش های انتهایی آرایش یابی دمای آزمون نوع آزمون تنش هیدروستاتیک: PP-H PP-B PP-R PP-RCT مدت زمان تثبیت شرایط مدت زمان آزمون	استانداردهای ملی ایران شماره های ۱۲۱۸۱-۱ و ۱۲۱۸۱-۴
(۱) سامانه های مونتاژ شده از لوله ها و اتصالات باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۴ تهیه و مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۱۸۱-۴ آزمون شوند. (۲) برای محل های اتصال مکانیکی، سایر آزمون های لازم مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۱۲۶۴ انجام می شود. (۳) در صورت وجود اختلاف نظر، روش آب در آب باید استفاده شود. (۴) PN سامانه است.			

پیوست ج (آگاهی‌دهنده)

طراحی و نصب

ج-۱ طراحی سامانه‌های لوله‌گذاری پلاستیکی برای کاربردهای صنعتی

برای طراحی یک سامانه مونتاژشده لوله‌گذاری (مانند تعیین حداکثر فشار کاری، p_s)، توصیه می‌شود عوامل زیر در نظر گرفته شوند:

- دما (T) که به‌طور معمول ثابت است. در صورت تغییر دما، توصیه می‌شود از اصل ماینر^۱ در ISO 13760 استفاده شود؛

- فشار (p) که به‌طور معمول ثابت است. در صورت تغییر فشار، توصیه می‌شود از اصل ماینر در ISO 13760 استفاده شود؛

- عمر (t) که به‌طور معمول ۲۵ سال است؛

- تنش (σ) که برحسب کاربرد، از معادلات داده‌شده در پیوست الف تا پیوست ث محاسبه می‌شود؛

- مقاومت به رشد سریع ترک برای لوله انتقال‌دهنده هوا یا گاز تراکم‌پذیر؛

- مقاومت شیمیایی مواد اجزای سامانه به سیال؛

- ضریب طراحی لازم (C) که حداقل مقدار آن در استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۵ داده شده است؛

- تاثیر فرسایش و سایش ذرات جامد موجود در سیالات؛

- تاثیر تغییر طول (ناشی از دما، تورم، فشار داخلی)؛

- نوع نصب (ثابت، شناور و غیره)؛

- فواصل تکیه‌گاهی در سامانه لوله‌گذاری نصب‌شده.

طراحی سامانه لوله‌گذاری با استفاده از این عوامل همراه با منحنی‌های حداقل استحکام هیدروستاتیک لازم با در نظر گرفتن الزامات ملی و یا محلی انجام می‌شود؛ که در صورت لزوم با روش‌های طراحی آزمایش تکمیل می‌شود.

یادآوری - به‌دلیل اینکه روش‌های متعدد محاسبه برای طراحی سامانه‌های لوله‌گذاری پلاستیکی برای کاربردهای صنعتی وجود دارد، فقط برخی عوامل کلی می‌تواند داده شود. راهنمای نصب سامانه‌های صنعتی می‌تواند در آیین‌نامه‌های ملی یا محلی یافت شود.

1- Miner's Rule

ج-۲ نصب سامانه‌های لوله‌گذاری پلاستیکی

برای نصب اجزای مطابق با این استاندارد، الزامات ملی و یا محلی کاربرد دارد.

علاوه بر این، تولیدکننده اجزا می‌تواند آیین‌نامه‌ای برای نصب ارائه دهد؛ که در آن به حمل و نقل، انبارش، جابجایی و نصب مطابق با دستورالعمل‌های ملی و یا محلی ارجاع شود. برای کاربردهای روزمینی، توصیه می‌شود الزامات اضافی مربوط به شرایط جوی بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

www-parsethylene-kish-com

پیوست چ

(آگاهی‌دهنده)

تغییرات اعمال شده در استاندارد منبع

چ-۱ بخش‌های اضافه شده

- بند ۱: به منظور جلوگیری از اشتباه و رفع ابهام، یادآوری ۱ به شرح زیر اضافه شده است:
- یادآوری ۱** - منظور از پلی‌بوتن در این استاندارد، پلی‌بوتن-۱ (PB-1)^۱ است؛ که برای سهولت، از شناسه‌گذاری پلی‌بوتن همراه با کوتاه‌نوشت PB در سراسر این استاندارد استفاده می‌شود.
- بند ۱: با توجه به اینکه در صنایع ذکر شده برای کاربرد صنعتی لوله‌های آب مصارف انسانی نیز ممکن است استفاده شود، به منظور جلوگیری از اشتباه و رفع ابهام، یادآوری ۴ به شرح زیر اضافه شده است:
- یادآوری ۴** - این استاندارد برای لوله‌های مورد استفاده در مصارف انسانی^۲ صنایع فوق کاربرد ندارد.
- بند ۲: با توجه به وجود آزمون رشد آهسته ترک در جدول‌های ب-۳ و ت-۲ استاندارد و ارجاع به استاندارد آزمون آن، استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۰۶۵ به مراجع الزامی اضافه شده است.
- بند ۲: با توجه به اضافه کردن آزمون سقوط وزنه به روش ساعت‌گرد در زیربند ت-۴-۱-۲-۳، استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۸ به مراجع الزامی اضافه شده است.
- زیربند ۳-۴-۱: در سمت راست معادله (۳)، عبارت حاوی ضریب طراحی $\left(\frac{20 MRS}{C(SDR - 1)}\right)$ اضافه شده است.
- زیربند ۴-۱: با توجه به استفاده از فشار بحرانی (p_c) در متن استاندارد، نماد p_c اضافه شده است.
- زیربند ۵-۱: به منظور تاکید بر ممنوعیت تولید مواد توسط شرکت‌های آمیزه‌ساز، یادآوری درخصوص تولید مواد PB، PE، PE-RT و PP توسط تولیدکننده مواد بکر (صنایع پتروشیمی) اضافه شده است.
- زیربند ۵-۱: به منظور تاکید بر ممنوعیت تولید مواد توسط شرکت‌های آمیزه‌ساز، یادآوری درخصوص تولید مواد PB، PE، PE-RT و PP توسط تولیدکننده مواد بکر (صنایع پتروشیمی) اضافه شده است.
- زیربند ۵-۴: به منظور ساماندهی نحوه استفاده از مواد فرایندشده داخلی در داخل کشور، عبارت «فقط تحت شرایط ذکر شده در پیوست موادی مرتبط» اضافه شده است.

1- Polybutene-1

2- Human consumption

- زیربند ۱۰-۱: با توجه به اهمیت درزگیرها در کارایی سامانه‌های لوله‌گذاری، پاراگراف زیر اضافه شده است: مواد الاستومری مورد استفاده برای تولید درزگیر از نظر رده‌بندی مقاومت شیمیایی درمقابل سیال، برحسب کاربرد، باید مطابق با گونه ۱ در استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۳۲ باشد.

- زیربند ۱۶-۱: با توجه به اینکه چاپ به روش متداول برای نشانه‌گذاری انواع لوله‌ها، برای لوله‌های پلی‌اتیلن کاربرد ندارد، یادآوری ۲ به شرح زیر اضافه شده است:

یادآوری ۲ - در صورت استفاده از چاپ برای نشانه‌گذاری، چاپ باید به روشی انجام شود که عناصر نشانه‌گذاری دائمی بوده و خوانایی آن‌ها پس از انبارش، قرارگرفتن در معرض شرایط جوی، حمل و نقل، نصب و بهره‌برداری حفظ شود.

- زیربند ۱۶-۲: با توجه به اهمیت مشخص بودن نوع کاربرد در نشانه‌گذاری روی لوله، ردیف مربوط به نوع کاربرد به جدول ۲ اضافه شده است.

- زیربند ۱۶-۳: با توجه به اهمیت مشخص بودن نوع کاربرد در نشانه‌گذاری روی اتصالات، ردیف مربوط به نوع کاربرد به جدول ۳ اضافه شده است.

- زیربند الف-۱-۳: به‌منظور ساماندهی نحوه استفاده از مواد فرایندشده داخلی PB، جمله زیر اضافه شده است:

استفاده از مواد فرایند شده داخلی به میزان حداکثر ۵٪ وزنی فقط در صورتی مجاز است که MFR مواد فرایندشده مطابق با الزامات داده‌شده در جدول الف-۱۱ این پیوست باشد.

- زیربند ب-۱-۴: به‌منظور تاکید بر استفاده از آمیزه خودرنگ سیاه PE مطابق با بند ب-۲، جمله زیر اضافه شده است.

اگر مواد پلی‌اتیلن به‌صورت خودرنگ سیاه و حاوی ۲٪ تا ۲٫۵٪ دوده پلاستیک باشد، در اینصورت مقاوم به UV و مطابق با الزامات بند ۶-۳ در نظر گرفته می‌شود.

- زیربند ب-۱-۴: به‌منظور ساماندهی نحوه استفاده از مواد فرایندشده داخلی PE، جملات زیر اضافه شده است:

استفاده از آمیزه سیاه فرایندشده داخلی به میزان حداکثر ۵٪ وزنی فقط تحت شرایط زیر مجاز است:

الف - MFR و OIT مواد فرایندشده باید مطابق با الزامات داده‌شده در جدول ب-۱۷ این پیوست باشد؛

ب - آمیزه مواد فرایندشده با آمیزه پلی‌اتیلنی که همراه با آن استفاده می‌شود یکسان باشد.

منظور از یکسان بودن آمیزه، یکسان بودن جنس و گونه پلی‌اتیلن است.

- زیربند ب-۱-۴: با توجه به استانداردهای ملی ایران شماره ۱۴۴۲۷ (کاربرد آب‌رسانی) و شماره ۱۱۲۳۳ (کاربرد گازرسانی) در جدول ب-۲ برای آزمون MFR، پانویست ۲ اضافه شده و حد بالایی MFR نیز به ۰٫۷ کاهش یافته است.

- زیربند ب-۳-۱-۱: با توجه به اینکه در تمام استانداردهای سامانه‌های لوله‌گذاری پلی‌اتیلن، رواداری برای محل‌های اتصال جوش لب‌به‌لب از گونه B است، عبارت «جوش لب‌به‌لب» به یادآوری اضافه شده است.

- زیربند ب-۳-۲-۵: با توجه به اینکه ابعاد داده‌شده در استاندارد منبع فقط برای ۱۰ PN است، یادآوری زیر اضافه شده است:

یادآوری ۱- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند در جدول ب-۱۱ برای رده فشاری ۱۰ PN است. برای ابعاد مربوط به سایر رده‌های فشاری، به EN 1092-1 مراجعه شود.

- زیربند ب-۳-۲-۵: با توجه به اینکه ضخامت فلنج پشت‌بند در استاندارد منبع داده نشده است، یادآوری زیر اضافه شده است:

یادآوری ۲- ضخامت فلنج‌های پشت‌بند با توجه به رده فشاری فلنج در EN 1092-1 ارائه شده است. در جداول ابعادی استاندارد فوق، با توجه به اینکه فلنج پشت‌بند از نوع 01 است (Type 01)، ضخامت از ستون با سرعنوان C_1 تعیین می‌شود.

- زیربند ب-۴-۱-۱: با توجه به عنوان بند ب-۴-۱ درخصوص لوله‌ها و اتصالات، استاندارد ملی ایران شماره ۳-۱۲۱۸۱ برای اتصالات به جدول B.14 استاندارد منبع اضافه شده است.

- زیربند ب-۵-۲: با توجه به جدول A.11 که مشابه با جدول B.17 است، برای آزمون برگشت طولی روش آزمون و پانوش ۲ به جدول B.17 استاندارد منبع اضافه شده است.

- زیربند پ-۱-۴: به‌منظور ساماندهی نحوه استفاده از مواد فرایندشده داخلی PE-RT، جملات زیر اضافه شده است:

استفاده از آمیزه فرایندشده داخلی به میزان حداکثر ۵٪ وزنی فقط تحت شرایط زیر مجاز است:

الف- MFR مواد فرایندشده باید مطابق با الزامات داده‌شده در جدول پ-۱ این پیوست باشد؛

ب- آمیزه مواد فرایندشده با آمیزه PE-RT که همراه با آن استفاده می‌شود یکسان باشد.

منظور از یکسان‌بودن آمیزه، یکسان بودن جنس و گونه PE-RT است.

- زیربند ث-۱-۴: به‌منظور ساماندهی نحوه استفاده از مواد فرایندشده داخلی PP، جملات زیر اضافه شده است:

استفاده از آمیزه سیاه فرایندشده داخلی به میزان حداکثر ۵٪ وزنی فقط تحت شرایط زیر مجاز است:

الف- MFR مواد فرایندشده باید مطابق با الزامات داده‌شده در جدول ث-۲ این پیوست باشد؛

ب- آمیزه مواد فرایندشده با آمیزه پلی‌پروپیلنی که همراه با آن استفاده می‌شود یکسان باشد.

منظور از یکسان‌بودن آمیزه، یکسان بودن جنس و گونه پلی‌پروپیلن است.

- زیربند ث-۳-۱-۱: با توجه به اینکه در استانداردهای سامانه‌های لوله‌گذاری پلی‌پروپیلن، رواداری برای محل‌های اتصال جوش لب‌به‌لب از گونه B است، عبارت «جوش لب‌به‌لب» به یادآوری اضافه شده است.

- زیربند ث-۳-۲-۴-۱: با توجه به اینکه در جدول ث-۳ (میانگین قطرهای خارجی، رواداری‌های مربوط و دوپهنی) و جدول ث-۴ (ضخامت‌های دیواره و رواداری مربوط) قطر اسمی ۲۸۰ mm وجود دارد، لذا با توجه به جدول ب-۹ (ابعاد مادگی‌های اتصالات الکتروفیوژن پلی‌اتیلن)، ردیف مربوط به قطر اسمی ۲۸۰ mm به جدول ث-۸ اضافه شده است.

- زیربند ث-۳-۲-۵-۲: با توجه به اینکه ابعاد داده‌شده در استاندارد منبع فقط برای ۱۰ PN است، یادآوری زیر اضافه شده است:

یادآوری- ابعاد فلنج‌های پشت‌بند در جدول ث-۱۰ برای رده فشاری ۱۰ PN است. برای ابعاد مربوط به سایر رده‌های فشاری، به EN 1092-1 مراجعه شود.

- زیربند ث-۳-۲-۵-۲: با توجه به اینکه ضخامت فلنج پشت‌بند در استاندارد منبع داده نشده است، یادآوری زیر اضافه شده است:

یادآوری ۲- ضخامت فلنج‌های پشت‌بند با توجه به رده فشاری فلنج در EN 1092-1 ارائه شده است. در جداول ابعادی استاندارد فوق، با توجه به اینکه فلنج پشت‌بند از نوع 01 است (Type 01)، ضخامت از ستون با سرعنوان C₁ تعیین می‌شود.

- زیربند ث-۴-۱-۲: با توجه به اینکه در سایر استانداردهای ملی ایران برای سامانه‌های لوله‌گذاری پلی‌پروپیلن، آزمون ضربه از نوع سقوط وزنه به روش ساعت‌گرد است، زیربندهای ث-۴-۱-۲ و ث-۴-۱-۳ اضافه شده است.

چ-۲ بخش‌های حذف‌شده

- زیربند ب-۱-۱: مواد پلی‌اتیلن از نوع PE63 به دلیل عدم استفاده در داخل کشور، حذف شده است.
- زیربند ب-۱-۲: معادله‌ها و شکل مربوط به مواد پلی‌اتیلن از نوع PE63 (معادله‌های B.1 و B.4 و شکل B.1 در استاندارد منبع) به دلیل عدم استفاده در داخل کشور، حذف شده است.
- زیربند ب-۱-۴: برای جلوگیری از اختلاف نظر و ابهام در آزمون زمان القای اکسایش (OIT) و با توجه به تاکید متن استاندارد منبع بر دمای ۲۰۰ °C، پانوش b در جدول B.2 استاندارد منبع حذف شده است.
- زیربند ب-۴-۱-۱: ردیف مربوط به مواد پلی‌اتیلن از نوع PE63 در جدول B.14 استاندارد منبع به دلیل عدم استفاده در داخل کشور، حذف شده است.
- زیربند ب-۴-۱-۲: ردیف مربوط به مواد پلی‌اتیلن از نوع PE63 در جدول B.16 استاندارد منبع به دلیل عدم استفاده در داخل کشور، حذف شده است.
- زیربند ب-۵-۱: برای جلوگیری از اختلاف نظر و ابهام در آزمون زمان القای اکسایش (OIT) و با توجه به تاکید متن استاندارد منبع بر دمای ۲۰۰ °C، پانوش b در جدول B.17 استاندارد منبع حذف شده است.

- زیربند ت-۳-۲-۳: با توجه به اینکه حداکثر قطر خارجی اسمی در تمام جداول برای پلی پروپیلن (PP) ۱۶۰۰ mm است، دو ردیف آخر (۱۸۰۰ mm و ۲۰۰۰ mm) در جدول E.10 استاندارد منبع حذف شده است.

چ-۳ بخش‌های جایگزین شده

- زیربند الف-۳-۲-۲: در جدول الف-۵ برای قطر خارجی اسمی ۶۳ mm، به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، عدد رواداری میانگین قطر داخلی در ریشه مادگی ۰/۵ جایگزین ۰/۶ شده است.

- زیربند ب-۱-۴: با توجه به اینکه چگالی مواد PE 80 و PE 100 مصرفی در کشور مساوی یا بیشتر از 941 kg/m^3 است، در جدول ب-۲، چگالی اصلاح شده است.

- زیربند ب-۳-۲-۳: در جدول ب-۸ برای قطر خارجی اسمی ۶۳ mm، به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، عدد رواداری میانگین قطر داخلی در ریشه مادگی ۰/۵ جایگزین ۰/۶ شده است.

- زیربند ب-۵-۱: به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، قسمت مربوط به آزمون برگشت طولی به صورت زیر در جدول ب-۱۷ جایگزین شده است.

برگشت طولی برای ضخامت مساوی یا کمتر از ۱۶ mm	$\geq 3\%$ وضعیت ظاهری اولیه لوله باید حفظ شود	دمای آزمون طول آزمون مدت زمان غوطه‌وری روش آزمون تعداد آزمونه‌ها	۱۱۰ °C ۲۰۰ mm ۱ h آزاد ^۲ ملی ۱۷۶۱۴	استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۴
--	--	--	---	---------------------------------------

- زیربند پ-۲: با توجه به اینکه صرف وجود رنگ‌دانه باعث وجود مقاومت به UV نمی‌شود، عبارت «رنگ باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.» جایگزین عبارت زیر شده است.

اگر محافظت به UV نیاز نباشد، لوله‌های بدون رنگ‌دانه می‌توانند استفاده شوند. سایر رنگ‌ها باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

- زیربند ت-۱-۴: با توجه به اینکه در استانداردها علامت مورد استفاده در بیان حد پایینی الزامات معمولاً «≤» است و در جدول‌های ت-۸ و ت-۹ نیز علامت حد پایینی درجه شبکه‌ای شدن «≤» است، لذا در جدول ت-۲ نیز علامت «≤» جایگزین «<» شده است.

- زیربند ت-۲: با توجه به اینکه صرف وجود رنگ‌دانه باعث وجود مقاومت به UV نمی‌شود، عبارت «رنگ باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.» جایگزین عبارت زیر شده است.

اگر محافظت به UV نیاز نباشد، لوله‌های بدون رنگ‌دانه می‌توانند استفاده شوند. سایر رنگ‌ها باید بین تولیدکننده و خریدار توافق شود.

- زیربند ت-۶: به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، عبارت «جدول ت-۱۰» جایگزین عبارت «جدول ت-۹» شده است.
- زیربند ث-۱-۲: به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، عبارت «معادله‌های (ث-۱) تا (ث-۷)» جایگزین عبارت «معادله‌های (ث-۱) تا (ث-۸)» شده است.
- زیربند ث-۱-۲: به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، عبارت «معادله‌های (ث-۱) تا (ث-۷)» جایگزین عبارت «معادله‌های (ث-۱) تا (ث-۶)» در یادآوری ۱ شده است.
- زیربند ث-۱-۳: در جدول ث-۴ برای قطر خارجی اسمی ۹۰ mm در SDR 11، به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، عدد رواداری ضخامت ۱/۰ mm + جایگزین ۱/۷ mm + شده است.
- زیربند ث-۱-۴-۲-۳: در شکل ث-۷، به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، راهنمای شکل مربوط به D_2 به صورت زیر جایگزین راهنمای قبلی شده است:
 D_2 قطر کانال جریان، که حداقل قطر داخلی کانال جریان از درون بدنه اتصال است.
- زیربند ث-۱-۴-۲-۳: در جدول ث-۷ برای قطر خارجی اسمی ۶۳ mm، به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، عدد رواداری میانگین قطر داخلی در ریشه مادگی ۰/۵ جایگزین ۰/۶ شده است.
- زیربند ث-۱-۴-۲: عنوان «مقاومت به ضربه لوله‌ها»، به دلیل اشتباه تایپی در استاندارد منبع، جایگزین «مقاومت به استحکام ضربه لوله‌ها» شده است.

کتابنامه

- [۱] استاندارد ملی ایران شماره ۲۷۰۰، اعداد ترجیحی - سری اعداد ترجیحی
- [۲] استاندارد ملی ایران شماره ۱-۱۹۵۹۴، پلاستیک‌ها- سامانه‌های لوله‌گذاری - اتصالات برای لوله‌های پساب خانگی و صنعتی- ابعاد پایه: واحد متریک- قسمت ۱: پلی (وینیل کلرید) سخت (PVC-U)
- [3] ISO 497, Guide to the choice of series of preferred numbers and of series containing more rounded values of preferred numbers
- [4] ISO 760, Determination of water - Karl Fischer method (General method)
- [5] ISO 3213, Polypropylene (PP) pipes - Effect of time and temperature on the expected strength
- [۶] استاندارد ملی ایران شماره ۱-۱۲۹۲۵، لوله‌های گرمانرم- مقاومت در برابر مایعات شیمیایی- طبقه‌بندی - قسمت اول: روش آزمون غوطه‌وری
- [۷] استاندارد ملی ایران شماره ۲-۱۲۹۲۵، لوله‌های گرمانرم- مقاومت در برابر مایعات شیمیایی- طبقه‌بندی - قسمت دوم: لوله‌های پلی‌الفین
- [۸] استاندارد ملی ایران شماره ۱۴۹۸۱، لوله‌های پلی‌اتیلن شبکه‌ای شده (PE-X)- اثر زمان و دما بر استحکام مورد انتظار
- [9] ISO/TR 10358, Plastics pipes and fittings - Combined chemical-resistance classification table
- [10] ISO 12230, Polybutene-1 (PB-1) pipes - Effect of time and temperature on the expected strength
- [۱۱] استاندارد ملی ایران شماره ۲۱۲۶۴، پلاستیک‌ها- سامانه‌های لوله‌گذاری- اتصالات مکانیکی برای سامانه‌های لوله‌گذاری تحت فشار- ویژگی‌ها
- [12] ISO 24033, Polyethylene of raised temperature resistance (PE-RT) pipes - Effect of time and temperature on the expected strength
- [13] IEC 60449, Voltage bands for electrical installations of buildings
- [14] CEN/TR 15438, Plastics piping systems - Guidance for coding of products and their intended uses
- [15] HD 60364-1, Low-voltage electrical installations - Part 1: Fundamental principles, assessment of general characteristics, definitions
- [16] Directive 97/23/EC of the European Parliament and of the Council of 29 May 1997 on the approximation of the laws of the Member States concerning pressure equipment - OJ L 181, 9.7.1997